

Karstulan kunta

Tilinpäätös 2024

1. Toimintakertomus	6
1.1. Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat	6
1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus	6
1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
1.1.2.1. Kunnan luottamushenkilöorganisaatio	9
1.1.2.2. Kuntastrategia	11
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	12
1.1.3.1. Kansantalouden kehitys vuonna 2024	12
1.1.3.2. Kuntien tilinpäätösarviot	13
1.1.3.3. Keskeiset valtion kuntiin kohdistamat toimenpiteet	13
1.1.3.4. Työllisyyden ja elinkeinoelämän näkymät alueella	14
1.1.3.5. Väestönkehitys	14
1.1.4. Olennaiset muutokset ja tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa	15
1.1.4.1 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
1.1.5. Kunnan henkilöstö	17
1.1.6. Ympäristöasiat	18
1.1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	18
1.1.7.1. Toiminnalliset riskit	18
1.1.7.2. Rahoitusriskit	19
1.1.7.3. Vireillä olevat oikeudenkäynnit	20
1.2. Kokonaistalouden tarkastelu	20
1.2.1. Toiminnan rahoitus: rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	22
1.2.1.1. Investoinnit	22
1.2.1.2. Lainanhoito	22
1.2.1.3. Maksuvalmius	23
1.2.2. Rahoitusasema ja sen muutokset: Tase ja sen tunnusluvut	24
1.2.3. Kokonaistulot ja -menot	28
1.3. Konsernitarkastelu	30
1.3.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	30
1.3.2. Konsernin toiminnan ohjaus	30
1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	30
1.3.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	31
1.3.5. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	32
1.3.6. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	33
1.3.7. Konsernitase ja sen tunnusluvut	35
1.3.8. Kunnan taloudellisen aseman arviointi	37
1.3.9. Tilikauden tuloksen käsittely	38
1.3.10. Talouden tasapainotuksen toteutuminen	38
1.4. Kunnan johdon ja konsernijohdon selonteko sisäisestä valvonnasta	39
KUNNANVALTUUSTO	41

KUNNANHALLITUKSEN PÄÄVASTUUALUE	42
TEHTÄVÄALUE: Talous- ja hallintopalvelut	46
TEHTÄVÄALUE: IT-palvelut	47
TEHTÄVÄALUE: Henkilöstöyksikkö	48
TEHTÄVÄALUE: Yleishallinto	49
TEHTÄVÄALUE: Henkilöstöhallinto	53
TEHTÄVÄALUE: Elinvoima ja kehittäminen	56
TEHTÄVÄALUE: Maankäyttö	59
SIVISTYSTOIMI	61
TEHTÄVÄALUE: Varhaiskasvatus	62
TEHTÄVÄALUE: Perusopetus	65
TEHTÄVÄALUE: Lukio	71
TEHTÄVÄALUE: Kansalaisopisto	73
TEHTÄVÄALUE: Kirjasto	76
TEHTÄVÄALUE: Kulttuuri	78
TEHTÄVÄALUE: Nuorisotyö	81
TEHTÄVÄALUE: Liikuntapalvelut	84
TEKNINENTOIMI	86
TEHTÄVÄALUE: Tekniset palvelut	87
TEHTÄVÄALUE: Tekninen hallinto	88
TEHTÄVÄALUE: Mittaustoiminta	90
TEHTÄVÄALUE: Yhdyskuntatekniset palvelut	92
TEHTÄVÄALUE: Yksitystiet	96
TEHTÄVÄALUE: Kiinteistöjen hallinto ja hoito	97
Kiinteistöjen hallinto	99
Teollisuuskiinteistöt	99
Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöt	99
Sivistystoimen kiinteistöt	100
Muut vuokrattavat kiinteistöt	100
Siivouspalvelut	100
TEHTÄVÄALUE: Palo- ja pelastus	101
Palo- ja pelastustoimi	102
Väestönsuojelu	102
Öljyvahinkojen torjunta	102
TEHTÄVÄALUE: Rakennustarkastus	103
TEHTÄVÄALUE: Ympäristönsuojelu	103
TEHTÄVÄALUE: Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintä	104
TEHTÄVÄALUE: Vesihuoltolaitos	106
Viemärlaitos	107
2. 2 Tilinpäätöslaskelmat	122
3. 3 Tilinpäätöksen liitetiedot	136
3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	136

3.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	136
3.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	137
3.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	138
3.3 Tasetta koskevat liitetiedot	141
3.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	141
3.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	144
3.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	147
3.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	149
4. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat.....	150
5. Allekirjoitukset ja merkinnät.....	151
5.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus	151
5.2. Tilinpäätösmerkintä	151
6. Liitteet	152
6.1. Selonteko Karstulan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	152
6.2 Henkilöstökertomus	159
1. JOHDANTO	161
2. YHTEISET TUNNUSLUVUT JA YLEINEN KATSAUS VUOTEEN 2024	161
2.1 HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JA HENKILÖSTÖTYÖVUOSI	161
2.2 HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE JA IKÄJAKAUMA	162
2.3 HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS JA ELÄKÖITYMINEN	163
2.4 HENKILÖSTÖMUUTOKSET JA TEHDYT TOIMENPITEET	164
3. PALKKAUS JA TYÖVOIMAKUSTANNUKSET	165
3.1 PALKKAUSJÄRJESTELMÄ	165
3.2 TYÖVOIMAKUSTANNUKSET	166
3.3 PALKATTOMAT VIRKAVAPAAT JA TYÖLOMAT SÄÄSTÖTARKOITUKSESSA	166
4. TYÖKYKY JA SAIRASTAVUUS.....	167
4.1 SAIRAUSSPOISSAOLOT	167
4.2 TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET JA PALVELUIDEN KÄYTTÖ	168
5. OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA TYÖHYVINVOINTI.....	168
5.1 HENKILÖSTÖN KOULUTUS	169
5.2 TYÖKYKYÄ YLLÄPITÄVÄ TOIMINTA	169
5.3 TYÖNOHJAUS	170
5.4 TYÖSUOJELU / TYÖSUOJELUTOIMINTA	170
5.5 YHTEISTYÖTOIMIKUNTA	170
5.6 HENKILÖSTÖJAOSTO	170
5.7 TYÖHYVINVOINTI	170
5.8 TYÖNTEKIJÖIDEN MUISTAMINEN	171
5.9 TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN	171
6.3. Väestöennuste 2024: Väestö 31.12.	172

Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat säännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain (410/2015) sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kunnan tilinpäätöksestä ja sen sisällöstä säädetään kuntalain 113–115 §:ssä.

Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Lisäksi kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyh-teisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 29.10.2024 yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Yleisohjeessa on esitetty tilinpäätöksen lakisääteinen sisältö, ja sen tarkoituksena on parantaa kuntien toimintakertomusten vertailukelpoisuutta yhdenmukaistamalla toimintakertomusten rakennetta ja sisältöä sekä tunnuslukujen ja muiden tietojen esittämistapaa. Konsernitilinpäätöksen laatimisesta on annettu yleisohje 31.5.2021.

Tilinpäätöksen liitetietojen sisällöstä on säädetty pääasiassa kirjanpitolaisissa ja -asetuksessa. Kunnan tilinpäätöksen liitetietojen laatimisessa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolain 3 luvun sekä kirjanpitoasetuksen 2 ja 4 luvun säännöksiä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 13.10.2020 liitetiedoista erillisen yleisohjeen. Tarkennetut ohjeet on annettu taseen laatimisesta (1.10.2024), rahoituslaskelman (3.10.2023) ja tuloslaskelman laatimisesta (5.9.2023) ja pysyvien vastaavien kirjaamisesta (31.10.2023).

1. Toimintakertomus

1.1. Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat

1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Karstula kunnan vuotta 2024 väritti pitkälti kaksi asiaa: vuoteen lähdettiin pahasti alijäämäisellä talousarviolla ja työllisyysalueen valmistelut rasittivat erityisesti työllisyysyksikkö, mutta myös muuta hallintoa. Uusi työllisyysalue aloitti toimintansa 1.1.2025.

Talousarvio oli sitä lähdettäessä rakentamaan alijäämäinen lähes 1,5 M€ ja talouden tasapainotustyöryhmässä päätettiin, että tasapainotus jaetaan kahdelle vuodelle, niin että talous olisi tasapainossa viimeistään vuoden 2026 talousarviossa. Talous saatiin hyvillä tuloilla ja maltillisella menopolitiikalla tasapainotettua jo kuluneen vuoden 2024 aikana. Vuonna 2023 toimintansa aloittanut hyvinvointialuekin on edelleen kummitellut asioina kunnan toiminnassa ja on vaatinut jatkuvaa tarkkailua, koska osa toiminnasta on edelleen valumassa peruskuntiin.

Vuoden 2024 aikana Suomi on ollut syvässä lamassa, jonka vaikutukset yhteisöverotukseen olisivat voineet olla dramaattiset. Onneksi pahin odotusarvo ei toteutunut, vaan yhteisöverotuotto jopa parani hieman. Valtion vaikea taloudellinen tilanne on lisännyt talouden paineita myös kuntatasolla. Valtionosuudet eivät ole kasvamassa lähivuosina. Vuoden 2026 alussa piti tulla uudet valtionosuuslainsäädännön voimaan, mutta sitä siirrettiin vuoden 2027 alkuun. Tämä uudistus ei ole Karstulalle hyvä, koska alustavissa laskelmissa kunta olisi menettämässä pahimmillaan noin 450 000 € valtionosuuksia. Taloutta on siis syytä tarkkailla jatkossakin, jotta hyvä taloudellinen asema säilyisi.

Valtionosuuksien merkitys kuntataloudessa on ollut jo pitkään vähenevä. Tällä hetkellä käydään jo keskustelua siitä, oliko joidenkin kuntien parempi irrottautua valtionosuusjärjestelmästä, varsinkin, jos sen tuotto on negatiivinen. Mielenkiintoinen on ollut myös se, että aikaisemmat rikkaat pääkaupunkiseudun kunnat ovat saaneet valtavat valtionosuussiirtoja hyväkseen ja syrjäisemmät seudut ovat olleet maksamassa tätä tulonsiirtoa. Valtionosuudesta johtuen pääkaupunkiseudun kuntien ei ole tarvetta korottaa verojaan ja veroprosentti ero onkin yli kaksinkertainen alimman verotusprosentin ja korkeimman veroprosentin välillä. Tätä ei voida pitää terveenä tilana ja siksi valtion tulisi tähän puuttua. Myös Karstula on nostanut veroprosenttiaan vuoteen 2025 jotta palvelut voidaan pitää samalla tasolla. Samaan aikaan vuoden 2025 talousarvio on 185 000 € alijäämäinen lähinnä työllisyysmenojen takia. Valtion rahoitus ei kata kaikkia työllisyyden menoja.

Kunnan väkiluku laski 50 henkilöllä vuonna 2024, osittain siksi, että ikärakenteesta johtuen kuoleman kautta poistuvien kuntalaisten määrä on laskenut. Kuntaan myös muutti hyvin uusia asukkaita ja siihen näyttäisi vaikuttaneen myös kunnan kokeilu ilmaisesta asumisesta kuntaan tulevalle uudelle täysiaikaiselle työntekijälle koeajaksi. Tämä kokeilu tuotti kuntaan 4 uutta asukasta vuoden aikana. Tälle kokeilulle näyttäisi olevan kysyntää ja kokeilua onkin jatkettu vuodelle 2025.

Kunta on saanut 1,1 M€ rahoituksen teollisuusalueen infran rakentamiseen, joka on jo hyvässä vauhdissa. Teollisuusalue valmistuu syyskesästä 2025 ja samalla odotetaan jo ensimmäisten yritysten aloittavan maanrakennustyöt tonteilla. Kunnankirjasto on myös remontissa, joka loppuu ehkä vielä vuoden 2025 lopulla. Nämä tulevat olemaan viimeiset suuret rakennusponnistukset, jonka jälkeen kunnan tulisi selvittää poistorahoituksella tulevista korjaus- ja uusrakentamiskohteista.

Kassa lähti loppuvuodesta kasvamaan ja koska hyvä kehitys on jatkunut 2025 vuoden alussa, kunta vähensi helmikuussa 2025 lyhytaikaista velkaansa yhdellä miljoonalla. Korkotason laskeminen vähensi rahoituskuluja, korkokulut ovat laskeneet useita kymmeniä tuhansia. Koronlasku vaikuttaa myös leasingvuokrissa laskien niidenkin kuluja. Odotettavissa oleva korkotason lasku keväällä 2025 tulee auttamaan kuntaa myös talouden tasapainottamisessa.

Vuoden 2024 talousarvio on noin 770 000 € alijäämäinen, joka tarkoittaa sitä, että tasapainotusta oli edelleen jatkettava. Vuoden 2024 todellinen tulos oli kuitenkin ylijäämäinen noin 348 307,99 euroa. Tämä tarkoittaa, että kunnan talous oikeni vuoden aikana yli 1 M€. Tulosta voidaan pitää erinomaisena lähtökohtaan verrattuna.

Kunnan talouden kohtalaista asemaa selittää parhaiten lisääntyneet myyntituotot (noin 50 000 €, alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 140 000 €) ja lisääntyneet vuokratulot (noin 250 000 €). Maksutuotot kuitenkin vähenivät 30 000 €. Vaikka muut toimintatuotot osalla vuokrat kasvoivat, niin kasvu oli samansuuruinen, kuin muut toimintamenot osion vuokrien kasvaminen. Tässä osiossa näkyy leasingvuokrien kasvu korkojen noustessa 4 %, joka vaikutti tilojen vuokrien nousuun, mutta yhtä lailla niistä maksettavaan leasingvuokraan. Palkkamenot kasvoivat noin 22 000 €, vaikka henkilöstön määrä on laskeva. Osittain tämä johtuu siitä, että syksyllä poistuva henkilöstö ei vaikuta palkkoihin vielä täydellä määrällä. Henkilöstökulut kokonaisuudessaan laskivat noin 30 000 €, lähinnä eläkekulujen laskusta johtuen. Palveluiden ostot kasvoivat noin 90 000 €. Toimintakulut vähenivät noin 20 000 €.

Kun tulotkin kasvoivat, oli toimintakate noin 470 000 € parempi, kuin alkuperäinen talousarvio. Verotulot kasvoivat 620 000 €, jota selostaa kaikkien verotulojen kasvu. Yhteisövero lisääntyi noin 35 000 €, vaikka lama jatkuu edelleen ja vaikuttaa syvästi rakennusteollisuuteen. Yhteisöverot tulevat näillä näkymin kasvamaan myös vuonna 2025, jopa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnallisveron tuotto selittää kuitenkin parhaiten verotulojen kasvua ollen noin 520 000 € parempi, kuin alkuperäinen talousarvio. Kiinteistöveron tuotto oli noin 80 000 € parempi lähinnä tuulivoiman kiinteistöverotulojen täysimääräisistä tilityksistä johtuen. Valtionosuudet tulivat 170 000 € talousarviota pienempinä. Suurin selittäjä on opetustoimen valtionosuuksien leikkaantuminen lähes kokonaan. Olemme pyytäneet tästä valtiolta lisäselvitystä, koska virhe saattaa johtua valtion tiedonsiirrosta oppilasmääriä ilmoitettaessa. Lisäselvitykseen ei ole saatu vastausta vielä tätä kirjoitettaessa. Edellisen takia vuosikate oli 1 1507 000 € parempi kuin talousarvio. Poistot olivat lähes suunnitelman 30 000 € suuremmat talousarviosta (1 815 200 €), jota selittää terveyskeskuksen tasearvon poistaminen lopullisesti (lämpökeskus). Näin tilikauden tulokseksi muodostui 348 307,99 €.

Tuotannon kasvu on pysynyt ennallaan pohjoisessa Keski-Suomessa ja erityisesti Karstulan kunnassa olevien yritysten toimialoilla pois lukien rakennusteollisuuden. Toisaalta puolustusteollisuuden osuus on kasvanut samaan aikaan vahvasti. Vaikka yritysten investointisuunnitelmat olivatkin nousussa ja uuden rahoituskauden rahoituksen aloitukseen on jo kerääntynyt useita investointisuunnitelmia, niin epävarmuus on vaikuttanut yritysten investointien toteuttamisintoon, varsinkin korkojen noustessa. Tässä tilanteessa riskin ottajat ovat voittajia, koska JTF-rahoitus on jo vuonna 2024 vain viidesosan vuoden 2023 rahoitusmäärästä. Pankkien lainoitus on edelleen tullut vaikeammaksi saada ja rahoitusta on jouduttu haravoimaan laajemmalta alueelta.

Humpin teollisuusalueen rakentaminen on ollut vuonna 2024 täydessä vauhdissa ja jatkuu talven jälkeen vuonna 2025 valmistumiseen asti. Teollisuusalueen markkinointi on täydessä vauhdissa ja kiinnostusta uuteen alueeseen on ollut hyvin. Viereiseen aurinkopuistohankkeeseen tehdään maastotutkimukset alkutalven 2025 aikana. Myös tähän hankkeeseen on ollut useita aurinkopuiston rakentamisesta kiinnostuneita.

Tulevana vuonna kaavoituksen painopiste tulee asutetun alueen kaavoittamisessa. Keskustan alueelle tullaan laatimaan yleiskaavat ja samaan aikaan kehitetään Hämeenniemen (entinen sairaalan alue) asemakaavaa uusrakentamiselle. Alueelle olisi tulossa uusia rantarakentamisen kohteita, kun kaava hyväksytään, mutta myös nuorille sopivia edullisia tontteja, joissa olisi rannan käyttöoikeus.

Tuulivoimarakentamisen puolella ovat kaavoituksessa edenneet Tukimäen ja Hanhinevan tuulivoimapuistot. Tuulivoimakaavat valmistuvat todennäköisimmin vuoden 2025 kesän alussa. Näistä toivotaan myös paikallisille yrittäjille urakoita, kuten aikaisemmistakin.

Kunnassa oli 31.12.2023 asukkaita 3 625 ja 31.12.2024 asukkaita oli 3 575 (ennakkotieto). Laskua asukasluvussa oli 50, joka on jo toista vuotta pitkän aikavälin laskua hitaampi. Asukaslukekehitystä tuki edelleen ukrainalaisten kuntapaikkoihin siirtyminen. Kuntaan muutti myös uutta työväkeä kunnan koeaika-asuntokokeilun seurauksena. Vuoteen 2040 väkiluku laskisi 965 asukkaalla, joka on merkittävä lasku (-27 %). Kuntalaisia ei lohduta se, että ympäröivissä kunnissa väkilukumuutos tuotakin jyrkempää, koska osa ympäröivistä kunnista käyttää myös Karstulan palveluita. Väestökehitykseen tuleekin tulevina vuosina pyrkiä vaikuttamaan ja toivo onkin siinä, että alueella on hanke ulkomaisenkin työvoiman tuomiseksi alueen yrityksiin. Tässä mielessä kuntaan muuttaneet ukrainalaiset lisäävät toivoa ainakin muuttovoiton kasvusta.

Tilinpäätöksen 31.12.2024 tuloslaskelman keskeiset tiedot (1000 €):

ulkoiset	Kunta	Konserni
Toimintatuotot	4 015	6 730
Valmistus omaan käyttöön	90	
Toimintakulut	-13 732	-16 739
Toimintakate	-9 627	-10 008
Vuosikate	2 164	2 465
Poistot ja arvonalentumiset	-1 815	-2 424
Tilikauden tulos	348	42
Tilikauden ali/ylijäämä	348	64

Tilinpäätöksen 31.12.2024 taseen keskeiset tiedot (1000 €):

	Kunta	Konserni
Lainakanta, korollinen vieras po.	13 269	15 759
Rahat ja pankkisaamiset	5 114	6 155
Taseen loppusumma	34 340	38 186

Vuosikate muodostui kunnan osalta 605 €/asukas positiiviseksi ja tilikauden tulos 97 €/asukas positiiviseksi. Korollinen lainamäärä oli vuoden lopussa 3 712 €/asukas ja konsernilainojen kanssa 4 408 €/asukas.

Kunnanvaltuuston toimikausi päättyy 31.5.2025 ja siksi vielä lyhyt katsaus valtuustokauteen. Valtuustokausi on ollut voimakasta rakentamisen aikaa. Kunta on rakentanut yli 30 M€: koulu, terveysasema, jätevedenpuhdistamo, liikuntahallin saneeraus, paloasema, teollisuusalue (kesken) ja kirjaston remontti (kesken). Kaksi ensimmäistä ovat leasing rahoituksella ja loput omilla kassavaroilla yli 10 M€:lla, paitsi teollisuusalue, johon saimme lisäksi JTF-rahoitusta noin 1,1 M€. Edellisten lisäksi rakentamisen vähennyttyä olemme lyhentäneet vuoden 2025 alussa lyhytaikaisia lainojamme 1 M€ edestä. Tulevaisuus näyttää miten olemme onnistuneet sijoituksissa. Valtuustokauden aikana valmistui pienten vesistöjen rantaosayleiskaava ja pari tuulivoimakaavaa. Valtuustokautta on kuvannut hyvä yhteishenki kaikilla päätöksenteon tasoilla, tästä kiitos kaikille päättäjille.

Hyvän johtamisen salaisuus on siinä, että johtaja kerää ympärilleen itseään pätevämpiä ihmisiä. Siksi lämpimät kiitokset henkilökunnalle, luottamushenkilöille, kuntalaisille, yrittäjille ja järjestöille kuluneista vuosista. Tämä jää viimeiseksi tilinpäätökseksi ja turvallislin mielin jätän kunnan toivottavasti yhtä hyvässä kunnossa, kuin se oli tullessani. Jatkakaa edelleen taistelua tilastoja vastaan ja tehkää tulevaisuudesta ennusteita parempi.

Karstulassa 20.3.2025

Pekka Kanervio, kunnanjohtaja

1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.1.2.1. Kunnan luottamushenkilöorganisaatio

Kunnan luottamushenkilöorganisaatio 1.1.2023 alkaen:

Kaaviossa käytetyt lyhenteet:

KVA Oy	Karstulan Vuokra-asunnot Oy
KS Oy	Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy
KLV Oy	Karstulan lämpöverkko Oy
Karsera Oy	Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Karsera Oy
PLE Oy	Puulaakson Energia Oy
APS	Karstulan hyvinvointipalvelusäätiö
PK-SVP	Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy
POKE	Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
PK-S Musiikkiopisto	Pohjoisen Keski-Suomen musiikkiopisto
K-S Liitto	Keski-Suomen liitto

Karstulan kunnanvaltuustossa on 23 valtuutettua (1.8.2021 alkaen).

Valtuustokaudelle 2021–2025 valitun valtuuston poliittinen jakauma on seuraava:

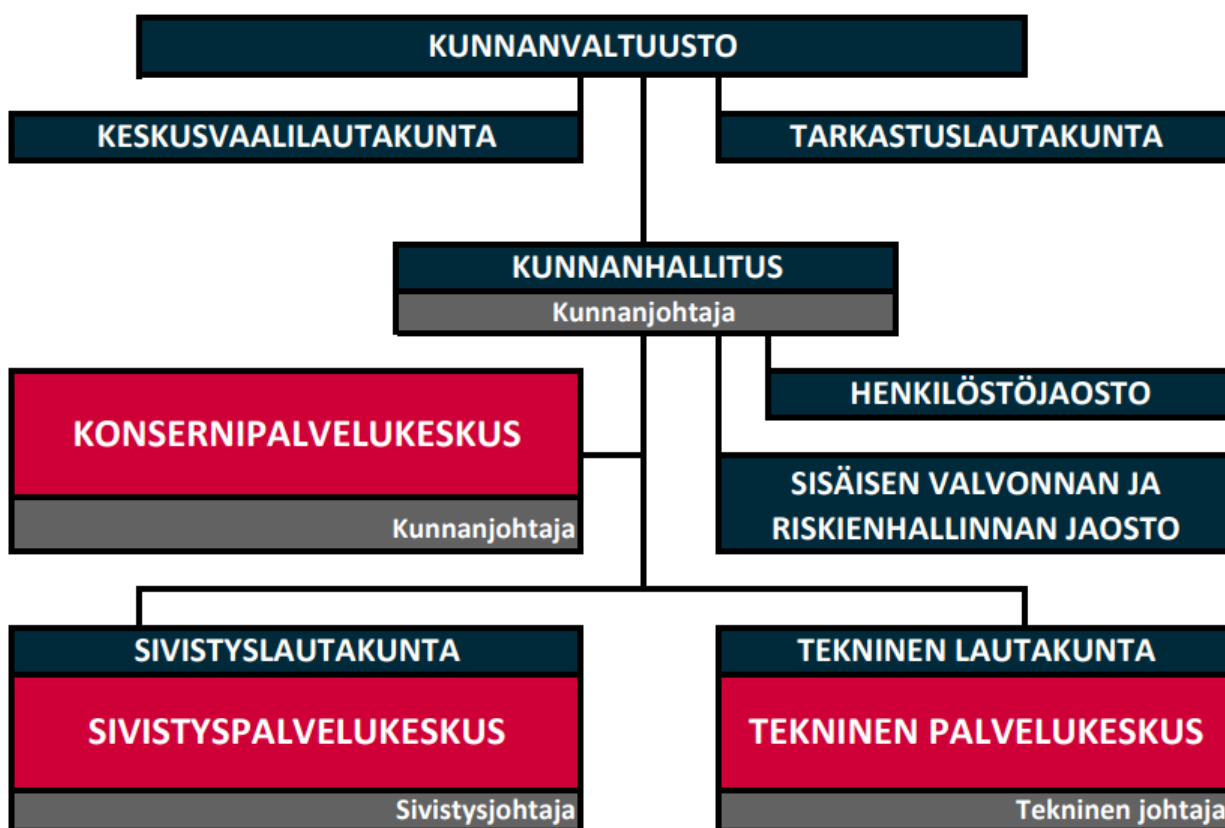
Puolue/valtuustoryhmä	Valtuutettuja
Suomen Keskusta	10
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	4
Kansallinen Kokoomus	4
Perussuomalaiset	4
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	1
Yhteensä	23

Kunnan palkatun henkilöstön organisaatio

Karstulan kunnan palkatun henkilöstön palveluorganisaation keskeisenä tehtävänä on

- Toteuttaa kunnanvaltuuston hyväksymää kuntastrategiaa, kuntastrategian pohjalta hyväksytyjä toimielinten strategioita sekä talousarviota ja -suunnitelmaa
- Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Kunnan palveluorganisaatiota johtaa konsernihallinto ja koko kuntakonsernin ylimpänä esimiehenä toimii kunnanjohtaja. Kunnan palveluorganisaatio jakautuu kolmeen toimialaan, jotka ovat konsernipalvelut, sivistyspalvelukeskus sekä tekninen palvelukeskus. Toimialoja johtavat palvelukeskusjohtajat. Konsernipalveluja johtaa kunnanjohtaja, sivistyspalvelukeskusta sivistysjohtaja ja teknistä palvelukeskusta tekninen johtaja.

Syksyn 2016 talousarviovalmistelun yhteydessä valmisteltiin kunnanhallituksen päävastuualueelle toteutettavaksi keskushallinnon organisaatiomuutos. Uuden mallin mukaisesti konserni- ja hallinto- ja talouspalvelukeskus on yhdistetty yhdeksi konsernipalvelukeskukseksi, jonka johtavat viranhaltija on kunnanjohtaja. Uusi henkilöstöorganisaatio on kuvattu 1.1.2025 voimaan tullessa kunnan hallintosäännössä.

Tili- ja vastuuvolliset

Kuntalain mukaan tili- ja vastuuvollisia ovat

- Tilivelvolliset luottamushenkilöt: kunnanhallituksen, lautakuntien, johtokuntien ja toimikuntien jäsenet
- Tilivelvolliset viranhaltijat: kunnanjohtaja ja palvelukeskusten johtajat.

1.1.2.2. Kuntastrategia

Karstulan kunnanvaltuuston 5.9.2022 hyväksymä Karstulastrategia ohjaa kunnan operatiivista toimintaa vuonna 2015 voimaan tulleen uudistetun kuntalain hengen mukaisesti. Vuoden 2024 talousarvio on valmisteltu jo uuden strategian pohjalta, ja sen toteutumista tarkastellaan vuoden 2024 tilinpäätöksessä.

Vuonna 2015 voimaan tullut kuntalaki sisältää säädökset kuntastrategiasta, jonka mukaan valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee lain mukaan ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet, omistaja- ja henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä ne perusteet, joilla sen toteutumista arvioidaan ja seurataan. Kuntalaki määrää myös, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttaa kuntastrategiaa.

Karstulan kunnanhallitus on 5.9.2022 hyväksynyt uuden Karstulastrategian, joka tuli voimaan 1.1.2023. Uudella

strategialla kunta ponnisti aikaan, jolloin sote- ja pelastuslaitoksen palvelut ovat siirtyneet uudelle hyvinvointi-alueelle vuoden 2023 alusta. Strategia on vahva pohja kunnan kehittämiseksi pidemmällä tähtäimellä ja siksi tavoitteet ovat aina vuodessa 2030.

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.1.3.1. Kansantalouden kehitys vuonna 2024

Tilastokeskuksen 14.3.2025 julkaisemassa katsauksessa kansantalouden tilinpitoon todetaan, että bruttokansantuotteen volyymi laski 0,1 prosenttia vuonna 2024. Kansantalouden tuotantoa kuvaava bruttokansantuote oli viime vuonna 276 mrd. €. Käyvin hinnoin laskettuna se on 1,2 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2023, mutta käyvin hinnoin verrattuna 0,1 % alempi.

Viennin arvo kasvoi 0,1 prosenttia ollen 120 mrd. €. Kysyntäeristä suurimman, yksityisten kulutusmenojen arvo kasvoi 1,1 prosenttia 135 mrd. euroon. Samaan aikaan kotitalouksien säästäminen lisääntyi ja loppuvuodesta kulutus väheni. Julkisten kulutusmenojen kasvu oli 5,8 prosenttia. Investointien käypähintainen arvo oli 62,0 mrd. €, mikä merkitsi 18,5 prosentin laskua edelliseen vuoteen.

Tuonnin arvo kasvoi 0,9 % prosenttia 116 mrd. euroon. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi reaalisesti 1,8 prosenttia vuonna 2024. Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat vain vähän, mutta säästämisaste nousi 4,4 %. Kulutus kasvoi vuonna 2024 lähinnä yksityistalouksien investointimenojen kasvuna. Kulutustavaroista esimerkiksi autoja myytiin ennätysvähän yksityistalouksille.

Koko talouden palkkasumman ja työllisten kasvu loppui vuonna 2024. Koko talouden palkkasumma kasvoi 2,7 prosenttia. Välitilastoista näkyy, että työllisten määrä lähti jo alkuvuodesta vähenemään edellisvuoteen verrattuna. Työttömien määrä kasvoi 1,2 prosenttia 8,4 %:iin. Työllisten tekemien työtuntien määrä lähti myös laskuun, erityisesti suurien irtisanomisten ja lomautusmäärien vuoksi. Työnantajien maksamat sosiaaliturvamaksut laskivat 25,4 prosenttiin, mikä selittyy edellisvuotta matalammilla työeläkemaksuilla.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 12,5 mrd € alijäämäinen. Edellisenä vuonna alijäämä oli 8,1 mrd €. Valtionhallinnon alijäämä oli 10,4 mrd. €, kun se edellisenä vuonna oli 9,1 mrd. €. Paikallishallinnon alijäämä oli 1,0 mrd. €. Paikallishallinnon alijäämän vähenemiseen vaikutti verotulojen kasvu (0,9 mrd €) ja maltillinen menojen kasvu. Vastaavasti hyvinvointialueiden alijäämä oli 1,8 mrd €.

Työeläkelaitosten alijäämä väheni jonkin verran vuoden 2023 tasosta ollen 2,6 mrd. €. Työeläkelaitosten maksamien eläkkeiden määrä kasvoi vuonna 2024 ennen kaikkea indeksikorotusten myötä kasvaneiden eläkkeiden kautta. Tähän ei lasketa mukaan sijoitusten arvomuutoksia. Muut sosiaaliturvarahastot heikkenivät 1,3 mrd €, mikä laski voimakkaasti edellisen vuoden tasosta. Tähän vaikutti sosiaaliturvamaksujen lasku palkasta.

Tilastokeskuksen julkaiseman Keski-Suomen Aikajanan 2/2024 mukaan yritysten liikevaihto laski vuoden 2024 ensimmäisillä neljänneksillä ja painui jo selvästi miinukselle (-3,6 %) kuten koko maassa. Saarijärven-Viitasaa- ren seudulla hiipuminen oli 6,2 %, joka oli koko maan laskua jyrkempi. Hidastuminen laantui jo toisella neljänneksellä. Yritysten henkilöstömäärien lasku on ollut Keski-Suomessa koko maan tasoa korkeampi (+4,7 %) ja kasvanut palveluita lukuun ottamatta kaikilla päätoimialoilla. Työttömien määrä lähti loppuvuodesta selvään kasvuun ja oli suunnilleen samalla tasolla edellisvuoden lopun kanssa. Yritysten talouden sakkaamisesta joh- tuen työttömyys oli edelleen korkealla tasolla (12,0 %) Keski-Suomessa vuoden 2025 alussa.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden vuositilinpito [verkkojulkaisu].

1.1.3.2. Kuntien tilinpäätösarviot

Kuntaliiton Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot on julkaistu 4.2.2025. VM vastaava tilinpäätösarvio on julkaistu 4.2.2024. Katsauksissa todetaan, että Manner-Suomen kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2024 lopussa noin 18,5 mrd. €. Kuntien lainakanta kasvoi vuoden aikana 300 Me, 1,6 % prosenttia. Vuoden 2023 vastaava muutos oli kasvava alle 1,0 prosenttia. Kuntayhtymien lainakanta nousi 3,6 % (0,76 mrd. €), johtuen lisääntyneistä investoinneista. Asukasta kohti lainaa on 3 380 € mikä on 14 € enemmän kuin vuotta aiemmin. Investointeihin kunnat käyttivät rahaa 4,8 mrd €, joka oli edellisen vuoden tasolla. Bruttoinvestoinnit laskivat kuitenkin 32 miljoonaa euroa.

Kuntien yhteenlaskettu toimintakate oli -14,14 mrd €, parannusta edelliseen vuoteen oli 0,5 mrd. €. Kuntien verotulot olivat tilinpäätösarvioiden mukaan yhteensä 14,0 mrd. € vuonna 2024, mikä on 0,5 mrd. euroa vähem- män kuin edellisenä vuonna. Kunnallisverot laskivat 3,4 % (-500 M€). Valtionosuuksia kunnat saivat 3,4 mrd €, mikä tarkoittaa 6,6 prosentin vähennystä. Tätäkin selittää vielä sote-uudistuksen siirtorahoitus ja myös indek- sien jäädytys. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden 3 628 €, mikä on 89 € vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuntien yhteenlaskettu vuosikate kasvoi edellisestä vuodesta 0,8 mrd € ollen 3,6 mrd € vuonna 2024. Yhteensä 10 kuntaa arvioi vuosikatteen jäävän negatiiviseksi. Edellisenä vuonna kuntia oli 14. Kaikkien kuntien tilikauden tulos oli 1,1 mrd. euroa positiivinen. Tuloksesta 70 % tuli kuitenkin 4 kaupungista, ja osaa tuloksesta selitti omaisuuden myynti.

(Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024, 4.2.2025 Kuntaliitto; VM, Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuonna 2024)

1.1.3.3. Keskeiset valtion kuntiin kohdistamat toimenpiteet

Uudistetun kuntalain painopisteet ovat tuoneet lisää painoarvoa kuntakonsernin tarkasteluun kokonaisuutena. Tällä on vaikutusta myös kuntakonsernin talouden tarkasteluun.

Viime vuosina aktiivisen valmistelun alla ollut työttömyyspalveluiden uudistus toteutui vuoden 2025 alussa. Sen valmistelu oli meneillään vuonna 2023–24 ja uudet työllisyysalueet aloittivat toimintansa 1.1.2025. Uudistuksen

painopisteet olivat palveluiden tuominen asiakkaita lähemmäksi aina kuntatasolle. Muutoksella on ollut merkittävä vaikutus kuntien rahoitukseen ja toimintaan. Lyhyellä tähtämellä varsinkin Karstulan tyyppisen kuntien rahoitus muutoksen seurauksena saattaa olla jopa vaarassa. Tähän vaikuttaa erityisesti voimakkaasti työvoimapalveluiden alirahoitus (n. 400 000 €). Lisäksi vuoden 2024 valtionosuusvelkaa lyhennetään vuosi 2025–2027 aikana noin 250 000 euroa vuosittain. Työvoimapalveluiden alijäämäinen valtionrahoitus aiheutti 178 000 € alijäämän vuoteen 2025.

Ilman edellä mainittuja kertaeriä kunnat olisivat olleet selvästi ylijäämäisiä. Jälkikäteen kerättävä liika valtionosuus tulee kurittamaan kutien aina vuoteen 2027 asti. Karstula onnistui saavuttamaan positiivisen tuloksen vuonna 2023, mutta jo vuoden 2024 talousarvio on 770 00 € alijäämäinen. Alijäämä saatiin katettua aikaisemmin selostetuista syistä jo vuonna 2024, mutta vuoden 2025 alijäämä on myös katettava samalla tavalla.

Kuvaavaa on, että tehdyn uudistuksen vaikutukset suurissa kaupungeissa ovat pääsääntöisesti positiivisia. Kolmasosa kuntien tuloksesta tehtiin Helsingissä ja Espoossa. Koska seuraava uudistus työvoimahallinnossa pannan toimeen vuoden 2025 alussa, näyttäisi siltä, että jälleen voittajat ovat suuret kaupungit. Valmistelu vaatii kunnissa suurta panostusta, ja valtio on myöntänyt vuodelle 2024 valmistelumäärärahan, joka toi valmisteluun mukavasti rahaa pohjoisessa Keski-Suomessa (n. 820 000 €). Tosin tämäkin valtionosuus maksettiin noin 150 000 € pienempänä, joka vahvistaa käsitystä siitä, että valtio on huono sopimuskumppani.

Kun ukrainalaiset saivat vuoden 2023 lopulla Karstulassa kuntapaikan, kunta saa näistä uusista asukkaista normaalin valtionosuuden lisäksi myös korotettua tukea vuosien 2024–2026 aikana.

Kuntia rasittanut korkokulun kasvu, joka koskee kaikkia kuntia, lähti laskuun. Korkokulujen kasvu vauhdittaa sitä, että Karstulan kunta maksaa lainojaan kassan puitteissa pois. Karstulan kunta vähentää vastuitaan myös leasing-vuokrien maksamisen kautta yli 450 000 € vuodessa.

(Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024, 4.2.2025, Kuntaliitto)

1.1.3.4. Työllisyyden ja elinkeinoelämän näkymät alueella

Viimeisin Keski-Suomen ELY-keskuksen julkaisema työllisyyskatsaus on tammikuulta 2025. Keski-Suomessa oli tammikuun lopussa yhteensä 17 671 työtöntä työnhakijaa. Se on 1054 (+6,3 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin ja 524 henkilöä vähemmän kuin joulukuussa 2024. Työttömyyden trendi on alkuvuoden aikana edelleen nouseva johtuen yritysten vaikeuksista. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,0 %.

Karstulan työttömyysaste oli tammikuun 2025 lopussa 12,0 %. Työttömiä työnhakijoita oli 174 mikä on 3,0 % vähemmän kuin tammikuussa 2024. Työttömistä työnhakijoista oli alle 25-vuotiaita 11 ja yli 50-vuotiaita 97. Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 27 ja pitkäaikaistyöttömiä 59.

Elinkeinoelämän ja yritystoiminnan, kuten myös työttömyyden määrän ja rakenteen, ennustetaan kehittyvän negatiiviseen suuntaan alkuvuoden 2025 aikana. Teollisuustilauksyntä on pysynyt vakaana muissa teollisuuden aloissa, ja yritykset eri toimialoilta, kuten metallialalta, ja kaupan alalta. Rakennusteollisuuden alalla kysyntä ei ole lähtenyt vielääkään kasvuun.

Seutukunnalle on myös syntynyt uutta yritystoimintaa, mutta vanhat yritykset eivät ole löytäneet jatkajia. Useat yritykset ovat investoimassa alueella, mikä korostaa työvoiman kohtaantohaastetta. Investointeja on kuitenkin hieman hidastettu johtuen korkeasta korkotasosta ja yhtiöiden heikentyneestä tilanteesta. Saarijärvi-Viitasaaren (Sydänsuomen) seutukunnan yritysten liikevaihdon kasvu on pysähtynyt ja kehitys viime vuoden aikana on vaikuttanut myös työvoiman kysynnän laskuun. Karstulan osalta muutos ei vielä ole ollut merkittävä, mutta vuoden 2025 alku tulee vielä heikentämään tilannetta. Viimeisten parin vuoden aikana työttömyysaste on kasvanut merkittävästi. Tällainen kehitysvauhti ei jatkune, mutta alueellisen työllisyysasteen odotetaan kehittyvän suotuisasti, varsinkin, vuoden 2025 loppupuolella, jolloin yritysten tilanteen odotetaan paranevan.

1.1.3.5. Väestönkehitys

Käytössä olevan ennakkolaskennan mukaan Karstula kunnan väkiluku vuoden lopussa (31.12.2023) oli 3 575 asukasta. Tämä merkitsee sitä, että väestömäärä pieneni vuoden aikana 50 hengellä (-1,4 %). Syntyneiden määrä oli 15 ja kuolleiden 62. Luonnollinen väestömuutos oli - 47 henkeä. Kuntaan muutti 128 henkeä

muista kunnista ja vastaavasti kunnasta muutti pois 126 henkeä. Nettomuutto oli näin ollen Karstulalle positiivinen 2 henkeä. Nettomaahanmuutto Karstulan osalta oli +5 henkeä. Väestörekisterikeskuksen ennusteeseen verrattuna Karstulan välikulu on pienentynyt hieman ennustetta hitaammin.

1.1.4. Olennaiset muutokset ja tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

Toimintakate 9 626 702 € parani edellisvuodesta 466 000 € (+4,1 %). Toimintakulut 13 731 433 € laskivat edellisvuodesta 430 000 € (-3,0 %). Henkilöstökulut 7 445 533 € laskivat 210 000 € (-2,7 %). Palvelujen ostot 3 260 820 € kasvoivat 75 000 € (+2,4 %). Aineet, tarvikkeet ja tavarat 1 069 373 laskivat 295 200 € (-21,6 %). Muut toimintakulut 1 514 856 € pysyivät edellisvuoden tasolla. Toimintatuotot 4 014 698 € kasvoivat 50 400 € (+1,3 %).

Verotulot yhteensä 8 466 595 € kasvoivat edellisestä vuodesta 188 000 € (+2,3 %). Tuloverojen kertymä nousi edellisvuodesta 262 200 € (+5,0 %), osuus yhteisöveron tuotosta laski 173 000 € (-13,2 %), kiinteistöveron tuotto nousi 98 700 € (+5,8 %). Kiinteistöveron nousua selittää tuulivoimapuistojen kiinteistöverot, jotka tulivat täysimääräisinä ensimmäistä kertaa. Myös maapohjan kiinteistöveron nosto vaikutti verotuloihin. Kokonaisuutena verotulot toteutuivat 620 600 € (+7,9 %) alkuperäistä talousarviota suurempina. Kunnan tuloveroja kertyi 523 000 € (+10,3 %), yhteisöveroja kertyi 35 000 € (+0,6 %) ja kiinteistöveroja kertyi 61 800 € (+3,6%) alkuperäistä talousarviota enemmän. Verotuotot olivat laskennallisesti 2 368 €/asukas, mikä on 85 € enemmän kuin edellisenä vuonna.

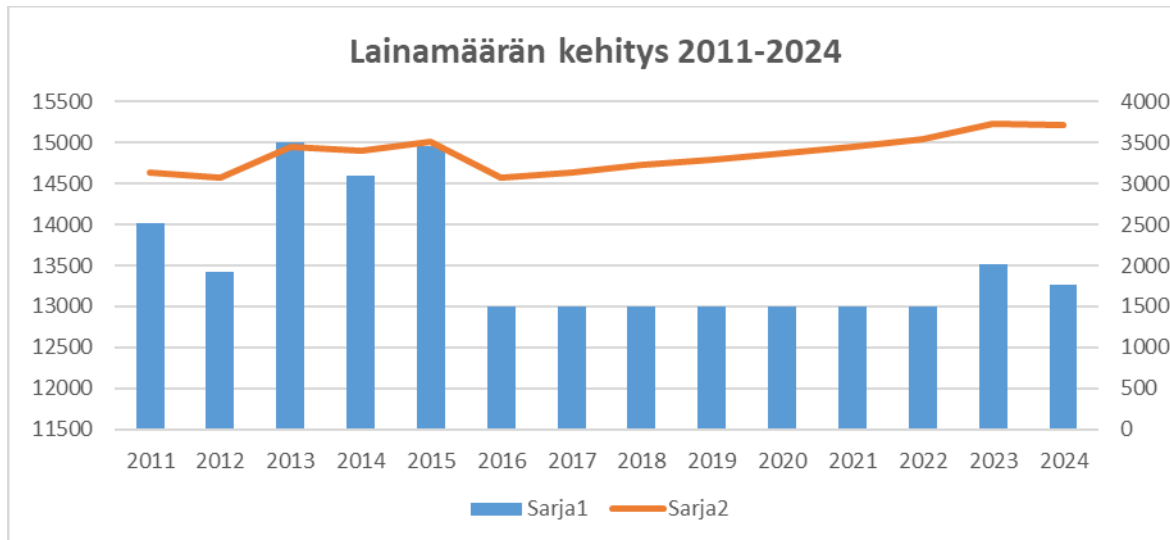
Valtionosuudet yhteensä 3 670 123 € vähenivät edellisvuoteen nähden 805 300 € (-18,0 %). Peruspalvelujen valtionosuus 2 863 153 € väheni 811 700 € (-22,1 %). Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus 3 662 € kasvoi 9 500 € (+163,3 %). Verotulojen menetysten korvaus 803 308 € väheni 3 000 € (-0,4 %). Kokonaisuutena valtionosuudet toteutuivat 77 000 € (-1,7 %) alkuperäistä talousarviota pienempänä. Valtionosuudet olivat laskennallisesti 1 027 €/asukas, mikä on 207 €/asukas vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Korkotuotot 88 547 € kasvoivat edellisestä vuodesta 80 500 € (1006,1 %) Korkokulut 493 233 € kasvoivat edellisestä vuodesta 58 900 € (13,6 %). Tässä näkyy hyvin nopea korkojen nousu. Rahoitus- tuottojen ja -kulujen toteuma yhteensä -346 508 € laski edellisestä vuodesta 23 100 € (-6,3 %).

Valtuustossa 16.12.2024 ja 10.2.2025 hyväksymät talousarviomuutokset paransivat tuloslaskelman toimintakattetta 50 000 €. Rahoitusosan talousarviomuutokset tulorahoituksen korjauserien osalta olivat 1 596 100 €, joten tuloslaskelman määrärahamuutoksilla oli nettovaikutusta. Investointiosaan vahvistettiin nettomuutosta toteuttamattomista investoinneista 883 000 € arvosta, koska toteuma oli pienempi kuin alkuperäinen nettoinvestointien määräraha. Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran arvio pieneni samalla summalla.

Tilinpäätöksen vuosikate 2 163 508 € väheni edellisestä vuodesta 128 100 € (-5,6 %). Vuosikate toteutui kuitenkin 1 148 000 € (+113,0 %) alkuperäistä talousarviota suurempana. Tähän vaikutti ennakoitua suurempi verotulojen kasvu. Täysimääräisten poistojen 1 766 00 € ja lisäpoistojen 49 200 € jälkeen tulos jäi ylijäämäiseksi 348 308 €.

Vuoden 2024 aikana kunnan lainojen kokonaismäärä laski 241 917 €. Lainamäärä 31.12.2024 oli 3 712 €/asukas, mikä on 13 € vähemmän kuin edellisenä vuonna. Lainamäärään vaikuttaa kunnan konsernitilillä 31.12. olevien tytäryhtiöiden rahavarojen määrä (kunnan velka konserniyhtiöille). Nämä rahavarat esitetään kunnan tilinpäätöksessä kunnan lyhytaikaisissa veloissa 31.12.2024. Konsernitilinpäätöksessä nämä velat on eliminoitu. Konserniyhtiöiden rahavarat (kunnan velka konserniyhtiöille) ovat vähentyneet edellisestä vuodesta mikä selittää kunnan lainojen kokonaismäärän laskun. Karstulan kunnalla on 13 000 000 €:n kuntatodistustlaina 31.12.2024. Kuntatodistustlainan pääoma ei ole muuttunut vuonna 2024. Kunnan lainamäärän kehitystä pitkällä aikavälillä tarkastellaan seuraavassa kuviossa.

1.1.4.1 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Valtionvarainministeriön Taloudellinen katsaus: Talvi 2024 –julkaisussa 19.12.2024, arvioidaan tulevaa kehitystä seuraavasti:

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun vuoden 2024 alkupuolella, mutta vuositasolla bruttokansantuote laski kuitenkin 0,3 % pienemmäksi kuin vuonna 2023. Merkittävin tekijä oli rakentamisen ja yksityisen kulutuksen väheneminen edelleen, jotka ovat heikentäneet tuotantoa. Positiivisen a voidaan pitää sitä, että vienti oli kuitenkin hienoisessa kasvussa vuonna 2024, vaikkakin odotettua hitaammin euroalueen vaimean talouskasvun vuoksi.

Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät ennusteen mukaan kulutuksen ja investoinnit kasvuun vuonna 2025. Vuoden alkupuolen palkkaratkaisut tulevat vaikuttamaan kuitenkin tähän merkittävästi, koska ilmapiiiri on ollut epäilevä oman talouden kehittymisen osalta. Tämä on näkynyt myös yksityisessä kulutuksessa.

Työllisyystilanne on heikentynyt edelleen vuoden 2024 aikana, eikä parannusta näy vuoden 2025 alkupuolella. Työllisyystilanteen odotetaan kuitenkin paranevan vuosina 2026–2027 ja työttömyyden laskevan jo vuonna 2025 8,4 %:sta 7,4 %:iin.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioitiin olevan 4,2 % suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT:hen) vuonna 2024. Kuntien osalta tilanne oli kuitenkin ennakoitua parempi, vaikka velkakehitys nousi uudelleen kasvuun. Alijäämän ennustetaan vähitellen supistuvan talouden elpymisen ja hallituksen toimien myötävaikutuksella. Siitä huolimatta velkasuhteen ennustetaan nousevan 82 %:iin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja vähitellen 87 %:iin vuonna 2029. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan 1,5 % suhteessa BKT:hen.

Euroalueen talouskehitys on ollut heikompaa kuin aiemmin arvioitiin. Energiakriisi, nopea inflaatio ja maailmantalouden heikkeneminen ovat vaikuttaneet taloudelliseen toimintaan. Inflaatio on ollut nopeampaa kuin ennakointiin, ja hintojen nousu on jatkunut kaikissa kuluttajahintaindeksin erissä. Työmarkkinatilanne on pysynyt suhteellisen vakaana, vaikka talouskasvu on hidastunut. Monilla aloilla on edelleen työvoimapula.

Maailman talouskasvun ennustetaan hidastuvan, koska inflaatio ja korkojen nousu ovat vaikuttaneet kulutuksen ja investointeihin laajalti. Esimerkiksi Yhdysvalloissa ja euroalueella talouskasvu on ollut odotettua hitaampaa. Yhdysvaltain uuden presidentin toimet ovat aiheuttaneet hämmennystä myös perinteisissä liittolaisissa. Yhdysvaltojen aggressiivinen oman talouden suojeleminen (protektionismi) on tullimaksuineen häiritsemässä niin Yhdysvaltojen kuin maailman taloudellista kasvua. Talouskasvun odotetaan hidastuvan vuoden 2025 aikana, mahdollisesti pidemmäksikin ajaksi koko maailmassa.

Maailmankauppaan suuren häiriön tuottaa edelleen Venäjän hyökkääminen Ukrainaan ja siitä seuranneet Venäjään kohdistetut pakotteet. Esimerkiksi maakaasun hinta on noussut Euroopassa vaikuttaen esimerkiksi tuotantokustannuksiin. Pitkällä aikavälillä ennusteet viittaavat vakaampaan hintakehitykseen. Myös metallien hinnat ovat olleet nousussa kysynnän kasvun ja tarjonnan rajoituksien takia.

Suomen BKT aleni ennusteen mukaan 0,3 % vuonna 2024 mikä, ylittää vuoden takaisen ennusteen tason. Tuotannollisten investointien kasvu hidastui ja saattaa pysähtyä maailmakaupan tilanteessa. Myös asuinrakennusinvestoinnit vähenivät. Yksityinen kulutuksen ja viennin kasvu saattavat pysähtyä.

Suomen talouskasvun odotetaan jälleen elpyvän alkavan vuoden (2025) loppupuolelta alkaen. Vuosina 2025–2026 BKT:n kasvu palaa pitkän aikavälin keskimääräisen kasvun tuntumaan. Julkinen talous pysyy erittäin alijäämäisenä vuosina 2025–2027. Uuden hallituksen suunnittelemat julkisen talouden menosäästöt ovat merkittäviä, mutta niiden vaikutus laimenee verojen ja veroluonteisten tulojen heikon kehityksen ja toisaalta kasvavien julkisten kustannuspaineiden vuoksi.

Karstulan vuoden 2024 merkittävin rakennushanke on teollisuusalueen laajennus. Teollisuusalueen laajennukseen kunta sai 1,1 M€ JTF rahaa. Kunta käyttää noin 400 000 € omaa rahaa ja valtieliittymän rakentamiseen 13 tielle noin 300 000 €. Alueen markkinointi uusille yrityksille on jo menossa. Pohjatutkimukset viereen kaa-vaillon aurinkopuiston osalta tehdään vuoden 2025 maaliskuussa. Aurinkopuistoalueesta on useita kiinnostuneita toimijoita. Hankkeen kustannukset tulevat näkymään täysmääräisinä poistoina kunnan taloudessa viimeistään vuodesta 2026 alkaen.

Talous on edelleen kireä ja vuoden 2025 talousarvion on alijäämäinen noin 178 000 €. Vuoden mittaan tätä alijäämää yritetään vielä ottaa kiinni. Kunnan talouden tasapainotustyöryhmä lakkaa kevään vaaleissa, mutta tarvittaessa uusi valitaan heti syksyn 2025 alussa. Alkuperäisenä tavoitteena on tasapainottaa talous jo vuonna 2025, mutta viimeistään 2026. Korkomenojen jatkunut lasku voi tuoda helpotusta myös kunnan talouteen vuonna 2025.

Lisäksi valtionosuuden ylimääräisen maksun palautus loppuu vuonna 2027, joten sekin tasapainottaa kunnan taloutta. Toisaalta vuonna 2027 muuttuu valtionosuuksien perusteet, joten oletettavissa on lisäkiristyksiä, eivätkä valtionosuudet olisi ainakaan nousemassa.

Vaikka talous kiristyy, vanhojen kiinteistöjen ylläpitoon on myös varattava riittävästi resursseja korjausvelan kasvun ehkäisemiseksi. Tähän on varattava poistoista selkeästi riittävä osa, nyt kun investoinnit ovat muuten vähenemässä.

Karstula-strategian mukainen kestävästi omavarainen kunta ohjaavat päätöksentekoa vielä vuonna 2025. Toimenpiteet työllisyyden positiivisen kehityksen jatkamiseksi saavat jatkoa. Tosin työllisyyden hoito muuttui vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen kautta ja omaa tuotantoa tarkastellaan vuoden kuluessa suhteessa työllisyysalueeseen.

Kaavoituksella varmistetaan elinvoiman suotuisa kehitys sekä olemassa olevien ja uusien yritysten ja asukkaiden sijoittuminen ja sitoutuminen kuntaan. Karstulan vetovoimaa ja houkuttelevuutta edistetään kaikin keinoin määrätietoisella ja pitkäjänteisellä työllä. Vuoden 2025 lopulla pitäisi olla käytössä uusi Karstula-strategia, joka tulee määrittelemään painopistealueet vuodesta 2025 eteenpäin.

Lähde: Valtionvarainministeriön Taloudellinen katsaus: Talvi 2024 – julkaisussa 19.12.2024, Valtiovarainministeriö 2024.

1.1.5. Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden lopussa on pienentynyt hieman. Tilinpäätösvuoden 2024 palvelussuhteessa ollut työvoima on 11,6 henkilötyövuotta pienempi kuin edellisvuonna 2023 (7,7 %). Karstulan kunnan henkilöstön määrä 31.12.2024 oli 173, joista vakituksessa palvelussuhteessa 106 (61,3 %) ja määräaikaissä työsuhhteessa 67 (38,7 %) henkilöä. Henkilöstön määrä on laskenut 1,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2024 aikana alkoi uusia vakituksia palvelussuhteita 7 kpl. Vakituksia palvelussuhteita päättyi 13 kpl, päätymisistä 6 oli eläkkeelle siirtymisiä. Henkilöstömäärän vähenemistä selittää eläköityminen sekä rakenteelliset muutokset.

Kunnan henkilöstökulut vuonna 2024 olivat yhteensä noin 7 446 M€. Henkilöstökulut laskivat edellisestä vuodesta 0,210 M€ (2,74 %). Kehitykseen ovat vaikuttaneet edellä kuvatut henkilöstömäärän vähennykset ja toisaalta vuonna 2024 toteutuneet valtakunnallisen työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset. Henkilöstö-

määrän kehityksestä ja tilasta sekä palkkakustannusten kehityksestä kerrotaan tarkemmin henkilöstökertomuksessa, joka on tilinpäätöksen liitteenä.

Henkilöstö palvelukeskuksittain 31.12.2024 sekä vertailu vuoteen 2023	2024	2023
Konsernipalvelukeskus		
Vakituiset	16	17
Määräaikaiset (sis. työllistetyt)	8	3
Sivistyspalvelut		
Vakituiset	72	75
Määräaikaiset	54	57
Tekniset palvelut		
Vakituiset	18	19
Määräaikaiset	5	5
Yhteensä	173	176
Vakituiset	106	111
Määräaikaiset (sis. työllistetyt)	67	65

1.1.6. Ympäristöasiat

Karstulan kunnan omistamien rakennusten tilavuudesta yli 95 % lämmitetään uusiutuvalla energialla. Turvealan muutokset eivät suoranaisesti vaikuta Karstulan lämmöntuotantoon, mutta kylläkin välillisesti energialähteiden hinnan nousuun. Puuraaka-aineen hinnat ovatkin nousset lähes 60 %. Tulevaisuudessa uhaksi voi muodostua myös puuraaka-aineen käyttö, joten kunnan on jo mietittävä vaihtoehtoisia lämmön tuotannon tapoja, jotta tulevat investoinnit voidaan toteuttaa järkevästi.

Kunta järjestää vuosittain vähäarvoisen kalan pyyntiä. Vuoden 2024 saalis vastaa noin 50 kg fosforia. Jätevedenpuhdistamon fosforikuormitus oli vuonna 2019 noin 77 kg, joten jätevedenpuhdistamon aiheuttamasta fosforikuormasta saatiin kalastuksen kautta pois noin 65 %. Uuden jätevedenpuhdistamon myötä tuleamme roska-
kalakalastuksella poistamaan enemmän fosforia, kuin jätevesistämme tulisi vesistöön.

Hankintaohjeen (2019, uudistettu 1.1.2025) *Kuntastrategia ja hankinnat* -näkökulma esittelee vastuullisuuden ja ekologisuuden hankintoja ohjaavana strategiaan perustuvana valintana. Ekologisilla valinnoilla voidaan edistää muiden muassa ympäristöpäästöjen vähenemistä. Ohjeen seuraaminen näkyy esimerkiksi uudisrakentamisessa, jossa materiaali on ollut hirsi. Myös aurinkovoiman käyttöönotto uusissa rakennuksissa ja ajan myötä myös vanhemmissa, joissa se on mahdollista, lisäävät ekologisuutta. Vuoden 2025 aikana tullaan mahdollisesti saattamaan valmiiksi aurinkovoimapuiston vieressä olevan teollisuusalueen maastotutkimukset ja tarkoitukseksi järjestää vierivoimaa teollisuusalueen uudelle kaavoitetulle alueelle.

Kunta on mukana Pohjoisen Keski-Suomen ilmastohankkeessa, jonka työnä kunnalle valmistuu vuoden 2025 keväällä ilmastosuunnitelma. Tulevaisuudessa kunnan tulee seurata suunnitelman toteutumista ja myös ajantasaistaa suunnitelmaa matkan varrella.

1.1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Seuraavassa on arvioitu merkittävimpiä kuntaan kohdistuvia riskejä ja epävarmuustekijöitä.

1.1.7.1. Toiminnalliset riskit

- *Lainsäädäntö ja valtiovalta.*

Muutokset kuntien yhteiskunnallisessa roolissa ja tehtävissä.

Valtiontalouteen tehtävät suuret säästöt, jotka vaikuttavat sekä kuntalaisten että kunnan talouteen.

Organisaatioon kohdistuvat muutos- ja sopeuttamisaineet.

Työvoimapaalveluiden uudistus tuli voimaan vuoden 2025 alusta vajaalla rahoituksella.

Valtionosuusuudistus 2027 vähentää edelleen kunnan valtionosuuksia.

- Maailmantalous

Epäsuorat maailmantalouden epävarmuustekijät vaikutukset ja niiden laajuus on vielä selvittämättä ja osin tulossa vasta näkyviin. Yhdysvaltain presidentin rooli vaarantaa koko sopimusjärjestelmän ja kaupankäynnin. Valtion säästötoimet voivat vielä syventää vaikutuksia.

- Henkilöstöriski

Osaavan ja motivoituneen henkilökunnan saatavuus ja pysyvyys. Henkilöstön hyvinvoinnin haasteet. Kehittyvät palvelutarpeet ja pienentyvät taloudelliset resurssit, jotka aiheuttavat vaatimuksia tehokkuudelle ja kustannuksille. Tähän liittyy kiinteästi myös kunnan imago työnantajana. Vastauksena riskiin on syvenevä kuntien välinen yhteistyö ja kunnan oman työnantajakuvan pitäminen hyvänä.

- Tietoturva.

Jatkuvasti kasvava tietoturvaluottoriski vaatii tehokasta tietoturvajohtamista. Laajentuneet tietoturvavelvoitteet aiheuttavat lisääntyvää valvonnan tehostamisen tarvetta. Jalkautettu tietoturvatoimenpiteet henkilöstölle ja luottamushenkilöille koulutuksen avulla, mutta sitoutuuko henkilöstö ja luottamushenkilöt niiden noudattamiseen luo oman riskinsä.

- Tietojärjestelmät.

Omiin ja palveluntuottajien järjestelmiin kohdistuvat kyberturvallisuusriskit.

Pystytäänkö maksimoimaan digitaaliset mahdollisuudet palvelun tuottamisessa ja viestinnässä, pysytäänkö kehityksessä mukana. Paisuvat järjestelmäkustannukset haastavat talouden kantokykyä. Suurten palveluntoimittajien ylivalta ja yhteistyösopimukset, jotka ovat epätasapainossa palvelun tuottajan ja ostajan välillä. Vastauksen riskiin on etsiä halvempia ja joustavampia ratkaisuja markkinoilta.

- Sopimusriskit.

Hankinta- ja yhteistyösopimukset edellyttävät sopimusjuridiikan hallintaa, johon pyritään Sansasia yhteistyöavulla. Kunnan etujen valvominen on varmistettava tarvittaessa käyttämällä lakimiespalvelua. Johtavien viranhaltijoiden hankintaosaamista on kehitetty ja on edelleen kehitettävä.

- Sosiaaliset riskit.

Väestön ikääntymisen ja väestömäärän pienenemisen tuomat paineet palvelujen volyyymiin ja kustannusten sopeuttamiseen.

- Investointiriski.

Muuttuvat olosuhteet haastavat pitkässä valmistelussa olevia investointihankkeita. Kun uusininvestointien paine vähenee, on keskityttävä olemassa olevan kiinteistökannan ja infran ylläpitoon.

-Tuottavuus ja tehokkuus ja yhteiskuntavastuu.

Pystytäänkö kunnan palvelut tuottamaan taloudellisella ja tehokkaalla, mutta samalla vastuullisella tavalla ja näin varmistamaan kunnan terve talous ja elinvoima. Pystytäänkö kantamaan ne vastuut ja velvoitteet, jotka kunnille on säädetty mm. ympäristö- ja sosiaalisista näkökulmista. Vastauksena riskiin on kunnan aktiivinen toimiminen myös ympäristökysymyksissä (esim. ilmastosuunnitelma).

-Strategiariski

Onnistuuko uuden valtuustokauden strategian laatiminen ja jalkauttaminen niin, että se on jokaisen tiedossa. Strategian vieminen jokapäiväisen toimintaan pitää varmistaa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaoksen tarkastelun yhteenveto on tänä tilinpäätöskirjan liitteenä.

1.1.7.2. Rahoitusriskit

- Suhdannevaihtelut.

Yleinen taloustilanne ja sen kehittyminen. Ukrainan sodan vaikutus taloustilanteeseen. Yhdysvaltain presidentin vaihtumisesta tulevat vaikutukset suhdanteisiin (esim. tullit). Korkotason nopea muuttuminen ja inflaation hillitseminen. Vihreän siirtymän vaikutuksen taloustilanteeseen. Elinkeinoelämän ja työllisyyden suhdanteet vaikuttavat suoraan kuntien talouteen ja rahoitussektoriin.

- Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset

Valtionavustus- ja verorahoituksen rakennemuutos epäedullinen kuntien taloudelle. Tulojen ja kulujen välinen kuilu kasvaa. Kuntiin jäävä velka ja kiinteistöriski Sotan siirtymäkauden jälkeen.

- *Valtion rahoitus*

Valtionosuusjärjestelmään ja verotuksen muutoksiin liittyy riskejä, jotka kohdistuvat merkittäväällä tavalla yksittäisiin kuntiin. Vuoden valtionosuusuudistus on erityinen riski tulevaisuudessa.

- *Korkoriski*

Korkojen kehittymisen epävarmat näkymät. Korkoriskien suojaus määriteltävä kestäväällä ja vähäriskisellä tavalla. Investointien rahoitus edellyttää, että korkoriski huomioidaan ja sen suojauskeinot kartoitetaan. Vuoden 2025 aikana kuitenkin odotetaan korkojen edelleen laskevan. Velan vähentäminen laskee myös riskiä.

- *Likviditeettiriski*

Kunnan maksuvalmius on edelleen hyvä, Alijäämäinen talousarvio kuitenkin johtaa kassan hupenemiseen.

- *Takausriskit*

Ei realisoitumassa olevia takausriskejä.

- *Omaisuuksriskit*

Omaisuuksien arvon säilyttäminen. Myynnistä aiheutuvat tappiokirjaukset.

- *Kiinteistöt*

Kunnan kiinteistöihin kohdistuu kunnossapito- ja uusimispaineita. Osa käytössä olevista kiinteistöistä vaatii välittömiä toimenpiteitä samanaikaisesti. Resurssien oikea allokointi. Mahdolliset purkukustannukset, jos vanhoista rakennuksista luovutaan. Suojelukohteiden ylläpito ja uusiokäyttö ongelmallista. Sairaalan purkaminen on suuri taloudellinen riski ja saattaa viedä yhden vuoden talouden negatiiviseksi.

- *Vakuutukset*

Huolehdittava siitä, että vakuutusturva on kattava ja oikein mitoitettu. Säännöllisellä kilpailutuksella varmistettava kustannukset. Kilpailutus tehdään vuoden 2025 aikana. Yli- ja alivakuuttamisen riskit eliminotava.

- *Sote-kiinteistöt*

Riski vuokratuottojen riittävyydestä ja vuokra-ajan kestosta. Vanhojen kiinteistöjen mahdolliset purkukulut.

1.1.7.3. Vireillä olevat oikeudenkäynnit

Kunnan asioita ei ole vireillä hallinto-oikeudessa eikä Korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Kahden yhtiön osalta (Karstula Areena ja Raita Sport) kunnalla on konkurssipesässä saatavia. Nämä tapaukset tullevat päätökseen vuoden 2025 aikana.

1.2. Kokonaistalouden tarkastelu

Tilikauden tuloksen muodostuminen: tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tilikaudelle jaksoitettujen tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakateen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintakate -9 627 t€ on 466 t€ parempi kuin edellisvuonna (-10 096 t€)

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista.

Tunnusluku +29,7 % on parantunut edellisestä vuodesta (+28,2 %).

Vuosikate osoittaa sen määrän joka tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Vuosikate 2 164 t€ on 128 t€ heikompi kuin edellisvuonna (2 292 t€), mutta kattaa poistot.

Vuosikate prosenttia poistoista

=100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tunnuslukua käytetään vakiintuneesti vuosikatteen ja poistojen vertailussa. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle ja investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tunnusluku +119 % indikoi ylijäämäistä tulorahoitusta koska vuosikate ylittää poistojen määrän. Tunnusluku on parantunut edellisestä vuodesta (+115 %).

Vuosikate euroa / asukas

Tunnuslukua käytetään yleisesti tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla em. keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tunnusluku +605 € on heikentynyt edellisestä vuodesta (+632 €).

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, joten tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden 2024 tulos on 348.307,99 € ylijäämäinen.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Poistoeron lisäyksiä kirjataan varauksia käytettäessä. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat poistoeron, varausten ja rahastojen vähentäminen. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on esitetty jäljempänä.

KARSTULAN KUNTA TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Ulkoiset erät	TOT 2024	TP 2023
Toimintatuotot	4 015	3 964
Valmistus omaan käyttöön	90	105
Toimintakulut	- 13 731	- 14 162
TOIMINTAKATE	- 9 627	- 10 093
Verotulot	8 467	8 279
Valtionosuudet	3 670	4 475
Rahoitustuotot ja -kulut	- 347	- 370
Korkotuotot	89	8
Muut rahoitustuotot	58	59
Korkokulut	- 493	- 434
Muut rahoituskulut		- 2
VUOSIKATE	2 164	2 292
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 815	- 1 988
Satunnaiset erät		- 97
TILIKAUDEN TULOS	348	207
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	348	207

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	29,4	28,2
Vuosikate/Poistot, %	119	115
Vuosikate/Asukas	605	632
Asukasmäärä	3 575	3 627

1.2.1. Toiminnan rahoitus: rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

Konsernitilillä olevien muiden yhteisöjen varat esitetään taseessa lainoina muilta luotonantajilta, mikä vähensi lainakantaa 242 t€ vuonna 2024.

1.2.1.1. Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Positiivisena tunnusluku ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhentämiseen ja kassan vahvistamiseen ja negatiivisena tunnusluku ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Tunnusluku -2 050 t€ on negatiivinen ja 848 t€ parempi kuin edellisenä vuonna (- 2 895 t€).

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli omaisuuden myynnillä, lainoilla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Investointien tulorahoituksen tunnusluku +203,8 % on parantunut edellisestä vuodesta (103,8 %). Vuoden 2023 tunnusluku korjattu tp 2023 kirjaan 42,2 %.

1.2.1.2. Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoito kate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua keskimääräistä jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvon on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Tunnusluku 1,2 on heikentynyt edellisestä vuodesta (1,3).

1.2.1.3. Maksuvalmius

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Riittävänä tasona pidetään 14 päivän maksuvalmiutta.

Tunnusluku 162 pv on parantunut 26 pv edellisestä vuodesta (136 pv) ja on erinomaisella tasolla.

KARSTULAN KUNTA

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 164	2 292
Satunnaiset erät		-97
Tulorahoituksen korjauserät	-11	-212
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 575	-3 818
Rahoitusosuudet investointeihin	513	1 610
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150	232
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 241	7
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-348	-23
Antolainasaamisten vähennys	51	31
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-242	511
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-394	-1 389
Rahoituksen rahavirta	-933	-870
Rahavarojen muutos	308	-863
Rahavarat 31.12.	7 123	6 815
Rahavarat 1.1.	6 815	7 678

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-2 050	-2 895
Investointien tulorahoitus, %	203,8	103,8

Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	1,3
Kassan riittävyys, pv	162	136
Asukasmäärä	3 575	3 627

1.2.2. Rahoitusasema ja sen muutokset: Tase ja sen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluvun laskentakaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osa kunnan varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Alhainen omavaraisuusaste merkitsee suurta velkarasitetta. Välitettävät varat voivat heikentää omavaraisuusastetta. Omavaraisuusastetta voidaan arvioida seuraavien viitteellisten ohjearvojen perusteella. Erinomainen yli 70 %, hyvä 50–69 %, tyydyttävä 30–49 % ja heikko alle 30 %.

Tunnusluku 53,9 % on hyvä ja parantunut edellisestä vuodesta (52,8 %)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettyinä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuloista, verotuloista ja valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Tunnusluku 96,9 % osoittaa suurta velkaantuneisuutta, joka on lisääntynyt edellisestä vuodesta (95,9 %)

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Luku osoittaa paljonko kunnalla on kertynyt alijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt yli-/alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Tunnusluku kertynyt alijäämä 4 475 t€ on parantunut edellisestä vuodesta 348 t€ (4 127 t€).

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

Tunnusluku 1 252 € on parantunut edellisestä vuodesta 114 € (1 138 €).

Lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta. Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkisyhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta.

Lainakanta 13 269 t€ mikä on vähentynyt 241 t€ edellisestä vuodesta (13 510 t€)

Lainakanta 31.12., €/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainakanta asukasta kohti oli 3 712 € mikä on vähentynyt 13 € edellisestä vuodesta (3 725 €).

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

=vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Tunnusluku 29 976 t€ on vähentynyt edellisestä vuodesta 4 009 t€ (-11,8 %). Vuoden 2023 tunnuslukua korjattu alkuperäinen luku 33 324 korjattu luku 33 985 (korjaus 661) Lukuun laskettu mukaan konserniyhtiölle olevat velat (konsernitili 31.12.2023) 510 t€ sekä vuokravastuiden lisäyksenä Karstulan hyvinvointipalvelusäätiön ja Osuuskauppa keskimään vuokravastuut yht. 151 t€.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Tunnusluku 8 385 € on vähentynyt edellisestä vuodesta 985 € (-10,5 %). Vuoden 2023 tunnuslukua korjattu alkuperäinen luku 9 188 korjattu luku 9 370 (korjaus 182).

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt JVK-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Lainasaamiset 707 t€ ovat kasvaneet 297 t€ edellisestä vuodesta (410 t€).

KARSTULAN KUNTA
TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

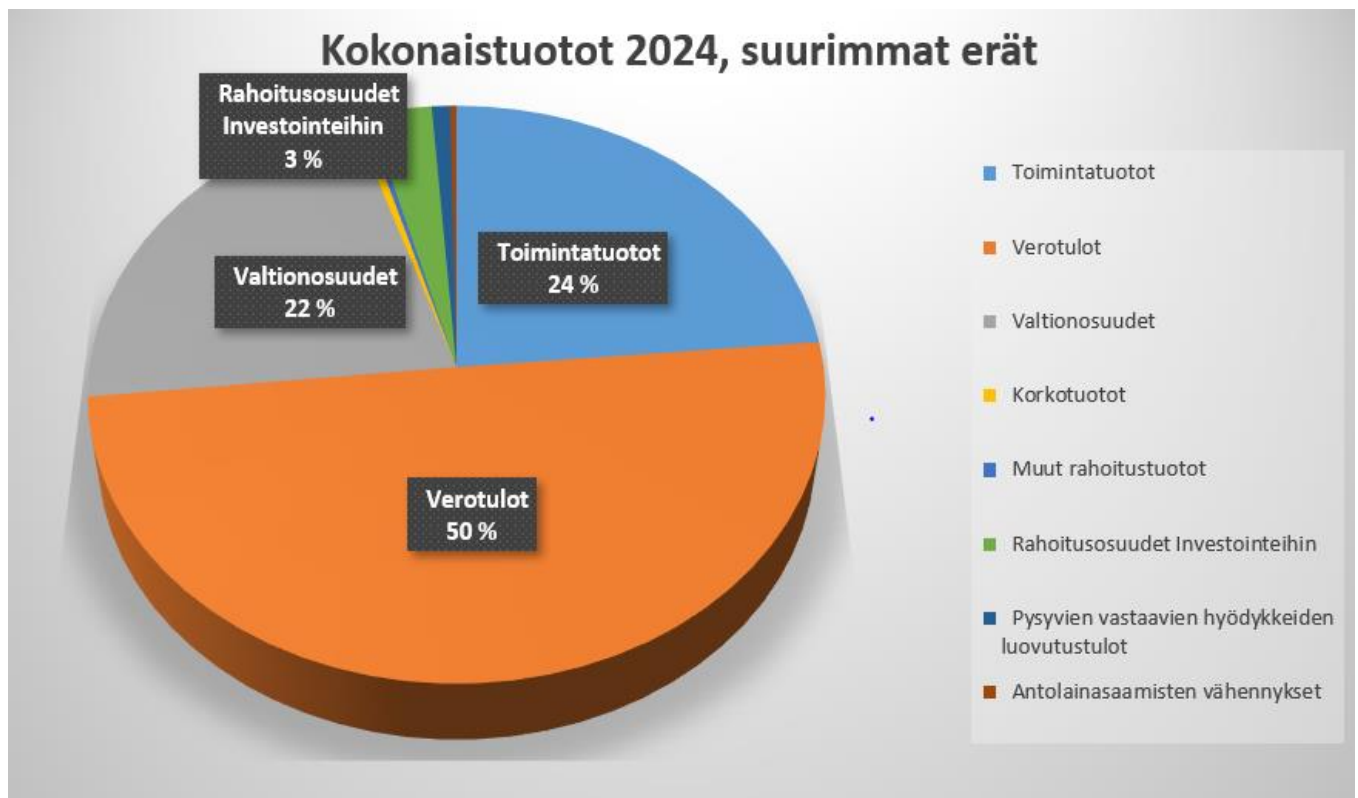
VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 454	27 049
Aineettomat hyödykkeet	92	99
Aineettomat oikeudet	6	22
Muut pitkävaikutteiset menot	86	77
Aineelliset hyödykkeet	22 330	23 215
Maa- ja vesialueet	2 764	2 720
Rakennukset	15 461	16 512
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 552	3 719
Koneet ja kalusto	84	244
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	469	20
Sijoitukset	4 032	3 735
Osakkeet ja osuudet	3 325	3 325
Muut lainasaamiset	707	410
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	14	17
Lahjoitusrahastojen varat	14	17
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 872	7 341
Vaihto-omaisuus	27	38
Aineet ja tarvikkeet	27	38
Saamiset	722	488
Lyhytaikaiset saamiset	722	488
Myyntisaamiset	224	229
Muut saamiset	59	68
Siirtosaamiset	439	191
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 008	2 008
Osakkeet ja osuudet	2 008	2 008
Rahat ja pankkisaamiset	5 115	4 807
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 340	34 407

VASTATTAVAA	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	18 499	18 151
Peruspääoma	14 024	14 024
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	4 127	3 920
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	348	207
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	181	215
Lahjoitusrahastojen pääomat	181	209
Muut toimeksiantojen pääomat		6
VIERAS PÄÄOMA	15 660	16 041
Pitkäaikainen	486	479
Liittymismaksut ja muut velat	486	479
Lyhytaikainen	15 174	15 562
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 000	13 000
Lainat muilta luotonantajilta	269	510
Saadut ennakot	1	1
Ostovelat	542	743
Liittymismaksut ja muut velat	149	134
Siirtovelat	1 213	1 174
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 340	34 407
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	53,9	52,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	96,9	95,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	4 475	4 127
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 252	1 138
Lainakanta 31.12., 1000 €	13 269	13 510
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 712	3 725
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	29 976	33 985
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8 385	9 370
Lainasaamiset, 1000 €	707	410
Asukasmäärä	3 575	3 627

1.2.3. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulosten ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa Valmistus omaan käyttöön, Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja Pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut. Kokonaistulot vähenivät edellisvuodesta valtionosuuksien osalta 805 t€. Vastaavasti verotulot kasvoivat 188 t€. Toimintakulujen vähennys oli 430 €. Investointimenojen vähennys edellisestä vuodesta oli 2 243 t€. Kokonaistulot vähenivät edellisestä vuodesta 2 013 t€ ja kokonaismenot vähenivät edellisestä vuodesta 2 189 t€. Kokonaistulot ylittivät kokonaismenot 702 t€:lla.

KARSTULAN KUNTA

KOKONAISTULOT JA -MENOT

	2024		2023		muutos	muutos
	1 000 €	%	1 000 €	%	ed. v. €	ed. v. %
TULOT						
Varsinainen toiminta						
Toimintatuotot	4 015	23,7	3 964	20,9	51	1,3
Verotulot	8 467	50,0	8 279	43,7	188	2,3
Valtionosuudet	3 670	21,7	4 475	23,6	-805	-18,0
Korkotuotot	89	0,5	8	0,0	81	1012,5
Muut rahoitustuotot	58	0,3	59	0,3	-1	-2

Satunnaiset tuotot	0	0,0	2	0,0	-2	-100,0
Tulorahoituksen korjauserät						
- Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutusvoitot	-68	-0,4	-212	-1,1	144	-67,9
Investoinnit						
Rahoitusosuudet Investointeihin	513	3,0	1 610	8,5	-1 097	-68,1
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	150	0,9	232	1,2	-82	-35,3
Rahoitustoiminta						
Antolainasaamisten vähennykset	51	0,3	31	0,2	20	64,5
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	510	2,7	-510	-100,0
Oman pääoman lisäykset						
Kokonaistulot yhteensä	16 945	100,0	18 958	100,0	-2 013	-10,6

MENOT

Varsinainen toiminta						
Toimintakulut	13 732	84,5	14 162	76,8	-430	-3,0
-Valmistus omaan käyttöön	-90	-0,6	-105	-0,6	15	-14,3
Korkokulut	493	3,0	434	2,4	59	13,6
Muut rahoituskulut	0	0,0	2	0,0	-2	-100,0
Satunnaiset kulut						
Satunnaiset kulut	0	0,0	99	0,5	-99	-100,0
Tulorahoituksen korjauserät						
Pakollisten varausten muutos						
-Pakollisten varausten lisäys (+), vähennys. (-)						
-Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustappiot	-57	-0,4	0	0,0	-57	
Investoinnit						
Investointimenot	1 575	9,7	3 818	20,7	-2 243	-58,7
Rahoitustoiminta						
Antolainasaamisten lisäykset	348	2,1	22	0,1	326	1481,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys						
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	242	1,5	0	0,0	242	
Oman pääoman vähennykset						
Kokonaismenot yhteensä	16 243	100,0	18 432	100,0	-2 189	-11,9

Täsmäytys:

Kokonaistulot-Kokonaismenot =

16 945-16 243 702

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 308 + 394 702

1.3. Konsernitarkastelu

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaissa konsernitilinpäätöksen merkitystä on vahvistettu. Kuntalain 114 § sisältää säännökset kunnan konsernitilinpäätöksestä. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Kuntakonserni on määritelty kuntalaissa kirjanpitolain konsernimääritelmän mukaisesti. Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1. luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö).

Kuntayhtymä yhdistellään aina kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista, sekä siitä, miten kunnan äänivaltaa on sopimuksilla rajattu. Kuntayhtymä, joka ei ole kunnan tytäryhteisö, ei kuulu kuntakonserniin, mutta sen tilinpäätös yhdistellään aina kunnan konsernitilinpäätökseen.

1.3.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt:

Tytäryhteisöt				
Osakeyhtiöt	Y-tunnus	Yhteisön nimi	Kunnan omistusosuus	yhdistelty
	0776042-4	Kehittämissyhtiö Karstulanseutu Oy	100,00 %	x
	0402119-1	Karstulan vuokra-asunnot Oy	100,00 %	x
	1558985-8	Karstulan Lämpöverkko Oy	100,00 %	x
	0485614-8	As Oy Vuokrakelsa	100,00 %	x
	3333466-4	Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Karsera Oy	99,00 %	x
	0175856-9	As Oy Vuokrakarstu	68,00 %	x
		Puulaakson Energia Oy		
		Kunnan suora omistusosuus 37,30 %		
	1558986-6	Karstulan Lämpöverkko Oy:n omistusosuus 36,80 %	74,10 %	x
Kuntayhtymät				
	0208589-6	Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä	4,20 %	x
	0830153-3	Keski-Suomen liitto -kuntayhtymä	1,25 %	x

1.3.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Aiemmin esitetystä luottamushenkilöorganisaatiokaaviossa on virallisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen lisäksi esitetty muutkin sellaiset yhteisöt, joiden toiminta on kunnan kannalta merkittävää ja joiden konserniohjaus on näin ollen tärkeää. Konserniohjauksen sisältö on määritelty konserniohjeissa ja vastuut ovat määräytyneet kunnanvaltuuston hyväksymillä johtosäännöillä. Johtosäännöt on korvattu 1.1.2018 voimaantulleella hallintosäännöllä. Uusi konserniohje tuli voimaan 1.1.2022.

Konserniyhtiöille asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty tavoitteiden ja käyttötalouden toteutumisvertailun yhteydessä.

1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy alensi osakepääomaansa 2023 yhtiön vanhojen tappioiden kattamiseksi siirtämällä varoja vapaan oman pääoman rahastoon. Osakepääoman alentaminen toteutettiin vanhoja tappioita kattamalla 114 t€ siten ettei tappioita tämä jälkeen ole. Jäljelle jäänyt osakepääoma 138 t€ siirrettiin kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Kehittämisyhtiön tulos vuodelta 2024 on tappiollinen, tätä selittää osittain suuri hankesalkku, jonka tuotot tulevat jälkikäteisesti laskutettuna toiminnan mukaan. Tilanteen pitäisi tasoittua vuoden 2025 aikana.

Vuoden 2023 alusta aloitti uutena konserniyhtiönä Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Karsera Oy. Karstulan kunta omistaa yhtiöstä 99 % ja Keski-Suomen Hyvinvointialue 1 %. Yhtiö tuottaa ravitsemuspalvelut Karstulan kunnan yksilöille ja hyvinvointialueelle. Ravitsemuspalveluiden myynti hyvinvointialueelle vaati toiminnan yhtiöittämisen. Yhtiön tase on kasvanut tasaisesti ja se on toiminut erinomaisesti. Vuoden 2024 tulos oli voitollinen. Tuleva Inhouse lainsäädäntö saattaa tuottaa hankaluuksia, varsinkin, jos Hyvinvointialue ei halua nostaa omistussuuttaan. Lainsäädäntö on kuitenkin vielä kesken ja lausuntokierroksen lausunnot ovat olleet uudistuksen kannalta murskaavat.

Karstulan Vuokra-asunnot Oy:n vuoden 2024 tulos oli tappiollinen koska vuokrausaste on laskenut edellisestä vuodesta. Ainakin yhden kiinteistön osalta harkitaan sen tyhjentämistä, jotta muiden kiinteistöjen vuokraustasoa saataisiin nostettua. Karstulan kunnalla on liikaa vuokra-asuntoja suhteessa tarpeeseen. Asunto Oy Karstulan Vuokrarakastu ja Asunto Oy Karstulan Vuokrakelsan tulokset olivat voitollisia.

Karstulan Lämpöverkko Oy ja Puulaakson Energia Oy ovat kärsineet puuraaka-aineen pulasta ja siitä johtuneesta hinnannoususta, jota ei ole voitu viedä täysimääräisesti kuluttajahintoihin. Lisäksi Puulaakson Energia ei ole tuottanut sähköä täyttä aikaa johtuen turbiinin rikkoutumisesta. Vuoden 2024 tulos oli tappiollinen.

Karstulan Lämpöverkon tulos vuodelta 2024 on tappiollinen, joka johtuu siitä, että yritys alas kirjasi kylmäkontin arvon, koska sille ei ollut enää käyttöä. Alas kirjattu osuus voidaan saada takaisin, kun kylmäkontti aikoinaan saadaan myytyä Suomen Tekojää Oy:n toimesta.

Koko konsernin tulos vuodelta 2024 oli 63.762,37 € ylijäämäinen. Heikennys edelliseen vuoteen oli 531.522,00 € (-89,3 %). Konsernin kertyneen ylijäämän määrä vuoden 2024 tilinpäätöksessä on 3.861.612,36 €.

Kuntakonsernin osuus tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien omasta- ja vieraasta pääomasta sekä tilikauden voitosta/tappiosta on eritelty liitetiedossa nro 20–21.

Karstulan Lämpöverkko Oy:n, Puulaakson Energia Oy:n, Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy:n, Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Oy:n ja Aloha Tietotalo Oy:n taloushallinnon palvelut hoidettiin konsernipalvelukeskuksessa vuonna 2024. Vuoden 2025 alusta Alohan Tietotalo Oy taloushallinnon palvelut siirtyvät muulle toimijalle. Karstulan kunnalla ja konsernin yhtiöillä on käytössä konsernin sisäinen pankki ja konsernitili.

1.3.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Karstulan Vuokra-asunnot Oy:llä on edelleen kiinteistöjä, joiden osalta on tehtävä päätös, myydäänkö ne, vai poistetaanko kiinteistökannasta. Ukrainalaiset pakolaiset ovat vielä osittain asutettuina kunnan asunnoissa. Lisäksi kunta on päätöksellään vuorannut kolme asuntoa kuntaan täysiaikaiseen pysyvään työsuhteeseen muuttaville käytettäväksi koeajan ajan ilmaiseksi. Tämä toi vuoden 2024 aikana kuntaan neljä uutta asukasta.

Uutena yrityksenä 1.1.2023 aloittanut Karsera Oy on aloittanut vahvasti ja teki molemmilla aloitustilikausilla hyvän voiton (noin 150 000 vuodessa). Jos ei tule suuria hinnanheilahteluja raaka-aineissa, yhtiö tulee pärjäämään tulevaisuudessakin.

Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy:n tilanne on vakaa, mutta vaatii seurantaa vuonna 2025. Kunnan maksamaa palveluiden hintaa ei ole nostettu ja se voisi olla ajankohtaista 2026 vuoden alussa.

Kunnassa suunnitellaan kiinteistöyhtiön perustamista lakisääteisen yhtiöittämismallin täyttämisen järjestämiseksi. Alkuun yhtiö hallinnoisi ainakin valmistuneiden paloaseman ja vanhan peruskorjatun toimintakeskuksen tilat.

Konsernin taloushallinnon palveluja hoidetaan keskitetysti. Tämä mahdollistaa toiminnalliset ja rahoitukselliset hyödyt.

1.3.5. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja siitä esitettävät tunnusluvut kuvaavat kuntakonsernin tulorahoituksen riittävyyttä ja toiminnan taloudellista tulosta. Laskelmassa käytetään vain konsernin ulkoisia menoja ja tuloja.

Toimintakate on konsernin toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden konsernin toiminnan kuluista.

Toimintakate heikkeni edellisvuodesta noin 16 t€ (-0,2 %). Tämä on vertailukelpoinen tieto, koska hyvinvointialueelle 2023 siirtynyt merkittävä osa kunnan toiminnasta ei vaikuttanut enää vuoteen 2024.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista

Tunnusluku 40,2 % on hieman edellistä vuotta (39,2 %) parempi.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin.

Konsernin vuosikate 2 466 t€ oli 578 t€ (-19,0 %) edellisvuotta heikompi. Vuosikatteen suhde poistoihin 105,9 % ja on edellisvuotta (-134,2 %) heikompi, mutta osoittaa riittävää tulorahoitusta. Kun tunnusluvun arvo on yli 100 % on tulorahoitus riittävä. Vuosikate asukasta kohti on 690 € ja on laskenut edellisvuodesta 149 € (-17,8 %).

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen konsernin tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kuntakonsernin omaa pääomaa.

Tilikauden ylijäämä oli 64 t€ joka on 532 t€ (-89,3 %) edellisvuotta heikompi.

KARSTULAN KUNTA

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	6 731	6 446
Toimintakulut	-16 739	-16 438
Toimintakate	-10 008	-9 992
Verotulot	8 466	8 279
Valtionosuudet	4 477	5 244
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	88	10
Muut rahoitustuotot	52	49
Korkokulut	-604	-541
Muut rahoituskulut	-5	-5
Vuosikate	2 466	3 044
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 329	-2 249
Arvonalentumiset	-95	-19
Satunnaiset erät	0	-97
Tilikauden tulos	42	679
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-31	-55
Laskennalliset verot	-4	-7
Vähemmistöosuudet	57	-22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	64	595

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,2	39,2
Vuosikate/Poistot, %	105,9	134,2
Vuosikate, euroa/asukas	690	839
Asukasmäärä	3 575	3 627

1.3.6. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan kuntakonsernin varojen hankinta ja niiden käyttö tilikauden aikana. Konsernin rahoituslaskelma laaditaan konsernituloslaskelman ja -taseen sekä niitä täydentävien tietojen perusteella, vastaavilla periaatteilla kuin kunnan rahoituslaskelma. Tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla kuin kunnan rahoituslaskelmasta.

Toiminnan ja investointien rahavirran ja sen kertymän tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Negatiivinen määrä -639 t€ ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, tunnusluku 172,5 % kertoo, kuinka paljon investoinneista on rahoitettu tulorahoituksella. Luku on parantunut edellisvuodesta.

Laskennallinen lainanhoitokate tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhteessa eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tunnusluku 1,19 on heikentynyt edellisvuodesta (1,43). Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, kun tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus riittää lainojen hoitoon.

Kassan riittävyys (pv) tunnusluku kuvaa konsernin kassan riittävyyttä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvo-paperit, sekä rahat että pankkisaamiset. Tunnusluku 158 on parantunut edellisestä vuodesta ja osoittaa hyvää maksuvalmiutta.

KARSTULAN KUNTA KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 466	3 044
Satunnaiset erät		-97
Tilikauden verot	-32	-54
Tulorahoituksen korjauserät	13	-212
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 970	-4 328
Rahoitusosuudet investointimenoihin	538	1 674
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150	236
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 165	263
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-209	0
Antolainasaamisten vähennys	116	22
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	326	520
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-274	-231
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-359	-38
Oman pääoman muutokset	-16	95
Muut maksuvalmiuden muutokset	-948	-1 187
Rahoituksen rahavirta	-1 364	-819
Rahavarojen muutos	-199	-556
Rahavarat 31.12.	8 547	8 746

Rahavarat 1.1.	8 746	9 302
	-199	-556

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta, 1000 €	-639	-4 344
Investointien tulorahoitus, %	172,2	114,7
Laskennallinen lainanhoitokate	1,19	1,43
Kassan riittävyys	158	140

1.3.7. Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseella osoitetaan kuntakonsernin taloudellinen asema selvittämällä konserniyhteisöjen varat, velat ja vastuut ulkopuolisille. Konsernitaseesta esitettävät tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta ja rahoitusvarallisuutta. Konsernitase on laadittu yhdistelemällä yhteisöjen taseet riveittäin.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / \text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot}$

Laskukaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 % ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Tunnusluku 48,1 % on vahvistunut edellisvuodesta 47,9 % mutta jää alle tavoitetason.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Laskentakavassa käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tunnusluku 99,2 % on heikentynyt edellisvuodesta 98,0 %.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

Tunnusluvut osoittavat, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on tulevana vuosina katettava. Konsernilla on taseeseen kertynyttä ylijäämää tilikauden päättyessä 3 862 t€ eli 1 080 € asukasta kohti. Kertynyt ylijäämä on parantunut edellisestä vuodesta n. 33 t€.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakanta 31.12., €/asukas

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Konsernin lainakanta oli tilikauden päättyessä noin 15 759 M€ eli 4 408 euroa asukasta kohti. Lainakanta on edellisvuodesta lisääntynyt 77 t€ (1,8 %).

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut.

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Tunnusluku 33 853 t€ on vähentynyt edellisestä vuodesta 3 721 M€ (-9,9 %). Vuoden 2023 tunnuslukua korjattu alkuperäinen luku 37 423 korjattu luku 37 574 (korjaus 151) Lukuun laskettu mukaan Karstulan Hyvinvointipalvelusäätiön ja Osuuskauppa keskimääräisen vuokravastuut.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa. Tunnusluku 9 469 € on vähentynyt edellisestä vuodesta 891 € (-8,6 %). Vuoden 2023 tunnuslukua korjattu alkuperäinen luku 10 318 korjattu luku 10 360 (korjaus 42).

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Lainasaamiset vuoden lopussa ovat 66 t€ ja ovat vähentyneet edellisestä vuodesta. Vuoden 2023 tunnusluku korjattu alkuperäinen luku 60 korjattu luku 95 (korjaus 35).

KARSTULAN KUNTA

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €	VASTATTAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 411	28 613	OMA PÄÄOMA	17 930	17 885
Aineettomat hyödykkeet	231	237	Peruspääoma	14 024	14 024
Aineettomat oikeudet	145	160	Muut omat rahastot	44	32
Muut pitkävaikutteiset menot	86	77	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 798	3 234
Ennakkomaksut			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	64	595
Aineelliset hyödykkeet	26 224	27 373	VÄHEMMISTÖOSUUDET	415	488
Maa- ja vesialueet	2 934	2 888			
Rakennukset	16 653	17 872	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 782	4 835			
Koneet ja kalusto	1 340	1 353	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	289	426
Muut aineelliset hyödykkeet					
Ennakkom. ja keskener. hankinnat	515	425	VIERAS PÄÄOMA	19 552	19 613
Sijoitukset	956	1 003	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 313	2 481
Osakkeet ja osuudet	890	908	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 358	1 344
Muut lainasaamiset	66	95	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	13 445	13 225
			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 436	2 563
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	71	105			

VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 704	9 694	VASTATTAVAA	<u>38 186</u>	<u>38 412</u>
Vaihto-omaisuus	654	174			
Saamiset	1 503	1 263			
Pitkäaikaiset saamiset	8	7			
Lyhytaikaiset saamiset	1 495	1 256			
Rahoitusarvopaperit	2 392	2 365			
Rahat ja pankkisaamiset	6 155	5 892			
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	 <u>38 186</u>	 <u>38 412</u>			

KONSERNITASEEN TUN- NUSLUVUT	2024	2023
 Omavaraisuusaste, %	48,1	47,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	99,2	98,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	3 862	3 829
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as.	1 080	1 056
Konsernin lainat, €/asukas	4 408	4 331
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	15 759	15 707
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	33 853	37 574
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9 469	10 360
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	66	95
 Kunnan asukasmäärä	3 575	3 627

1.3.8. Kunnan taloudellisen aseman arviointi

Kuntalain (410/2015) 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa olevan kunnan arviointimenettelystä. Arviointimenettelyn edellytyksenä käytettäviä kunnan talouden tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja tarkennetaan kuvaamaan paremmin tulorahoituksen riittävyyttä. Kuntalain muutos tuli voimaan 1.3.2019, ja uusia tunnuslukuja sekä raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevalle kunnalle voidaan käynnistää kuntalain 118 §:n mukaisesti arviointimenettely, jossa selvitetään kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Menettelyn käynnistäminen on valtiovarainministeriön harkinnassa.

Arviointimenettely voi käynnistyä, jos kunnan taseen alijäämää ei ole saatu katettua lain mukaisessa määräajassa tai jos asukaskohtaisen alijäämän raja-arvot ovat kunnan konsernitilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa.

Lisäksi arviointimenettely voi käynnistyä, jos neljän kunnan taloutta kuvaavan tunnusluvun raja-arvot täyttyvät kahtena vuonna peräkkäin. Näitä yksittäisiä tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu 2019 alkaen. Nega-

tiivinen vuosikate korvataan tunnusluvulla, jolla verrataan konsernituloslaskelman vuosikatetta poistoihin. Kunnan tuloveroprosentin tasoa koskevaa raja-arvoa nostetaan, ja kunnan vuokravastuut otetaan huomioon lainamäärän lisäksi niitä kuvaavassa tunnusluvussa. Lisäksi kunnan suhteellista velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku korvataan kunnan lainanhoitokykyä kuvaavalla konsernitilinpäätöksen laskennallisella lainanhoitokatteella.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikkö korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
- asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla
- konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Karstulan kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää 31.12.2024. Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on 105,9 %, joka ylittää sovellettavan raja-arvon 80 %.

Kunnan tuloveroprosentti on 8,80 joka alittaa kaikkien kuntien painotetun keskimääräisen tuloveroprosentin 7,46 alle kahdella prosentilla.

Kunnan asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätösten lainojen ja vuokravastuiden määrä 9 469 euroa, joka ei ylitä kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrää 8 067 € 50 %:lla, vaan jää sen alle (Manner-Suomen kuntien keskiarvoiset lainat ja vuokravastuut v. 2023, vuoden 2024 vastavaa vertailulukua ei ole vielä saatavilla).

Kunnan konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on 1,19 joka ylittää 0,8 raja-arvon.

Edellä arvioitujen kriteerien perusteella kunnan konsernitalous ei täytä erityisen vaikeassa asemassa olevan kunnan kriteerejä yhdessäkään kohdassa.

1.3.9. Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämättilille.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 348.307,99 € kirjataan tilikauden yli-/alijäämättilille.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kunnan taseessa oleva ylijäämä on 4.475.269,35 €.

1.3.10. Talouden tasapainotuksen toteutuminen

Kuntalain talouden tasapainottamista koskevilla säännöksillä pyritään lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on merkittävä. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyydestä talouden tasapainottamisessa. Varsinainen tasapainottaminen tehdään taloussuunnitelmassa tai erillisessä toimenpideohjelmassa. Kunnanhallitus nimesi kokouksessaan 30.5.2022 työryhmän talouden tasapainotyöhön. Työryhmään nimettiin kunnanhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat, lautakuntien puheenjohtajat, kunnan johtoryhmä sekä vastaava kirjanpitäjä. Työryhmän vuoden 2022 syksyn toimintaa kuului tasapainotustavoitteen määrittäminen 1M€ seuraavan kolmen vuoden aikana, ennen kuin valtuustokausi päättyy.

Kunnalla ei ole ollut päättyneellä tilikaudella voimassa olevaa toimenpideohjelmaa kertyneen alijäämän kattamisesta, koska kunnan taseessa ei ole ollut kattamatonta alijäämää. Hyvinvointialueen muodostuminen vaikuttaa radikaalisti vuosien 2023 ja 2024 talouteen, joten talouden tasapainottamistyöryhmä on jouduttu asettamaan

uudestaan, jotta kunnan talous saadaan pysymään tasapainossa tarkastelujakson aikana. Vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio jäi 770 000 alijäämäiseksi ja alijäämä oli tarkoitus tasoittaa viimeistään vuoden 2026 talousarviossa. Tilinpäätös osoittaa kuitenkin selkeää ylijäämää, joten vuosikohtaisesti talous parani yli 1,1 M€.

Vuoden 2025 talousarvio on 185 000 € alijäämäinen, johtuen täysin työllisyysrahoituksen valtionosuuden alijäämäisyydestä. Tuo alijäämä on kokonaan kunnanhallituksen alueella ja sitä pyritään paikkaamaan vuoden 2025 aikana. alijäämän kattamista esimerkiksi sivistysalueen rahoituksesta ei pidetty reiluna, koska silloin työllisyysmenoja olisi katettu esimerkiksi opetuksen rahoituksesta.

1.4. Kunnan johdon ja konsernijohdon selonteko sisäisestä valvonnasta

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Kunnanvaltuusto on 2.11.2021 hyväksytyssä hallintosäännössä hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kunnanhallitus on 25.10.2021 hyväksynyt Sisäisen valvonnan ohjeen ja nimennyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaoston. Osana konsernin valvontaan liittyvä ohjeistus sisältyy valtuuston 27.10.2021 hyväksymään konserniohjeeseen, joka tuli voimaan 1.1.2022. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto pääsi täyteen toimintaan vuoden 2022 syksyn aikana.

Hallinnon ja päätöksenteon dokumentoinnissa ja seurannassa hyödynnetään asiantuntijajärjestelmää, joka on otettu käyttöön vuonna 2015. Vuonna 2018 pääosa voimassa olevista sopimuksista saatiin siirrettyä järjestelmään. Sopimushallinta tapahtuu tänä päivänä järjestelmän kautta, mikä on parantanut sopimustenhallintaprosessia merkittävästi. Asiantuntijahallintaa kehiteltiin edelleen vuoden 2024 aikana sähköisen arkistoinnin käyttöönotolla.

Sisäistä valvontaa toteutetaan osana käytännön johtamistoimintaa. Lautakunnat ja kunnanhallitus raportoivat toiminnan ja talouden toteutumisesta valtuustolle neljännesvuosittain. Osavuosiraportoinnin tai muun sisäisen valvonnan yhteydessä ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Vuoden 2020 alusta alkaen talouden toteumaa on seurattu johtoryhmä- ja lautakuntatasolla kuukausittain.

Konsernivalvonta

Kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta on määräykset konserniohjeessa. Konserniyhtiöt ovat konserniohjeen mukaisen raportoinnin lisäksi tarvittaessa käyneet kunnanhallitukselle kertomassa ajankohtaisista asioista. Konserniohjeen mukaisesti kunnanjohtaja on osallistunut konserniyhtiöiden hallitusten kokouksiin mahdollisuuksien mukaan. Kunnanhallitus ja muut toimielimet ovat ohjeistaneet kunnan edustajia tytä- ja osakkuusyh-teisöjen sekä kuntayhtymien toimielimissä.

Kunta on hoitanut keskitetysti Kehittäisyhtiö Karstulanseutu Oy:n, Puulaakson Energia Oy:n, Karstulan Lämpöverkko Oy:n ja Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Karsera Oy:n taloushallintoa. Järjestelyllä pyritään saavuttamaan synergiaetuja niin toiminnan kuin rahoituksen näkökulmasta. Konsernin taloushallinnon toimintaprosesseja on tarpeellista kehittää edelleen. Saatavien perinnässä käytetään Revire Perintä Oy:ta.

Sisäisen valvonnan raportti on tämän tilinpäätöksen liitteenä. Raportti käsittelee Karstulan kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan toimintaa vuosina 2022–2025. Se esittelee tarkastusten tuloksia ja kehittämis-toimenpiteitä eri toimialoilla.

- **Henkilöstöhallinnan tarkastus:** Ensimmäinen tarkastus syksyllä 2022 keskittyi henkilöstöhallintoon, jossa todettiin hyviä käytäntöjä, mutta myös kehittämistarpeita, kuten perehdyttämisen puutteita ja epätasaista työnjakoa. Tarkastuksen jälkeen on tehty useita toimenpiteitä, kuten perehdytyskortin käyttöönotto, TVA-järjestelmän käyttöönotto, uusien järjestelmien ongelmien ratkaiseminen, avainhenkilöiden

varahenkilöiden määrittäminen,

- **Hankintojen tarkastus:** Keväällä 2023 tehty tarkastus osoitti, että hankinnat toteutettiin pääosin ohjeiden mukaisesti, mutta kilpailutuksissa ja tilaajavastuussa on parannettavaa. Tarkastuksen jälkeen korjattiin hankintaohjeen puutteet.
- **Tietoturvallisuuden tarkastus:** Syksyllä 2023 tarkastettiin tietoturvallisuutta, joka oli pääasiassa hyvällä tasolla, mutta kehittämistarpeita, kuten tietoturvapoliitikan päivittämistä havaittiin. Tarkastuksen jälkeen ohjeistuksia on täsmennetty ja otettu käyttöön tietoturvan koulutusjärjestelmä.
- **Talouden ja omistajaohjauksen tarkastus:** Keväällä 2024 tarkastettiin taloushallintoa, jossa havaittiin selkeät asiakirjat ja hyvä talouden seuranta, mutta henkilöstölle tulisi säännöllisesti jakaa tietoa kulurakenteesta. Tätä ei ole saatu toteutettua.
- **Omaisuuksien hoidon tarkastus:** Syksyn 2024 tarkastuksessa todettiin, että omaisuuden hoito on parantunut, mutta kiinteistöstrategia kaipaa päivittämistä. Kiinteistöstrategiaa ei ole vielä päivitetty.

Lähde: Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan jaoston raportti toimintavuosilta 2022–2025, Copilot yhteenveto. Raportti liitteenä.

KUNNANVALTUUSTO

Toimielimet:

Kunnanvaltuuston toimielimet ovat kunnanvaltuusto, keskusvaalilautakunta ja tarkastuslautakunta.

Toimielinten tehtävät:

Kunnanvaltuusto on kunnan ylin päättävä elin, joka vastaa kunnan taloudesta ja toiminnasta. Valtuusto päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, konserniohjauksen periaatteista sekä hallinnon järjestämisen, talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto hyväksyy kunnan talousarvion ja tilinpäätöksen ja päättää vastuuvapaudesta. Lisäksi valtuusto huolehtii, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan.

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka kunnanvaltuusto asettaa toimikaudekseen. Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnallisvaalien ja valtiollisten vaalien järjestämisestä kunnassa vaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Tarkastuslautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka kunnanvaltuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastusta varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on riippumattomasti huomioida kunnan toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja tuloksellisuus sekä resurssien käytön tehokkuus. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tehtävät on määritelty kunnan tarkastussäännössä. Tilintarkastuspalvelut kunta ostaa valtuuston päätökseen perustuen tilintarkastusyhteisö KPMG Oy:ltä.

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kunnanvaltuuston kustannuspaikalle varataan määräraha kunnanvaltuuston toimintaan. Vaalien kustannuspaikalle varataan keskusvaalilautakunnan kokoontumiseen tarvittavat varat. Tilintarkastuksen kustannuspaikalle varataan määräraha tarkastuslautakunnan toimintaan sekä ulkoisen tarkastuksen eli tilintarkastuksen ostopalveluun auktorisoidulta JHTT-tilintarkastusyhteisöltä.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Kunnanvaltuusto							
Toimintakulut	-26 964	-40 010		-40 010	-27 243	12 767	68,1 %
TOIMINTAKATE	-26 964	-40 010		-40 010	-27 243	12 767	68,1 %
TILIKAUDEN YLI- JÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-26 964	-40 010		-40 010	-27 243	12 767	68,1 %
Luottamushenk. kokousjärjestelmä							
Toimintakulut	-19 655	-28 500		-28 500	-27 356	1 144	96,0 %
TOIMINTAKATE	-19 655	-28 500		-28 500	-27 356	1 144	96,0 %
TILIKAUDEN YLI- JÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-19 655	-28 500		-28 500	-27 356	1 144	96,0 %
Vaalit							
Toimintatuotot	7 354	15 000		15 000	21 910	6 910	146,1 %
Toimintakulut	-11 026	-52 720	28 000	-24 720	-22 894	1 826	92,6 %
TOIMINTAKATE	-3 672	-37 720	28 000	-9 720	-984	8 736	10,1 %
TILIKAUDEN YLI- JÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 672	-37 720	28 000	-9 720	-984	8 736	10,1 %
Tilintarkastus							
Toimintakulut	-22 137	-26 060		-26 060	-21 123	4 937	81,1 %
TOIMINTAKATE	-22 137	-26 060		-26 060	-21 123	4 937	81,1 %
TILIKAUDEN YLI- JÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-22 137	-26 060		-26 060	-21 123	4 937	81,1 %

KUNNANHALLITUKSEN PÄÄVASTUUALUE

Kunnanhallituksen tehtävänä on vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus vastaa valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti kunnan järjestämisvastuulla olevien kuntapalveluiden organisoinnista, konsernijohtosta ja ohjauksesta, kunnan edunvalvonnasta, kunnanhallitukselle määräytyistä tehtäväalueista sekä sovittaa yhteen lautakuntien sekä niiden alaisina toimivien palvelukeskusten toiminnan kunnanvaltuuston taloudellisesti kestävällä tavalla määrittämien voimavarojen mukaisesti.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN LAUTAKUNTATASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK,%
Toimintatuotot	1 030 060	769 600	186 200	955 800	984 386	28 586	103,0 %
Myyntituotot	600 987	529 800	111 000	640 800	682 082	41 282	106,4 %
Tuet ja avustukset	278 380	206 300	-3 300	203 000	179 091	-23 909	88,2 %
Muut toimintatuotot	150 692	33 500	78 500	112 000	123 212	11 212	110,0 %
Toimintakulut	-3 056 970	-3 006 370	-127 700	-3 134 070	-2 972 966	161 104	94,9 %
Henkilöstökulut	-1 324 849	-1 429 400		-1 429 400	-1 364 767	64 633	95,5 %
Palvelujen ostot	-1 239 473	-1 218 840	-92 500	-1 311 340	-1 231 938	79 402	93,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 443	-58 350	-2 000	-60 350	-61 200	-850	101,4 %
Avustukset	-208 682	-244 320	1 300	-243 020	-227 811	15 209	93,8 %
Muut toimintakulut	-209 523	-55 460	-34 500	-89 960	-87 250	2710	96,9 %
TOIMINTAKATE	-2 026 910	-2 236 770	58 500	-2 178 270	-1 988 580	189 690	91,3 %
VUOSIKATE	-2 026 910	-2 236 770	58 500	-2 178 270	-1 988 580	189 690	91,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-318 369	-30 370		-30 370	-39 216	-8 846	129,1 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-48717	-30 370		-30 370	-39 216	-8 846	129,1 %
Arvonalentumiset	-269 652						
TILIKAUDEN TULOS	-2 345 279	-2 267 140	58 500	-2 208 640	-2 027 796	180 844	91,8 %

Kunnanhallitus

Toimielin: Kunnanhallituksen toimielimet ovat kunnanhallitus, kunnanhallituksen alainen henkilöstöjaosto, vanhusneuvosto, toimikunnat ja nuorisovaltuusto (nuorisovaltuusto on käsitelty nuorisotyön alla).

Tilivelvolliset viranhaltijat:

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat kunnanjohtaja, henkilöstösihteeri sekä vastaava kirjanpitäjä. Talousjohtajan tehtävät on jaettu päätöksenteon osalta kunnanjohtajalle ja talouden suunnittelun osalta vastaavalle kirjanpitäjälle. Henkilöstöhallinto on jaettu palvelukeskusjohtajille, kunnanjohtajalle ja henkilöstösihteerille.

Toimielinten tehtävät:

Kunnanhallitus toteuttaa valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa toiminnassaan ja päätöksenteossaan sekä arvioi strategian toteutumista kaikissa kunnan toiminnoissa ja toiminnan tasoilla. Kunnanhallitukselle kuuluvien lakisääteisten tehtävien lisäksi erityisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että kunnan strategiaprosessi on toimiva ja että kunnanvaltuustolla on riittävät mahdollisuudet strategian käsittelyyn sekä välineet raportoinnin ja seurannan varmistamiseen. Kunnanhallitus ohjaa, johtaa, valvoo ja sitouttaa järjestelmällisesti kunnan omaa organisaatiota sekä omistajaohjauksen ja muun yhteydenpidon kautta keskeisiä yhteistyöverkostoja.

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto huolehtii, että kuntapalveluja tuottava palkatun henkilöstön palveluorganisaatio toimii kuntastrategian mukaisella tavalla vastuullisesti ja aktiivisesti yhteistyöhön ja hyvinvointiin panostaen. Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto seuraa ja kehittää henkilöstötuottavuutta sekä edistää henkilöstön työhyvinvointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vanhusneuvosto on perustettu kunnanhallituksen päätöksellä 8.3.2012 / § 71 kunnan ja sen alueella asuvien ja toimivien ikäihmisten ja heidän järjestöjensä yhteistyöelimeksi.

Toimikunnat ovat kunnanhallituksen ja lautakuntien määrättyjen tehtävän hoitamiseksi asettamia toimielimiä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään kaikilla kunnan hallinnonaloilla yhteistyössä kuntalaisten, järjestöjen ja yhdistysten, yritysten ja Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keskeisempänä tavoitteena on antaa erilaisista lähtökohdista tuleville ihmisille yhtäläiset mahdollisuudet hyvään elämään, ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja eriarvoistumista, edistää yhteisöllisyyttä sekä kansalaisyhteiskunnan vahvistumista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu hyvinvointisuunnitelmaan 2023–2025 kuntastrategian Hyvinvoiva Karstula keihäänkärjen sekä viiden eri painopistealueen mukaisesti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa arvioidaan tarkemmin vuosittain laadittavassa hyvinvointikertomuksessa sekä kerran valtuustokauden aikana laadittavassa laajassa hyvinvointikertomuksessa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikuttavuutta kunnassa arvioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen avulla, joka muodostuu toimintaa kuvaavien prosessi-indikaattoreiden ja muutosta kuvaavien tulosindikaattoreiden mukaan. Karstulan HYTE-indeksi vuonna 2023 oli 17,9 €/asukas. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön aktiivisuutta arvioidaan TEA viisarin avulla, joka kokoaa joka toinen vuosi yhteen tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä. Kuntajohdon TEA viisari pisteet Karstulassa vuonna 2023 oli 71 pistettä.

Palvelukeskukset

Talousarvion liitteenä olevassa henkilöstö- koulutussuunnitelmassa esitetään kunkin palvelukeskuksen organisaattiorakenne

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kustannuspaikoille varataan määrärahat toimielinten toimintaan. Kunnanhallituksen kustannuspaikalle kirjataan myös kunnanjohtajan palkkauskulut. Toimikuntien kustannuspaikalle kirjataan myös osallistumiskuluja seudullisten ja muiden yhteisten toimikuntien toimintaan

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Hyvinvointikertomus liitetään tilinpäätöskokonaisuuteen vatsa ennen valtuustokäsittelyä, kun se on ensin käsitelty hyvinvointityön johtoryhmässä ja muissa sisältöön liittyvissä toimielimissä.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Kunta seuraa asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä eri väestöryhmissä. Hyvinvointitiedot kootaan vuosittain hyvinvointikertomukseen ja tietoja hyödynnetään päätöksenteossa.	Käynnissä	Hyvinvointikertomus laadittu vuosittain: Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Lyhyt hyvinvointikertomus sisältyy vuosittain tilinpäätökseen. Laaja hyvinvointikertomus laaditaan valtuustokausittain.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:

Turvataan riittävät resurssit hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen johtamiseen ja koordinoitiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteitä toteutetaan kaikilla kunnan toimialueilla.

Luotu

Hyte -kerroin €/asukas:
Lähtö 17,5, Toteuma 17,5, Tavoite 17,5

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohtossa TEA-viisari pistemäärä: Lähtö 71,0, Toteuma 71,0, Tavoite 75,0

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

Kunnanhallitus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	38 722	30 200	19 500	49 700	48 579	-1 121	97,7 %
Toimintakulut	-347 654	-320 450	-19 500	-339 950	-333 395	6 555	98,1 %
TOIMINTAKATE	-308 932	-290 250		-290 250	-284 816	5 434	98,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-13 140	-8 770		-8 770	-15 411	-6 641	175,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-322 072	-299 020		-299 020	-300 227	-1 207	100,4 %

Toimikunnat

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-6 087	-6 360		-6 360	-5 241	1 119	82,4 %
TOIMINTAKATE	-6 087	-6 360		-6 360	-5 241	1 119	82,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-6 087	-6 360		-6 360	-5 241	1 119	82,4 %

Henkilöstöjaosto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-5 022	-6 650		-6 650	-4 139	2 511	62,2 %
TOIMINTAKATE	-5 022	-6 650		-6 650	-4 139	2 511	62,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-5 022	-6 650		-6 650	-4 139	2 511	62,2 %

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-7 548	-10 900		-10 900	-6 924	3 976	63,5 %
TOIMINTAKATE	-7 548	-10 900		-10 900	-6 924	3 976	63,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-7 548	-10 900		-10 900	-6 924	3 976	63,5 %

Vanhusneuvosto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-3 139	-6 000		-6 000	-3 921	2 079	65,4 %
TOIMINTAKATE	-3 139	-6 000		-6 000	-3 921	2 079	65,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 139	-6 000		-6 000	-3 921	2 079	65,4 %

Talouden tasapainotyöryhmä

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-6 371	-7 900		-7 900	-1 037	6 863	13,1 %
TOIMINTAKATE	-6 371	-7 900		-7 900	-1 037	6 863	13,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-6 371	-7 900		-7 900	-1 037	6 863	13,1 %

Kotoutuminen

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	150 040	77 300	32 200	109 500	106 612	-2 888	97,4 %
Toimintakulut	-173 832	-53 020	-8 000	-61 020	-65 391	-4 371	107,2 %
TOIMINTAKATE	-23 792	24 280	24 200	48 480	41 221	-7 259	85,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-23 792	24 280	24 200	48 480	41 221	-7 259	85,0 %

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	551				375	375	
Toimintakulut	-95 279	-108 530		-108 530	-83 532	24 998	77,0 %
TOIMINTA- KATE	-94 728	-108 530		-108 530	-83 157	25 373	76,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-94 728	-108 530		-108 530	-83 157	25 373	76,6 %

TEHTÄVÄALUE: Talous- ja hallintopalvelut

Tehtäväalueen tarkoitus:

Tuottaa keskitetysti kunnan ja kuntakonsernin taloushallinnon palvelut. Huolehtii kunnan omaisuudesta, sopimuksista ja hankintojen ohjauksesta.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

kunnanjohtaja

Tehtäväalueen tiedot:

Taloushallinto huolehtii kunnan ja kuntakonsernin laskutus, ostoreskontra, kirjanpito- ja tilinpäätöspalveluista. Talousarvion valmistelusta, seurannasta ja raportoinnista. Valtiokonttorille toimitettavasta viranomaisraportoinnista. Kustannuslaskennasta ja -vertailusta, taloushallinnon ja laskutuksen toimintojen koordinoinnista, perustetun konsernipankin toiminnasta ja muista rahoitusjärjestelyistä. Omaisuuden hoitamisesta, sopimushallinnasta ja vakuutuksista, hankintatoimen koordinoinnista ja keskitetyistä hankinnoista sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistamisesta.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Talouden seuranta säännöllistä, ajantasaisesta ja luotettavasta raportista	Valmis	osavuosisikatsaukset 3 krt/v: Lähtö 3,0, Toteuma 3,0, Tavoite 3,0	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.4. Kunta vahvistaa ja kehittää digitalisaatiota	Ohjelmistojen tehokas käyttö ja henkilöstön osaamisen ylläpito.	Valmis	koulutuspäivät/hlö: Toteuma 3,0	Koulutus toteutuu ohjelmistokoulutusten ja valtion raportointien koulutusten kautta
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Ostolaskudatan avaaminen Digi- ja väestötietovaraston Avoindata.fi -palvelussa	Valmis	aineiston julkaisu vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä: Toteuma 1,0	Julkaistaan vuosittain
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Taloushallinto ohjelmistojen kehittäminen	Käynnissä	asiantuntijatapaamiset/pilotointi: Toteuma 0,5	Kunta on mukana kehittämässä uutta taloushallinnon ohjelmistoa

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	72 602	77 600		77 600	89 644	12 044	115,5 %
Toimintakulut	-329 032	-341 320		-341 320	-331 681	9 639	97,2 %
TOIMINTAKATE	-256 430	-263 720		-263 720	-242 037	21 683	91,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-256 430	-263 720		-263 720	-242 037	21 683	91,8 %

TEHTÄVÄALUE: IT-palvelut

Tehtäväalueen tarkoitus:

Tarjota keskitetysti kunnan ja kuntakonsernin tarvitsemat IT-palvelut.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

kunnanjohtaja

Tehtäväalueen tiedot:

IT-palvelujen keskeisenä tehtävänä on laitteiden ja ohjelmistojen asennus- ja ylläpitotehtävät, järjestelmien ja tietoverkkojen suunnittelu ja toteuttaminen, laitteistojen ja ohjelmistojen hankinnat sekä käyttäjien opastaminen. Osana kokonaisuutta huolehditaan myös puhelin- ja viestintäratkaisuksista sekä tietosuojalain mukana tulleiden vaatimusten valvomisesta. Kuntapalvelujen tuottavuuden ja kustannustehokkuuden lisääminen edellyttää toimintaprosessien digitalisoitumista ja tietojärjestelmien täysimääräistä hyödyntämistä, mitä IT-palvelut osaltaan tukee. Julkishallinnon organisaatioiden tietohallintoa ja tietoturvaan koskevat velvoitteet ovat lisääntyneet merkittävästi. IT-asiantuntemusta tarvitaan entistä enemmän toimintaprosessien digitalisoitumisen ja muun kehittämisen tukena sekä uusien rakennushankkeiden suunnitteluprosesseissa

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.4. Kunta vahvistaa ja kehittää digitalisaatiota	E-palveluiden käyttöä tehostetaan palvelutuotannossa	Käynnissä	sähköiset hakemukset ja lomakkeet: Tavoite 10,0	Kuntaan ollaan hankkimassa uutta asianhallintaohjelmaa 2025, jonka yhteydessä parannetaan myös tätä
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Kunnassa otetaan käyttöön uudet tietojärjestelmät, joilla kehitetään hallintoa ja palvelutuotantoa	Käynnissä	sähköinen arkistointi käytössä: Toteuma 0,5, Tavoite 3,0	Tietohallinto-ohjelman hankinta aloitettu, vietään päätökseen 2025
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Tietoturvan ja käytettävyyden parantaminen	Valmis	turvatulostus käytössä: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0 kaksivaiheinen tunnistus: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0 kannettavien tietokoiden laaja käyttöönotto: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Toimenpiteet viety loppuun viranhaltijoiden osalta, luottamushenkilöiden osalta tehdään 2025

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	182 174	173 000		173 000	169 590	-3 410	98,0 %
Toimintakulut	-182 174	-173 000	-31 000	-204 000	-190 227	13 774	93,2 %
TOIMINTAKATE	0		-31 000	-31 000	-20 637	10 364	66,6 %
TILIKAUDEN TULOS	0		-31 000	-31 000	-20 637	10 364	66,6 %

TEHTÄVÄALUE: Henkilöstöyksikkö

Tehtäväalueen tarkoitus:

Tuottaa palkanlaskentapalveluja ja henkilöstöhallinnon asiantuntijapalveluja kunnalle ja Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Oy:lle sekä sopimusperusteisesti palkanlaskentansa ulkoistaneelle Kannonkosken kunnalle.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

henkilöstösihteeri

Tehtäväalueen tiedot:

Henkilöstöyksikön tehtävänä on osaltaan huolehtia kunnan ja yhteistyöorganisaatioiden työnantajavelvoitteista kunta-alan työehtosopimusten ja yleisten kuntatyönantajakäytäntöjen edellyttämällä tavalla. Palvelut tuotanto perustuu yhteistyösopimukseen ja suoriteperusteiseen hinnoitteluun. Palkanlaskentapalveluita tuotetaan yhteistyösopimuksella Kannonkosken kunnalle. Yhteistyösopimuksen irtisanomisaika on yksi kalenterivuosi. Sopimus Kannonkosken kunnan kanssa päättyy 31.12.2024.

Henkilöstöyksikön palvelutuotannon suunnittelussa pyritään huomioimaan suoritemäärän vaihtelu ja asiakasorganisaatioiden toiminnan muutokset.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Palkkahallinnon uudistaminen	Käynnissä	kilpailutukset eri vaihtoehtoisista: Lähtö 1,0, Toteuma 0,5, Tavoite 1,0 palkkahallinto uudistunut: Lähtö 1,0, Toteuma 0,5, Tavoite 1,0	Olemme mukana pilotti-hankkeessa

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.4. Kunta vahvistaa ja kehittää digitalisaatiota	Verkkopalkka	Luotu	verkkopalkkojen osuus 100 %: Lähtö 85,0, Tavoite 100,0	Tätä ei ole edistetty erikseen, koska olemme mukana pilotissa

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	104 460	49 000		49 000	47 677	-1 323	97,3 %
Toimintakulut	-246 011	-169 860	-8 500	-178 360	-183 577	-5 217	102,9 %
TOIMINTAKATE	-141 551	-120 860	-8 500	-129 360	-135 900	-6 540	105,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10 160						
TILIKAUDEN TULOS	-151 711	-120 860	-8 500	-129 360	-135 900	-6 540	105,1 %

TEHTÄVÄALUE: Yleishallinto

Tehtäväalueen tarkoitus:

Yleishallinto:

Varmistaa kunnan yleisten hallintotehtävien lakisääteisten velvoitteiden täytyminen.

Henkilöstöhallinto:

Huolehtia kunnan työnantaja-asemasta johtuvista velvoitteista ja toimeenpanna asetettuja henkilöstöpoliittisia linjauksia ja tavoitteita, työhyvinvoinnin lisääminen, työn tuottavuuden lisääminen ja kunnan työnantajamaineesta huolehtiminen.

Työllisyys ja yhteispalvelu:

Työllisyyden edistäminen, työttömyyden haittojen ehkäisy ja yhteispalvelu

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Yleishallinto: kunnanjohtaja

Henkilöstöhallinto: henkilöstösihteeri

Työllisyys ja yhteispalvelu: kunnanjohtaja

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Yleishallinto:

Yleishallinto huolehtii luottamustoimielinten toimintaedellytyksistä, asianhallinnan ja arkistoinnin toimintojen koordinoinnista, kunnan yleisestä viestinnästä ja tiedottamisesta sekä erilaisista kunnan yleishallinnon viranomaistehtävistä.

Asioimis- ja joukkoliikenteen kustannuspaikalle kirjataan kunnan ostopalvelusopimuksin hankittu osin kutsuhjattu asiointiliikenne, joka palvelee erityisesti vanhempien ja toimintaesteisten henkilöiden tarpeita sekä ostettujen linja-autovuorojen kustannukset.

Erilaisia kunnan maksuosuuksia kirjataan omille kustannuspaikoilleen: maksuosuus yhteistoiminta-alueelle siirtyneestä **maaseutuhallinnosta** isäntäkunta Pihtiputaalle, maksuosuus verohallitukselle **kunnallisverotuksen** suorittamisesta sekä Kuntaliiton, Kuntien eläkevakuutuksen ja Keski-Suomen liiton kuntaosuudet **muihin yleishallinnon kustannuksiin**.

Henkilöstöhallinto:

Henkilöstöhallinto huolehtii kunnan henkilöstöhallinnon yhtenäisestä toiminnasta ja ohjeistamisesta, yhteisten henkilöstökoulutusten järjestämisestä sekä yhteisten henkilöstöhallinnon työkalujen käyttöönotosta ja ylläpidosta. **Henkilöstöhallinnon** kustannuspaikalle on lisäksi varattu erillinen 20 000 euron määräraha henkilöstön e-passeihin ja muihin työhyvinvoinnin kehittämisen toimenpiteisiin. Henkilöstöhallinnon kustannuksiin sisältyy myös työterveyshuoltosopimuksen mukainen lakisääteinen **työterveyshuolto** (ennalta ehkäisevä ja työkykyä ylläpitävä toiminta) sekä yleislääkäritasoinen sairaanhoito työterveyspalvelujen piiriin kuuluvalla henkilöstölle. Lakisääteisen **työsuojelun** toimintaorganisaation kustannukset ja yhteiset työsuojeluun liittyvät kustannukset sekä yhteistoimintajärjestelmän mukaiset **luottamusmiestoiminnan** kustannukset kirjataan omille kustannuspaikoilleen.

Työllisyys ja yhteispalvelu:

Tehtäväalueelle on keskitetty työllisyyttä edistävät ja työttömyyden haittoja ehkäisevät toiminnot sekä työllisyystoimenpiteiden koordinointi. Työllisyysyksikkö tekee monipuolisesti yhteistyötä kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden kanssa. Kunnan vastuu työllisyyden hoidosta korostuu edelleen.

Keskeinen osa työllisyyden hoitoa ja työttömyyden haittojen ehkäisyä on monipuolinen, erityisesti nuorille ja pitkäaikaistyöttömille suunnattu **työpajatoiminta** sekä työllistettävien sijoittaminen kunnan työkohteisiin. Lisäksi huolehditaan nuorten kesätyöllistamisestä kunnan omissa työkohteissa ja kesätyöavustuksella paikallisissa yrityksissä ja yhteisöissä. Nuorten työpajatoimintaan haetaan OKM:n valtionavustusta.

Asiointipisteessä tarjotaan julkishallinnon palveluja keskitetysti yhdestä paikasta kunnan ja valtion palveluntuottajien yhteistyöllä. Asiointipiste sisältää eri viranomaisten asiakaspalvelua, asiakirjojen vastaanottamista ja luovuttamista, asioiden vireillepanoon ja käsittelyyn liittyvää neuvontaa sekä eri viranomaisten etäpalvelua.

Opastetaan edelleen asiakkaita käyttämään eri valtion viranomaisten sähköisiä palveluja.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	207 071	212 000	66 500	278 500	276 200	-2 300	99,2 %
Myyntituotot	80 937	72 000	19 000	91 000	116 105	25 105	127,6 %
Tuet ja avustukset	123 255	140 000	47 500	187 500	156 416	-31 084	83,4 %
Muut toimintatuotot	2 880				3 678	3 678	
Toimintakulut	-995 846	-1 071 130	-85 500	-1 156 630	-1 116 752	39 878	96,6 %
Henkilöstökulut	-405 708	-450 140		-450 140	-440 955	9 185	98,0 %
Palvelujen ostot	-350 969	-381 430	-60 500	-441 930	-416 580	25 350	94,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-48 118	-41 460	-2 000	-43 460	-48 189	-4 729	110,9 %
Avustukset	-171 041	-180 000	-23 000	-203 000	-193 406	9 594	95,3 %
Muut toimintakulut	-20 010	-18 100		-18 100	-17 621	479	97,4 %
TOIMINTAKATE	-788 775	-859 130	-19 000	-878 130	-840 552	37 578	95,7 %
Poistot ja arvonalentumiset					-2 201	-2 201	
Suunnitelman mukaiset poistot					-2 201	-2 201	
TILIKAUDEN TULOS	-788 775	-859 130	-19 000	-878 130	-842 753	35 377	96,0 %

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

2. Karstula kuuluu ja näkyy

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
2.1. Kunnan brändin kirjastaminen ja vetovoiman lisääminen	Karstulaan luodaan valtakunnallista näkyvyyttä saava tapahtuma	Käynnissä	tapahtuma: Toteuma 0,3, Tavoite 1,0	Valtakunnallista toistuvaa tapahtumaa ei ole luotu, mutta 2024 toteutettu joukkuevoimistelutapahtuma voisi olla sellainen
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Kunnan sivut ja muu julkisen materiaali uudistetaan uuden strategian mukaiseksi	Käynnissä	kotisivut uudistettu: Toteuma 0,5, Tavoite 1,0 tiedotusmateriaali uudistettu: Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Tiedotusmateriaali uudistettu, kotisivun osittainen uudistus meneillään uuden tiedotusmateriaalin mukaiseksi

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	170 690	172 000	66 500	238 500	233 291	-5 209	97,8 %
Toimintakulut	-841 166	-905 510	-85 500	-991 010	-955 095	35 915	96,4 %
TOIMINTAKATE	-670 477	-733 510	-19 000	-752 510	-721 804	30 706	95,9 %
Poistot ja arvonalentumiset					-2 201	-2 201	
TILIKAUDEN TULOS	-670 477	-733 510	-19 000	-752 510	-724 006	28 504	96,2 %

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN

(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

Kunnallisverotus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-38 226	-40 000		-40 000	-39 993	7	100,0 %
TOIMINTAKATE	-38 226	-40 000		-40 000	-39 993	7	100,0 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-38 226	-40 000		-40 000	-39 993	7	100,0 %

Muut yleishallinnon kustannukset

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-82 205	-80 300	-5 000	-85 300	-83 904	1 396	98,4 %
TOIMINTAKATE	-82 205	-80 300	-5 000	-85 300	-83 904	1 396	98,4 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-82 205	-80 300	-5 000	-85 300	-83 904	1 396	98,4 %

Asioimis- ja joukkoliikenne

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-100 557	-95 000	-14 000	-109 000	-106 160	2 840	97,4 %
TOIMINTA- KATE	-100 557	-95 000	-14 000	-109 000	-106 160	2 840	97,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-100 557	-95 000	-14 000	-109 000	-106 160	2 840	97,4 %

Työllisyys ja yhteispalvelu

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpi- teet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaik- kien kuntalaisten hyvin- vointiin	Yhteispalvelupiste toimii tehokkaasti ja sitä edel- leen kehitetään.	Valmis	yhteispalvelupisteen asia- kasmäärä vuodessa: Lähtö 2 786,0, Toteuma 3 579,0, Tavoite 3 000,0	Vuosi valmis eikä ole si- doksissa pelkkään toteu- maan.

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpi- teet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.2. Kunnan työllisyyske- hitys on hyvä	Edistetään työnhakijoiden työllistymistä sekä osaa- misen vahvistamista yh- dessä TE-palveluiden, työntajien, työllisyyttä edistävien yhteistyökump- paneiden että oppilaitos- ten kanssa.	Käynnissä	työttömyysprosentti: Lähtö 11,8, Toteuma 12,0, Tavoite 10,0 pitkäaikaistyöttömien määrä keskiarvo: Lähtö 72,0, Toteuma 72,0, Ta- voite 50,0 työmarkkinatuen kunta- osuus €: Lähtö 200 000,0, Toteuma 200 000,0, Ta- voite 160 000,0	Työttömyysprosentti nousi vuoden vaihteessa 12,00 prosenttiin, tavoit- tetta ei saavutettu
	Konkreettiset toimenpi- teet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:

Kunnassa toimivat työllisyyspalvelut arvioidaan liittyen Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen suunnitteluun.

Valmis

suunnitelma kunnan työllisyyspalveluiden kehittämisestä: Lähtö 1,0, To-teuma 1,0, Tavoite 1,0
Suunnitelma tehty ja me-nossa toteutukseen

Kesätyöntekijät

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-23 487	-28 510		-28 510	-22 086	6 424	77,5 %
TOIMINTA-KATE	-23 487	-28 510		-28 510	-22 086	6 424	77,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-23 487	-28 510		-28 510	-22 086	6 424	77,5 %

Työllisyyden edistäminen

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	67 253	70 000	55 000	125 000	94 685	-30 315	75,7 %
Toimintakulut	-383 401	-433 310	-55 000	-488 310	-461 938	26 372	94,6 %
TOIMINTA-KATE	-316 148	-363 310		-363 310	-367 253	-3 943	101,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-316 148	-363 310		-363 310	-367 253	-3 943	101,1 %

Nuorten työpajatoiminta/OKM av.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	63 922	85 000	-11 000	74 000	99 450	25 450	134,4 %
Toimintakulut	-119 200	-167 060	43 000	-124 060	-122 207	1 853	98,5 %
TOIMINTA-KATE	-55 278	-82 060	32 000	-50 060	-22 758	27 302	45,5 %
Poistot ja arvonalentumiset					-2 201	-2 201	
TILIKAUDEN TULOS	-55 278	-82 060	32 000	-50 060	-24 959	25 101	49,9 %

Yhteispalvelu

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	16 875	17 000		17 000	16 656	-345	98,0 %
Toimintakulut	-50 692	-57 330		-57 330	-55 180	2 150	96,2 %
TOIMINTA-KATE	-33 817	-40 330		-40 330	-38 525	1 805	95,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-33 817	-40 330		-40 330	-38 525	1 805	95,5 %

TEHTÄVÄALUE: Henkilöstöhallinto

Tehtäväalueen tarkoitus:

Henkilöstöhallinto:

Huolehtia kunnan työnantaja-asemasta johtuvista velvoitteista ja toimeenpanna asetettuja henkilöstöpoliittisia linjauksia ja tavoitteita, työhyvinvoinnin lisääminen, työn tuottavuuden lisääminen ja kunnan työnantajamaineesta huolehtiminen.

Työllisyys ja yhteispalvelu:

Tehtäväalueelle on keskitetty työllisyyttä edistävät ja työttömyyden haittoja ehkäisevät toiminnot sekä työllisyystoimenpiteiden koordinointi. Työllisyysyksikkö tekee monipuolisesti yhteistyötä kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden kanssa. Kunnan vastuu työllisyyden hoidosta korostuu edelleen.

Keskeinen osa työllisyyden hoitoa ja työttömyyden haittojen ehkäisyä on monipuolinen, erityisesti nuorille ja pitkäaikaistyöttömille suunnattu **työpajatoiminta** sekä työllistettävien sijoittaminen kunnan työkohteisiin. Lisäksi huolehditaan nuorten kesätyöllistämisestä kunnan omissa työkohteissa ja kesätyöavustuksella paikallisissa yrityksissä ja yhteisöissä. Nuorten työpajatoimintaan haetaan OKM:n valtionavustusta.

Asiointipisteessä tarjotaan julkishallinnon palveluja keskitetysti yhdestä paikasta kunnan ja valtion palveluntuottajien yhteistyöllä. Asiointipiste sisältää eri viranomaisten asiakaspalvelua, asiakirjojen vastaanottamista ja luovuttamista, asioiden vireillepanoon ja käsittelyyn liittyvää neuvontaa sekä eri viranomaisten etäpalvelua. Opastetaan edelleen asiakkaita käyttämään eri valtion viranomaisten sähköisiä palveluja.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

henkilöstösihteeri

Tehtäväalueen tiedot:

Henkilöstöhallinto huolehtii kunnan henkilöstöhallinnon yhtenäisestä toiminnasta ja ohjeistamisesta, yhteisten henkilöstökoulutusten järjestämisestä sekä yhteisten henkilöstöhallinnon työkalujen käyttöönotosta ja ylläpidosta.

Henkilöstöhallinnon kustannuspaikalle on lisäksi varattu erillinen 20 000 euron määräraha henkilöstön e-passeihin, työnohjaukseen ja muihin työhyvinvoinnin kehittämisen toimenpiteisiin. Henkilöstöhallinnon kustannuksiin sisältyy myös työterveyshuoltosopimuksen mukainen lakisääteinen **työterveyshuolto** (ennalta ehkäisevä ja työkykyä ylläpitävä toiminta) sekä yleislääkäritasoinen sairaanhoito työterveyspalvelujen piiriin kuulvalle henkilöstölle. Lakisääteisen **työsuojelun** toimintaorganisaation kustannukset ja yhteiset työsuojeluun liittyvät kustannukset sekä yhteistoimintajärjestelmän mukaiset **luottamusmiestoiminnan** kustannukset kirjataan omille kustannuspaikoilleen

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.4. Henkilöstön työtyytyväisyyttä ja -viihtyvyyttä edistetään	Esihenkilökoulutus	Valmis	koulutusohjelman toteuttaminen: Lähtö 1,0, Toteuma 2,0, Tavoite 1,0	Toteutunut tavoitetasoa parempana
	Kehityskeskuskäytäntöjen uudistaminen	Valmis	uusi kehityskeskustelulomake: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Uusi kehityskeskusteluloma otettu käyttöön
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:

Työhyvinvoinnin toimenpidesuunnitelma päivitetään vuosittain	Valmis	ajantasainen suunnitelma: Toteuma 1,0	Vuosittainen toimenpidesuunnitelma päivitetty 2024
Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
Työhyvinvointikyselyn tulosten seurannan tehostaminen	Valmis	säännölliset pulssikyselyt: Toteuma 3,0, Tavoite 3,0 parantunut työhyvinvointi: Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Pulssikyselyt tehty säännöllisesti ja työhyvinvointi on kyselyiden valossa parantunut
Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
Työnohjauksellisen toimintatavan vahvistaminen työyhteisöjen kehittämisessä	Valmis	työnohjausryhmät lkm: Lähtö 5,0, Toteuma 3,0, Tavoite 7,0	Työohjausryhmiä on ollut eriaikoina meneillään 3.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	36 382	40 000		40 000	42 909	2 909	107,3 %
Toimintakulut	-154 680	-165 620		-165 620	-161 657	3 963	97,6 %
TOIMINTA-KATE	-118 298	-125 620		-125 620	-118 748	6 872	94,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-118 298	-125 620		-125 620	-118 748	6 872	94,5 %

Henkilöstön TYKY-toiminta

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-27 620	-35 500		-35 500	-35 600	-100	100,3 %
TOIMINTA-KATE	-27 620	-35 500		-35 500	-35 600	-100	100,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-27 620	-35 500		-35 500	-35 600	-100	100,3 %

Henkilöstön terveydenhuolto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	33 502	40 000		40 000	39 231	-769	98,1 %
Toimintakulut	-75 792	-80 000		-80 000	-78 777	1 223	98,5 %
TOIMINTA-KATE	-42 290	-40 000		-40 000	-39 546	454	98,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-42 290	-40 000		-40 000	-39 546	454	98,9 %

Työmarkkina

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	40				113	113	
Toimintakulut	-8 264	-9 100		-9 100	-9 328	-228	102,5 %
TOIMINTA-KATE	-8 223	-9 100		-9 100	-9 215	-115	101,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-8 223	-9 100		-9 100	-9 215	-115	101,3 %

Työsuojelu

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	230				116	116	
Toimintakulut	-28 767	-31 020		-31 020	-24 576	6 444	79,2 %
TOIMINTA- KATE	-28 537	-31 020		-31 020	-24 460	6 560	78,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-28 537	-31 020		-31 020	-24 460	6 560	78,9 %

Henkilöstöhallinto ja -koulutus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	2 609				3 450	3 450	
Toimintakulut	-14 237	-10 000		-10 000	-13 376	-3 376	133,8 %
TOIMINTA- KATE	-11 628	-10 000		-10 000	-9 926	74	99,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 628	-10 000		-10 000	-9 926	74	99,3 %

TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

Maataloustoimi/Pihtiputaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-56 344	-74 300		-74 300	-57 693	16 607	77,6 %
TOIMINTA- KATE	-56 344	-74 300		-74 300	-57 693	16 607	77,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-56 344	-74 300		-74 300	-57 693	16 607	77,6 %

TEHTÄVÄALUE: Elinvoima ja kehittäminen

Tehtäväalueen tarkoitus:

Karstula on yrittäjäaktiivinen, ennakoiva ja tulevaisuuteen suuntautunut kunta, jonka toimintaa ohjaavat kestävä kehitys ja elinvoimaisuus. Tehtäväalueen vastuhenkilönä toimii kunnanjohtaja.

Tehtävän toteuttamiseksi pyrimme aktiiviseen ja avoimeen vuorovaikutukseen kunnan, yrittäjien ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Kunta edistää uusien yritysten sijoittumista Karstulaan joustavan kaavoituksen ja rakennuslupien myöntämisen avulla sekä tarjoamalla yritysten käyttöön teollisuuskiinteistöjä. Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy tuottaa kunnalle elinkeinopalveluja.

Elinkeinotoimen kustannuspaikalle varataan 265 000 € suuruinen määräraha elinkeinopalvelujen ostoon kehittämisyrityltä. EU-projektien rahoitusosuuksiin ja muihin hankkeisiin osallistumiselle sekä valtuuston ja kunnanhallituksen erikseen päättämiin avustuksiin on varattu määrärahaa 28 300 €. Viisarin LEADER-ohjelman rahoitusosuuden määräraha 18 900 € varataan omalle kustannuspaikalleen.

Kuntamarkkinointia toteutetaan yhteistyössä kehittämisyrityksen kanssa monipuolisesti sähköisen median, kunnan kotisivujen, tapahtumien sekä yleisen suhdetoiminnan avulla. Näille varataan määrärahat omille kustannuspaikoilleen.

Tukimuodot: Avustus uudisasukkaan asumistukeen ja maksuttomaan päivähoitoon/kotihoidon kuntalisään sekä oppisopimuskoulutuksen tukemiseen varataan omille kustannuspaikoilleen

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

kunnanjohtaja

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.1. Yritysten toimintaledellytykset turvataan	Kunta kuulee yrittäjiä ja kehittää yrittäjävaikutusten arviointia	Käynnissä	kunta järjestää säännöllisesti yrittäjätapaamisia (määrä): Toteuma 2,0, Tavoite 5,0 järjestetään kaksi hankintailtaa: Tavoite 2,0 yrittäjävaikutusten arviointi luodaan: Toteuma 0,5, Tavoite 1,0	Hankintailta siirtyi vuodelle 2025, Yrittäjätapaamisia ollut vain 2, Yrittäjävaikutusten arviointia kehitellään yhdessä Keski-Suomen Yrittäjien kanssa
	Kunta turvaa kaavoituksella, rakennuslupamennettelyllä ja tarvittavilla kiinteistöillä yritysten toiminta, laajentumista ja sijoittumista kuntaan	Valmis	uusia yrityksiä tulee kuntaan (määrä): Toteuma 25,0, Tavoite 10,0 kunta osallistuu yritys-kiinteistöjen rakentamiseen (yhteisomistus): Tavoite 1,0	Kunnassa ei ole rakennettu yritys-kiinteistöjä, mutta valmisteilla on ollut niihin liittyviä toimi. Uusia yrityksiä on tullut 25 kappaletta.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

**TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot					375	375	
Tuet ja avustukset					375	375	
Toimintakulut	-343 457	-479 330	6 800	-472 530	-442 816	29 714	93,7 %
Henkilöstökulut	127	-65 990		-65 990	-49 891	16 099	75,6 %
Palvelujen ostot	-308 843	-333 340		-333 340	-331 177	2 163	99,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-4 140		-4 140	-1 777	2 363	42,9 %
Avustukset	-34 541	-64 010	24 300	-39 710	-33 914	5 796	85,4 %
Muut toimintakulut	-200	-11 850	-17 500	-29 350	-26 057	3 293	88,8 %
TOIMINTAKATE	-343 457	-479 330	6 800	-472 530	-442 441	30 089	93,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-295 069	-21 600		-21 600	-21 604	-4	100,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 416	-21 600		-21 600	-21 604	-4	100,0 %
Arvonalentumiset	-269 652						
TILIKAUDEN TULOS	-638 526	-500 930	6 800	-494 130	-464 044	30 086	93,9 %

*taulukko ml. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen luvut, jotka esitetty omana taulukkona sivulla khall osiossa sivu 47.

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

Suhdetoiminta ja edustus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	140						
Toimintakulut	-2 688	-4 000		-4 000	-4 434	-434	110,8 %
TOIMINTAKATE	-2 548	-4 000		-4 000	-4 434	-434	110,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 548	-4 000		-4 000	-4 434	-434	110,8 %

Elinkeinotoimi

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-289 989	-293 600	-17 500	-311 100	-312 712	-1 612	100,5 %
TOIMINTAKATE	-289 989	-293 600	-17 500	-311 100	-312 712	-1 612	100,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-269 652						
TILIKAUDEN TULOS	-559 641	-293 600	-17 500	-311 100	-312 712	-1 612	100,5 %

Uudisasukkaan asumistuki/kuntalisä

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-34 541	-49 500	15 500	-34 000	-27 614	6 386	81,2 %
TOIMINTA- KATE	-34 541	-49 500	15 500	-34 000	-27 614	6 386	81,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-34 541	-49 500	15 500	-34 000	-27 614	6 386	81,2 %

Viisari Leader

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-18 927	-18 900		-18 900	-18 957	-57	100,3 %
TOIMINTA- KATE	-18 927	-18 900		-18 900	-18 957	-57	100,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-18 927	-18 900		-18 900	-18 957	-57	100,3 %

Laajakaistaliittymät

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-25 416	-21 600		-21 600	-21 604	-4	100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-25 416	-21 600		-21 600	-21 604	-4	100,0 %

Oppisopimus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut		-8 800	8 800				
TOIMINTA- KATE		-8 800	8 800				
TILIKAUDEN TULOS		-8 800	8 800				

TEHTÄVÄALUE: Maankäyttö

Tehtäväalueen tarkoitus:

Tehtäväalueen tarkoituksena on tarjota työn tekemiseen ja yrittämiseen kannustava sekä asumiseen ja vapaa-aikaan viihtyisä maaseutumainen toimintaympäristö. Huolehtia kaavoituksella maankäytön suunnittelusta.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

kunnanjohtaja ja tekninen johtaja

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kaavoituksella turvataan kunnan kehittymisen kannalta riittävät, monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset alueet maankäytön eri tarpeisiin.

Aluearkkitehtipalvelulla ohjataan kaavoitusta ja hoidetaan kaavaprosessien hallinnollisia tehtäviä sekä avustetaan kunnan viranomaisia ja kuntalaisia kaavoitus- ja rakennusasioissa.

Vuonna 2024 laadinnassa olevia tai käynnistyneitä asemakaavahankkeita olivat: Humpin teollisuusalueen asemakaavan muutos- ja laajennus (hyväksyntä ja voimaantulo), Areenan asemakaavamuutos, Seurakuntatalon asemakaavamuutos sekä Hämeenpurontien ympäristön asemakaavamuutos, joka sisältyi kaavoituskatsaukseen. Yleiskaavaprosesseja oli laadinnassa seuraavasti: Tukkimäen, Tynnörsuon sekä Hanhinevan tuuli-voimaosayleiskaavat sekä Vihurin ja Kaijansuon aurinko- ja tuulivoimayleiskaavat. Keskustan yleiskaavan ja Pääjärven alueen kyläkaavan valmisteluvaihe sekä Saarijärven reitin rantaosayleiskaavan III osittaisen muutoksen ehdotusaineiston valmistelu viivästyivät useiden kaavahankkeiden takia.

Maa- ja metsätilat Karstulan kunta ostaa omistamiensa metsien hoidon ja myynnin palvelut ostopalveluna. Metsänhoitosuunnitelma on kymmenen vuotinen, vuosille 2020–2029. Metsänhoitosuunnitelma on tehty Karstulan kunnan tavoitteiden mukaiseksi. Tavoitteena on ollut kestävä puuntuotanto ja tasaiset hakkuutulot. Metsäsuunnitelmassa on kuvattu millaiset ovat Karstulan kunnan hakkuumahdollisuudet sekä hoitotarpeet lähivuosina.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.1. Omavaraisuutta ruuan tuotannossa	Kunta aloittaa siirtolapuutarha-alueen kaavoituksen	Luotu	esiselvitys aloitetaan: Tavoite 1,0	Kunnalla on tähän tarkoitukseen sopiva alue, jonne voidaan osoittaa kiinteää asumisrakentamista. Alueelle ei ole ollut kysyntää, joten asiaa ei ole edistetty.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Tarjoamme kunnan asuinalueiden asukkaille käyttöön omia viljelypalstoja	Valmis	viljelypalstat lkm: Toteuma 8,0, Tavoite 1,0	Kuntakin tarjoaa, mutta viljelypalstat ovat olleet suosittuja toisen toimijan osalta. Kunnalta ei ole kysytty viljelypalstoja.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.2. Omavaraisuutta tonteilla	Kunta tarjoaa tontteja, jotka sopivat omavaraisalouteen ja asumiseen	Valmis	tonttien lkm: Toteuma 15,0, Tavoite 2,0	Tontit ovat olemassa, mutta niihin ei ole kohdistunut kysyntää.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikkana kunnantalo Himmeli ja toiminta-alueena kaikki Karstulan kunnan omistamat metsäalueet.

**TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Maa-ja metsäti- lat							
Toimintatuotot	223 903	100 000	68 000	168 000	171 375	3 375	102,0 %
Toimintakulut	-30 950	-25 700	-10 000	-35 700	-38 055	-2 355	106,6 %
TOIMINTAKATE	192 953	74 300	58 000	132 300	133 320	1 020	100,8 %
TILIKAUDEN TULOS	192 953	74 300	58 000	132 300	133 320	1 020	100,8 %
Kaavoitus							
Toimintatuotot		1 500		1 500	13 593	12 093	906,2 %
Toimintakulut	-93 582	-79 160		-79 160	-54 671	24 489	69,1 %
TOIMINTAKATE	-93 582	-77 660		-77 660	-41 078	36 582	52,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-93 582	-77 660		-77 660	-41 078	36 582	52,9 %
Aluearkkitehti- toiminta							
Toimintatuotot	38 333	34 000		34 000	38 831	4 831	114,2 %
Toimintakulut	-38 333	-34 000		-34 000	-38 831	-4 831	114,2 %
TOIMINTAKATE							
TILIKAUDEN TULOS							

SIVISTYSTOIMI

Toimielin: Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan tehtävänä on:

- vastata lautakunnan alaisuuteen kuuluvan oman ja ostetun palvelutuotannon laadusta ja saatavuudesta.
- valvoa ja huolehtia eri tahoilta tulleiden voimassa olevien määräysten ja velvoitteiden toteutumista sivistystoimen palvelutuotannossa.

valvoa kunnan omien päätösten ja linjausten toteutumista sivistystoimessa.

Palvelukeskukset:

Sivistyspalvelukeskus

Sivistyspalvelukeskuksen perustehtävänä on järjestää kasvatus- ja koulutuspalvelut sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut valtakunnallisten vaatimusten ja kunnan omien linjausten mukaisesti.

Päävastuualueen talousarvio sisältää tarkemmin esiteltävien tehtäväalueiden käyttötalouden lisäksi kunnan maksuosuuden Viitasalo-opiston (musiikkiopiston) toiminnasta.

Sivistyspalvelukeskuksen tilivelvollinen viranhaltija on sivistysjohtaja.

Tilivelvollinen viranhaltija:

Sivistysjohtaja

Päävastuualueet:

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet:

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN LAUTAKUNTATASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	683 035	474 110	-2 200	471 910	508 413	36 503	107,7 %
Myyntituotot	200 363	158 140	300	158 440	184 474	26 034	116,4 %
Maksutuotot	107 477	115 370	-12 600	102 770	81 344	-21 426	79,2 %
Tuet ja avustukset	316 413	150 500	10 100	160 600	185 541	24 941	115,5 %
Muut toimintatuotot	58 782	50 100		50 100	57 054	6 954	113,9 %
Toimintakulut	-8 808 036	-8 548 650	-6 300	-8 554 950	-8 434 799	120 151	98,6 %
Henkilöstökulut	-5 243 171	-5 000 710	-90 000	-5 090 710	-4 979 894	110 816	97,8 %
Palvelujen ostot	-1 446 186	-1 392 220	58 900	-1 333 320	-1 373 389	-40 069	103,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-207 510	-209 640	-2 000	-211 640	-183 564	28 076	86,7 %
Avustukset	-144 247	-132 930	12 800	-120 130	-107 967	12 163	89,9 %
Muut toimintakulut	-1 766 921	-1 813 150	14 000	-1 799 150	-1 789 985	9 165	99,5 %
TOIMINTAKATE	-8 125 000	-8 074 540	-8 500	-8 083 040	-7 926 386	156 654	98,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-98 396	-81 200		-81 200	-81 803	-603	100,7 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-98 396	-81 200		-81 200	-81 803	-603	100,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-8 223 397	-8 155 740	-8 500	-8 164 240	-8 008 189	156 051	98,1 %

TEHTÄVÄALUE: Varhaiskasvatus

Tehtäväalueen tarkoitus:

Karstulan varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin keskeinen ajatus on tarjota kaikille lapsille monipuolista ja pedagogisesti painottunutta kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta varhaiskasvatuspaikasta riippumatta. Kaikilla toimintamuodoilla yhteisenä arvona pidetään lapsilähtöisyyttä sekä yhdenvertaista kohtelua lasten ja perheiden kesken. Toiminnassa korostuu monipuolisuuden lisäksi leikin keskeinen merkitys oppimisessa.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Päiväkodinjohtaja

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Karstulan varhaiskasvatuksessa toimivat seuraavat yksiköt: Laaksolan päiväkot, Vuoropäiväkot Rypäle, Ryhmäperhepäiväkot Huvikumpu sekä 3 perhepäivähoitoyksikköä. Yhdessä nämä yksiköt muodostavat monipuolisen kokonaisuuden tarjoten laadukasta varhaiskasvatusta Karstulassa.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.5. Koulutuksen, kasvatuksen ja kulttuurin keskeinen omavaraisuus	Metsä- ja luontokasvatuksen lisääminen varhaiskasvatuksessa.	Valmis	uusi mittari: Lähtö 240,0, Toteuma 300,0, Tavoite 300,0	Jokaisen yksikön ryhmien luontoretet (metsämörri) noin kerran viikossa.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Paikallisen yhteistyön lisääminen vanhusten hoivayksiköiden kanssa.	Valmis	vierailut vanhainkodit/paikalliset yritykset: Lähtö 5,0, Toteuma 5,0, Tavoite 15,0	Vierailut hoivayksiköissä.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Varhaiskasvatus toteutetaan kunnan omana toimintana kustannustehokkaasti ja kattavasti.	Valmis	Uusi mittari: Toteuma 110,5, Tavoite 84,6	Varhaiskasvatuksen yksikköhinnat ovat nousseet valtakunnallisesti keskimäärin 15 %. Karstulassa nousu on keskimäärin 19 %.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Yhteistyön lisääminen perusopetuksen sekä muiden oppilaitosten kanssa.	Valmis	yhteiset toimintatuokiot: Lähtö 20,0, Toteuma 25,0, Tavoite 35,0	Yhteisiä tapahtumia yhteiskoulun kanssa (esimerkiksi konsertit) sekä yhteistyö keon kanssa.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Varhaiskasvatuksen toimintayksiköt:

Laaksolan päiväkot

Yksikössä oli v. 2024 keskimäärin 30 lasta. Laaksolassa toteutetaan myös esikoululaisten täydentävä varhaiskasvatus (noin 15 lasta), joten kirjoilla oli yhteensä noin 45 lasta. Laaksolan päiväkodissa työskenteli 3 varhaiskasvatuksen opettajaa, 4,5 lastenhoitajaa sekä 2 ryhmäavustajaa kesään saakka ja syksyllä 1 ryhmäavustaja. Lisäksi varhaiskasvatuksella on yksi resurssilastenhoitaja, joka työskenteli kyseisenä vuonna pääsääntöisesti Laaksolan päiväkodissa täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Vuoropäiväkoti Rypäle

Yksikössä järjestetään varhaiskasvatuksen vuoro hoito, eli ilta-, yö- ja viikonloppuhoito sitä tarvitseville lapsille.

Yksikössä oli v. 2024 keskimäärin päiväkohtaisesti 20 lasta. Henkilökuntaa oli 3 varhaiskasvatuksen opettajaa, 3 lastenhoitajaa sekä keittiötyöntekijä.

Perhepäivähoidossa omissa kodeissaan työskenteli 3 perhepäivähoitajaa. Perhepäivähoidossa oli keskimäärin 11 lasta.

Ryhmäperhepäiväkoti Huvikumpu

Huvikummissa oli lapsia keskimäärin 22 ja siellä työskenteli vuonna 2024 6 ryhmäperhepäivähoitajaa sekä kesään saakka 80 % lastenhoitajia sekä yksi ryhmäavustaja.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja kävi säännöllisesti eri yksiköissä vuoden 2024 aikana. Hänen tehtävänään oli konsultoinnin lisäksi järjestää yksilöllisiä tuokioita tuen tarpeessa oleville lapsille.

Subjekttiivinen varhaiskasvatusoikeus sekä huoltajan työaikoihin perustuva oikeus vuoro hoitoon ovat edellyttäneet varhaiskasvatuksen palvelutarjonnan ylläpitoa laajana, jopa kasvavana.

Talousarvioon sisältyvän tukijärjestelmän mukaisesti 31.12.2024 loppuun mennessä syntyneille lapsille on tarjottu 12 kk:n ajan maksuton varhaiskasvatuspaikka tai vaihtoehtoisesti maksetaan kotona tai yksityisessä hoidossa oleville alle kolmevuotiaille lapsille 100 € / kk kuntalisää kotihoidontukeen. Vuoden 2024 aikana kuntalisää maksettiin 4 perheelle. Maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä vuonna 2024 oli 5 lasta.

TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	175 084	86 970	900	87 870	91 032	3 162	103,6 %
Myyntituotot	32 004	23 700	-3 200	20 500	20 636	136	100,7 %
Maksutuotot	38 091	31 370		31 370	26 212	-5 158	83,6 %
Tuet ja avustukset	84 176	13 500	4 100	17 600	20 736	3 136	117,8 %
Muut toimintatuotot	20 814	18 400		18 400	23 448	5 048	127,4 %
Toimintakulut	-1 987 467	-1 978 390	51 100	-1 927 290	-1 953 542	-26 252	101,4 %
Henkilöstökulut	-1 385 727	-1 350 630	4 500	-1 346 130	-1 357 659	-11 529	100,9 %
Palvelujen ostot	-224 440	-257 260	36 600	-220 660	-231 937	-11 277	105,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-37 168	-35 400		-35 400	-30 075	5 325	85,0 %
Avustukset	-89 293	-80 000	10 000	-70 000	-69 044	956	98,6 %
Muut toimintakulut	-250 838	-255 100		-255 100	-264 827	-9 727	103,8 %
TOIMINTAKATE	-1 812 382	-1 891 420	52 000	-1 839 420	-1 862 509	-23 089	101,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-6 498				-5 956	-5 956	
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 498				-5 956	-5 956	
TILIKAUDEN TULOS	-1 818 880	-1 891 420	52 000	-1 839 420	-1 868 466	-29 046	101,6 %

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

Päiväkoti Laaksola

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	94 016	31 200	6 600	37 800	39 307	1 507	104,0 %
Toimintakulut	-719 093	-729 120	-2 000	-731 120	-726 295	4 825	99,3 %
TOIMINTA- KATE	-625 077	-697 920	4 600	-693 320	-686 988	6 332	99,1 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-6 498				-5 956	-5 956	
TILIKAUDEN TULOS	-631 575	-697 920	4 600	-693 320	-692 945	375	99,9 %

Perhepäivähoito

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	7 555	5 400		5 400	3 965	-1 435	73,4 %
Toimintakulut	-178 978	-178 840	6 500	-172 340	-161 276	11 064	93,6 %
TOIMINTA- KATE	-171 423	-173 440	6 500	-166 940	-157 310	9 630	94,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-171 423	-173 440	6 500	-166 940	-157 310	9 630	94,2 %

Huvikumpu ryhmäperhepäivähoito

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	9 711	9 070	4 100	13 170	13 843	673	105,1 %
Toimintakulut	-500 335	-476 890	1 600	-475 290	-514 627	-39 337	108,3 %
TOIMINTA- KATE	-490 625	-467 820	5 700	-462 120	-500 783	-38 663	108,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-490 625	-467 820	5 700	-462 120	-500 783	-38 663	108,4 %

Lasten kotihoidontuki

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-89 293	-80 000	10 000	-70 000	-69 044	956	98,6 %
TOIMINTA- KATE	-89 293	-80 000	10 000	-70 000	-69 044	956	98,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-89 293	-80 000	10 000	-70 000	-69 044	956	98,6 %

Päiväkoti Rypäle

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	47 778	41 300	-9 800	31 500	33 917	2 417	107,7 %
Toimintakulut	-475 327	-513 540	35 000	-478 540	-482 300	-3 760	100,8 %
TOIMINTA- KATE	-427 549	-472 240	25 200	-447 040	-448 383	-1 343	100,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-427 549	-472 240	25 200	-447 040	-448 383	-1 343	100,3 %

TEHTÄVÄALUE: Perusopetus

Tehtäväalueen tarkoitus:

Järjestää esi- ja perusopetusta kunnassa

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

perusopetuksen rehtori sekä apulaisrehtori

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Tehtäväalueen tarkoitus on järjestää esi- ja perusopetusta kunnassa ja sen vastuhenkilöt ovat perusopetuksen ja lukion rehtori sekä perusopetuksen apulaisrehtori.

Kunta järjestää esi- ja perusopetusta alueellaan asuville esiopetus- ja oppivelvollisuusikäisille. Lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna.

Esiopetus on tavoitteellista toimintaa, jonka tehtävänä on tarjota joustava, lapsen tarpeista lähtevä oppimisen polku varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen. Esiopetusryhmä toimii Karstulan Yhtenäiskoulussa. Esiopetuksessa on esiopettaja, erityislastentarhanopettaja ja ohjaaja.

Perusopetus luo perustan oppilaiden yleissivistykselle. Perusopetuksen järjestämistä ohjaavat perusopetuslain ja -asetuksen säädökset sekä opetussuunnitelman perusteet. Perusopetuksella on opetus- ja kasvatustehtävän lisäksi myös yhteiskunnallinen, kulttuuri- sekä tulevaisuustehtävä. Karstulassa toimii yhteinen perusopetus luokilla 1-9, jossa on 22 luokkaa ja näistä kolme ns. pienluokkaa. Luokkakoot ovat 6-21 oppilasta. Luokanopettajia on 11, erityisopettajia 5, aineenopettajia 20. Koulunkäynninohjaajia on perusopetuksessa 8.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on oppituntien ulkopuolista toimintaa, joka on suunnattu 1. ja 2.luokan oppilaille sekä erityisopetuksen oppilaille. Toiminta järjestetään kunnan omassa toimintana Yhtenäiskoulun tiloissa iltapäivisin klo 12.30-16 välisenä aikana.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.5. Koulutuksen, kasvatuksen ja kulttuurin kestävä omavaraisuus	Yhteistyö paikallisten ja alueellisten yritysten kanssa.	Valmis	Vierailujen määrä puolin ja toisin. TET-jaksot syksyllä ja keväällä.	TET- jaksot ovat toteutuneet. Koululla on käynyt vierailijoita ja oppilaat ovat olleet vierailulla. Monet vierailuista ovat suuntautuneet luonnonvaralalle ja paikallisiin yrityksiin.

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.1. Kunta osallistuu kuntalaisia kunnan kehittämiseen	Koulun ja kotien yhteistyötä kehitetään.	Valmis	Osallistujamäärät perinteisissä vanhempainiltoissa, juhlissa ja yhteisillä retkillä. Vanhempaintoimikunnassa mukana olevien määrä: Lähtö 7,0, Toive 9,0, Tavoite 7,0	Vanhempainillat pidetään kaikille luokille paitsi kahdeksannen luokan vanhemmille vuosittain. Osallistumismäärä on suurempi, mitä pienemmistä oppilaista on kyse. Koulun juhlissa on runsas osanotto.

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
----------	-----------------------------	-------	----------	------------

3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin

Kolmiportaisen tuen toteutuminen on sujuvaa ja Lapset puheeksi -toimintamalli käytössä.

Valmis

Kolmiportaisen tuen tilastoinnissa maaseutukuntien keskitasolla

Lapset puheeksi -keskustelujen määrä ei laskeva: Toteuma 90,0, Tavoite 92,0

Oppilashuollon riittävyys oppilasmääriin nähden vähintään keskitasoa

Oppilaista 24% saa tehostettua tai erityistä tukea. Määrä noudattaa valtakunnallista linjaa. Oppilashuollon palveluissa on Karstulassa suuri tarjonta, mutta niin on sen käyttökin. Lapset puheeksi keskustelujen määrä laskee oppilasmäärän vuoksi.

Konkreettiset toimenpiteet:

Tila:

Mittari:

Arviointi:

Koululaisten hyvinvointiprofiilin toteuttaminen ja vertailu edellisvuoden vastauksiin.

Valmis

Vuosittain vertailukelpoisen hyvinvointiprofiilin luominen ja lähtöta-son kirjaaminen

Hyvinvointiprofiili toteutettiin. Kyselyssä kysyttiin sosiaalisista suhteista ja digitaalisesta maailmasta. Kysely ei aiheuttanut huolta tai toimenpiteitä. Tuloksista infottiin koteja ja henkilökuntaa sekä tulokset käsiteltiin opiskelu-huoltoryhmässä ja vanhempainseminaarissa.

Konkreettiset toimenpiteet:

Tila:

Mittari:

Arviointi:

Nuorisotyön ja koulun arjen yhteistyön kehittämisen

Valmis

Nuorisotyöntekijä on koululla kaikkina koulupäivinä, h/vko: Lähtö 35,0, Toteuma 25,0, Tavoite 30,0

Koulunuorisotyön palautekyselyn tulokset: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0

Palautekyselyä ei ole saatavilla, mutta on pienimuotoisesti tehty koulunuorisotyöntekijän toimesta. Koulussa tapahtuvan koulunuorisotyön viikoittainen tuntimäärä on vaihteleva.

Konkreettiset toimenpiteet:

Tila:

Mittari:

Arviointi:

Peruskoululaisten oppimiselle luodaan edellytykset, jotka tukevat menestymistä jatko-opinnoissa.

Valmis

Päättötodistuksen saavat kaikki peruskoulun 9. luokan oppilaat: Lähtö 45,0, Toteuma 45,0, Tavoite 45,0

Jatko-opintoihin sijoittuvat kaikki peruskoulunsa päättäneet: Lähtö 45,0, Toteuma 45,0, Tavoite 45,0

Valtakunnallisissa kokeissa opintosuoritukset ovat vähintään keskitasoa.

Valtakunnallisia kokeita ei pidetty keväällä 2024.

Tavoite:

Konkreettiset toimenpiteet:

Tila:

Mittari:

Arviointi:

3.3. Kunta vahvistaa har- rastamisen edellytyksiä	Koulu on osallisena moni- puolisen kerho- ja muun harrastustoiminnan tar- joamisessa.	Valmis	Kaikilla oppilailla on mah- dollisuus osallistua mak- suttomaan kerhotoimin- taan Kerhotoimintaan osallistu- vien määrä	Kaikilla oppilailla on mah- dollisuus osallistua kerho- toimintaan. Koulun ker- hoista pidettiin 145 h, joissa keskimäärin 5-10 lasta ja nuorta.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpi- teet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.4. Henkilöstön työtyty- väisyyttä ja -viihtyvyyttä edistetään	Kehitetään peruskoulun ja lukion henkilöstön yhtei- söllisyyttä.	Valmis	Työnohjauksessa mu- kana olevien määrä säilyy samalla tasolla: Lähtö 10,0, Toteuma 13,0, Ta- voite 10,0 Täydennyskoulutuksiin osallistuvien määrä sama tai kasvava: Lähtö 95,0, Toteuma 58,0, Tavoite 50,0	Työnohjaus ja täydennys- koulutus on toteutunut suunnitellusti. Henkilöstö on osallistunut myös Veso-koulutuksiin ja yh- teissuunnitteluihin, jossa on kehitetty työyhteisön toimintakulttuuria yh- dessä.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toiminta- tuotot	288 568	191 890	-2 500	189 390	221 626	32 236	117,0 %
Myyntituotot	111 760	95 690	-5 500	90 190	100 952	10 762	111,9 %
Maksutuotot	29 936	29 000	-15 000	14 000	12 941	-1 059	92,4 %
Tuet ja avus- tukset	117 190	43 000	18 000	61 000	80 269	19 269	131,6 %
Muut toiminta- tuotot	29 681	24 200		24 200	27 464	3 264	113,5 %
Toimintakulut	-4 543 619	-4 380 550	-6 000	-4 386 550	-4 271 549	115 001	97,4 %
Henkilöstökulut	-2 655 655	-2 541 310	-55 300	-2 596 610	-2 518 715	77 895	97,0 %
Palvelujen os- tot	-861 646	-782 220	54 300	-727 920	-731 377	-3 457	100,5 %
Aineet, tarvik- keet ja tavarat	-97 648	-101 530	-5 000	-106 530	-89 048	17 482	83,6 %
Muut toiminta- kulut	-928 669	-955 490		-955 490	-932 409	23 081	97,6 %
TOIMINTA- KATE	-4 255 051	-4 188 660	-8 500	-4 197 160	-4 049 923	147 237	96,5 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-77 429	-72 000		-72 000	-65 082	6 918	90,4 %
Suunnitelman mukaiset pois- tot	-77 429	-72 000		-72 000	-65 082	6 918	90,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 332 480	-4 260 660	-8 500	-4 269 160	-4 115 005	154 155	96,4 %

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

Esiopetus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	1 801	2 000		2 000	1 858	-142	92,9 %
Toimintakulut	-195 806	-164 950	-4 000	-168 950	-154 724	14 226	91,6 %
TOIMINTA- KATE	-194 005	-162 950	-4 000	-166 950	-152 866	14 084	91,6 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-899				-410	-410	
TILIKAUDEN TULOS	-194 905	-162 950	-4 000	-166 950	-153 276	13 674	91,8 %

Jakamattomat erät

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	86 340	70 190		70 190	74 157	3 967	105,7 %
Toimintakulut	-59 642	-38 860		-38 860	-41 059	-2 199	105,7 %
TOIMINTA- KATE	26 698	31 330		31 330	33 098	1 768	105,6 %
TILIKAUDEN TULOS	26 698	31 330		31 330	33 098	1 768	105,6 %

Peruskoulun opetus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	51 126	38 000		38 000	48 801	10 801	128,4 %
Toimintakulut	-3 522 016	-3 502 320	88 800	-3 413 520	-3 304 225	109 295	96,8 %
TOIMINTA- KATE	-3 470 890	-3 464 320	88 800	-3 375 520	-3 255 424	120 096	96,4 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-75 626	-72 000		-72 000	-64 672	7 328	89,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 546 516	-3 536 320	88 800	-3 447 520	-3 320 096	127 424	96,3 %

Erityisopetus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	3 622	3 700		3 700	3 457	-243	93,4 %
Toimintakulut	-476 036	-463 610	-59 500	-523 110	-515 050	8 061	98,5 %
TOIMINTA- KATE	-472 414	-459 910	-59 500	-519 410	-511 592	7 818	98,5 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-904						
TILIKAUDEN TULOS	-473 318	-459 910	-59 500	-519 410	-511 592	7 818	98,5 %

Aamu-ja iltapäivätoiminta

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	30 820	34 500	-20 500	14 000	14 705	705	105,0 %
Toimintakulut	-145 225	-137 870	-4 000	-141 870	-140 605	1 265	99,1 %
TOIMINTA- KATE	-114 406	-103 370	-24 500	-127 870	-125 900	1 970	98,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-114 406	-103 370	-24 500	-127 870	-125 900	1 970	98,5 %

Koulutapaturmat

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot		500		500		-500	
Toimintakulut		-930		-930		930	
TOIMINTA- KATE		-430		-430		430	
TILIKAUDEN TULOS		-430		-430		430	

Tasa-arvo OKM/84/520/2023–2024

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	36 438	20 000	-11 000	9 000	8 914	-86	99,0 %
Toimintakulut	-36 438	-34 690		-34 690	-28 640	6 050	82,6 %
TOIMINTA- KATE	0	-14 690	-11 000	-25 690	-19 726	5 964	76,8 %
TILIKAUDEN TULOS	0	-14 690	-11 000	-25 690	-19 726	5 964	76,8 %

Opetusryhmien pienentäminen OKM/31/520/2024

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot			29 000	29 000	25 838	-3 162	89,1 %
Toimintakulut			-23 300	-23 300	-25 838	-2 538	110,9 %
TOIMINTA- KATE			5 700	5 700	0	-5 700	0,0 %
TILIKAUDEN TULOS			5 700	5 700	0	-5 700	0,0 %

Kerhotoiminta 866/92/2023

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot					5 000	5 000	
Toimintakulut					-7 601	-7 601	
TOIMINTA- KATE					-2 601	-2 601	
TILIKAUDEN TULOS					-2 601	-2 601	

Kaikkea kivaa Karstulassa LSSAVI/3826/2023

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	7 512				4 488	4 488	
Toimintakulut	-7 512	-7 510		-7 510	-12 115	-4 605	161,3 %
TOIMINTA- KATE		-7 510		-7 510	-7 627	-117	101,6 %
TILIKAUDEN TULOS		-7 510		-7 510	-7 627	-117	101,6 %

Kaikkea Kivaa Karstulassa LSSAVI/3871/2024

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot					5 553	5 553	
Toimintakulut					-5 553	-5 553	

Koulunuorisotyön kehittäminen LSSAVI/18299/22

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	13 377	23 000		23 000	22 217	-783	96,6 %
Toimintakulut	-13 377	-29 810	-4 000	-33 810	-29 501	4 309	87,3 %
TOIMINTA- KATE	0	-6 810	-4 000	-10 810	-7 285	3 525	67,4 %
TILIKAUDEN TULOS	0	-6 810	-4 000	-10 810	-7 285	3 525	67,4 %

Koulunuorisotyön kehittäminen 2.0

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot					6 637	6 637	
Toimintakulut					-6 637	-6 637	
TOIMINTA- KATE					0	0	
TILIKAUDEN TULOS					0	0	

TEHTÄVÄALUE: Lukio

Tehtäväalueen tarkoitus:

Lukiokoulutuksen järjestäminen

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

lukion rehtori

Tehtäväalueen tiedot:

Lukio on paikkakunnan ainoa toisen asteen opiskelupaikka. Se tarjoaa palveluita myös naapurikuntien nuorille ja kaikille yhteisvalinnan kautta hakeutuville. Monipuolinen kurssitarjonta, painotukset ja opiskelijan ohjaaminen lisäävät lukion vetovoimaa.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.5. Koulutuksen, kasvatuksen ja kulttuurin keskeinen omavaraisuus	Lukion ja yritysten yhteistyön tuloksena lukiolla pidetään yrittäjyysmessut kahdesti vuodessa. Jokaiselle lukion vuositason hankitaan yrityskumppani, jonka toimintaa korkeakouluviikolla (JAMK) kehitetään erillisen tehtävänannon myötä toisella vuositason hankinnalla. Lisäksi lukiolaiset järjestävät yritykselle tapahtuman tai vastaava kolmannella vuositason hankinnalla. Kestävä kehitys on punaisena lankana yhteistyössä. Lukio huomioi opetuksessaan paikallisten ja alueellisten yrittäjien työvoima- ja kehittämistarpeet sekä markkinoi paikallisuutta jatko-opintovaiheen työllistymisessä.	Valmis	Messujen toteutuminen, yrityskummien saaminen ja tehtävänantojen toteutuminen. Opintosuorituksen määrä korkeakouluviikolla.	Messuja ei toteutettu suunnitellulla tavalla vaan keväällä toteutettiin vierailut yrityksiin. Vaihtoehtoina oli kuusi yritystä, joista kukin opiskelija valitsi yhden kohteen. Yrityskumppaniksi valikoitui Savotta. Korkeakouluviikolla suoritettiin 54 opintopistettä.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Lukion kurssitarjonta antaa edellytykset jatko-opintoihin ja tukee kestävä, elinikäistä oppimista.	Valmis	YO-kokeiden tulosten keskiarvo hyvällä tasolla: Tavoite 4,0 Kurssien/opintomodulien määrä on jatko-opintoihin riittävä: Tavoite 115,0 Jatko-opiskelupaikan saa lukion jälkeen suurin osa ikäluokasta, % -osuus: Tavoite 70,0	Jatko-opiskelupaikan saapuolet opiskelijoista välittömästi. Kaikki ei ota opiskelupaikkaa vastaan. Noin kolmasosa jatkaa opiskelua suoraan lukiosta valmistuttua. Yo-kokeiden keskiarvo oli 4,18 ja se on hyvää tasoa. Kurssien määrä on jatko-opintoihin riittävä.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:

Lukion talous pidetään tasapainossa ennakkoinnilla ja kustannustehokkaalla toteutustavalla.

Valmis

Kustannukset opiskelijaa kohti maaseutukuntien keskitasoa.

Opiskelijakohtaiset kustannukset ovat olleet 13635e/vuodessa vuonna 2024. Kustannukset ovat n. 1000e korkeammat kuin vastaavankokoisessa lukiossa. Karstulassa lukion aamupala ja ajokortti nostavat kustannuksia.

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Lukion kaikille ikäluokille järjestetään omat vanhempainillat	Valmis	Vanhempainillat joka ikäluokalle: Lähtö 3,0, Toteuma 3,0, Tavoite 3,0	Kaikille ikäluokille pidettiin vanhempainillat. Osanottajia oli 7–20.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Lukion yhteisöllisyyttä kehitetään sekä yhteisön sisäisillä että yleisölle avoimilla tapahtumilla ja juhlilla.	Valmis	YO-juhlien, penkkarien, unipäivän, ja vanhojen tanssien toteutukset.: Tavoite 4,0 Koko kouluyhteisön yhteisöllisiin tapahtumiin osallistuminen, osallistujamäärä ryhmytymispäivät ja oppilaskunnan järjestämät päivät: Tavoite 2,0	Lukion yo-juhlat, tanssit, penkkarit unipäivät on toteutettu. Ryhmytymispäivä ja oppilaskunnan toimintapäivä sekä useat eri teemapäivät ovat myös toteutuneet. Lukiossa on runsaasti erilaisia tapahtumia.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.4. Henkilöstön työtyytyväisyyttä ja -viihtyvyyttä edistetään	Lukiossa työskentelevien yhteisöllisyyttä kehitetään.	Valmis	Työyhteisökyselyjen tulokset kehittyvät positiivisesti Sairaspoissaolot vähenevät Osallistumismäärät mm. työnohjaukseen	Työyhteisökysely on toteutettu Avin toimesta ja tulokset olivat erittäin hyvät. Sairaspoissaolot ovat lukion opettajilla vähäiset. Työnohjaukseen ei lukion opettajia ole osallistunut vuonna 2024.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	17 392	8 500	12 000	20 500	18 844	-1 656	91,9 %
Toimintakulut	-964 101	-893 610	-44 600	-938 210	-908 297	29 913	96,8 %
TOIMINTAKATE	-946 710	-885 110	-32 600	-917 710	-889 453	28 257	96,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-3 589				-1 633	-1 633	
TILIKAUDEN TULOS	-950 299	-885 110	-32 600	-917 710	-891 086	26 624	97,1 %

TEHTÄVÄALUE: Kansalaisopisto

Tehtäväalueen tarkoitus:

Vapaan sivistystyön oppilaitoksena kansalaisopisto edistää kuntalaisten osaamista ja hyvinvointia järjestämällä kaikille ikäryhmille tilaisuuksia kouluttautua ja harrastaa. Kansalaisopiston toiminta pohjautuu avoimuuteen, yhdenvertaisuuteen ja joustavuuteen.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Kansalaisopiston rehtori

Tehtäväalueen tiedot:

Kansalaisopisto on OKM:n järjestämislupa- ja yleissivistävää koulutusta ja elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia tarjoava oppilaitos. Sen tehtävänä on tukea kuntalaisten omaehtoista opiskelua sekä itsensä ja kansalaisvalmiuksien kehittämistä. Opetus on suunnattu ensisijaisesti aikuisille; lapsille ja nuorille on suunnattu omia ryhmiä kuvataiteessa, käsityötaiteessa, teatteritaiteessa ja tanssiliikunnassa. Opiston toimialueeseen kuuluu Karstula sekä Kivijärvi ja Kyyjärvi, joiden kanssa kunnalla on sopimus toiminnan järjestämisestä. Valtionosuutta kansalaisopisto saa toimintaansa varten 2838 vuosittaisen opetustunnin perusteella. Ylimenevältä tuntimäärältä kustannuksista vastaavat kokonaan kansalaisopiston ylläpitäjäkunnat.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.5. Koulutuksen, kasvatuksen ja kulttuurin kestävä omavaraisuus	Kansalaisopiston kurssitarjonta vastaa asukkaiden tarpeita elinikäiseen oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen.	Valmis	Suunnitellut kurssit toteutuvat pääsääntöisesti, %-osuus suunnitelluista kursseista: Lähtö 80,0, Toteuma 80,0, Tavoite 80,0 Kurssilaisille ja kuntalaisille vuosittain kyselyt kurssisisällöistä ja -toiveista: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Sekä kurssilaisille että opettajina olleille on lukuvuoden päättyessä palautekysely. Kuntalaiset voivat jättää palautetta ja kurssiehdotuksia verkkosivuilla olevan avoimen kyselyn kautta.

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Kansalaisopisto tarjoaa helposti lähestyttäviä kursseja tukemaan kuntalaisten hyvinvointia liikunnan, muun fyysisen sekä psyykkisen hyvinvoinnin alueilla.	Valmis	Hyvinvointikurssien määrä/vuosi (muu kuin liikunta): Lähtö 1,0, Toteuma 8,0, Tavoite 2,0 Uusien liikuntalajien kurssien määrä/vuosi: Lähtö 1,0, Toteuma 3,0, Tavoite 1,0	Myös IKIS-luentosarjassa painotus hyvinvointiteemoissa.
3.3. Kunta vahvistaa harrastamisen edellytyksiä	Kansalaisopisto tarjoaa kaikenikäisille kuntalaisille sopivia harrastusmahdollisuuksia sekä mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen.	Valmis	Senioreille suunnatut kurssit, tunteja/vuosi: Lähtö 70,0, Toteuma 206,7, Tavoite 100,0 Uusia kurssilajeja, %-osuus lukuvuoden kursseista: Lähtö 5,0, Toteuma 10,0, Tavoite 5,0	Uusia kursseja toteutui sekä taito- ja taideaineissa että liikunnan, kotitalouden ja puutarhanhoidon aloilla.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	64 878	67 100		67 100	74 798	7 698	111,5 %
Toimintakulut	-341 923	-357 720		-357 720	-327 224	30 496	91,5 %
TOIMINTA- KATE	-277 045	-290 620		-290 620	-252 426	38 194	86,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-277 045	-290 620		-290 620	-252 426	38 194	86,9 %

Taiteen perusopetus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	735	2 100		2 100	972	-1 128	46,3 %
Toimintakulut	-5 238	-13 540	8 000	-5 540	-2 471	3 069	44,6 %
TOIMINTA- KATE	-4 503	-11 440	8 000	-3 440	-1 499	1 941	43,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 503	-11 440	8 000	-3 440	-1 499	1 941	43,6 %

Maksupalvelukoulutus

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	1 195				1 855	1 855	
Toimintakulut	-2 537				-2 332	-2 332	
TOIMINTA- KATE	-1 342				-477	-477	
TILIKAUDEN TULOS	-1 342				-477	-477	

Opintoseteli 239/65/2023

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	1 210				2 040	2 040	
Toimintakulut	-1 210				-2 040	-2 040	

Musiikkiopistot

Kunta järjestää taiteen perusopetuslain mukaista toimintaa kuntalaisille eri taidemuodoissa. Musiikin osalta tarjotaan laajan oppimäärän opetusta ostopalveluna Viitasalo-opistolta, koska Karstulan koon huomioiden oman musiikkiopiston ylläpitäminen ei ole mielekästä. Karstulan osuus Viitasalo-opiston vuositunneista on 038 tuntia eli 18,7 %. Viitasalo-opistossa on 29 karstulalaista lasta ja nuorta muskari- ja instrumenttiopinnoissa. Kunnan maksuosuus muodostuu opetuksen ostopalvelusta sekä tilakustannuksista. Kunnalle kuuluva valtionosuus musiikin perusopetuksen tuottamiseen tuloutuu Viitasalo-opiston kautta.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.3. Kunta vahvistaa harrastamisen edellytyksiä	Karstusten lasten ja nuorten osallistumismahdollisuudet musiikkiopistossa harrastamiseen ylläpidetään hyvällä tasolla.	Valmis	Musiikkiopistossa opiskelevien kuntalaisten määrä: Lähtö 21,0, Toiveuma 30,0, Tavoite 29,0	Musiikkiopistossa oli kirjoilla myös tanssia harrastavia sekä sekä muskarilaisia. Karstulan opetuspisteessä uutena opetusaineena alkoi viulunsoitto.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-67 722	-77 740		-77 740	-77 703	37	100,0 %
TOIMINTA- KATE	-67 722	-77 740		-77 740	-77 703	37	100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-67 722	-77 740		-77 740	-77 703	37	100,0 %

TEHTÄVÄALUE: Kirjasto

Tehtäväalueen tarkoitus:

Kirjastolain mukaisten kirjasto- ja tietopalvelujen tuottaminen

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Kirjastonjohtaja

Tehtäväalueen tiedot:

Yleisen kirjaston tehtävät määrittelee kirjastolaki 29.12.2016/1492.

Karstulan kirjasto kuuluu Keski-kimppaan, joka kattaa kaikki Keski-Suomen 23 kuntaa. Yhteisen kirjastojärjestelmän, verkkokirjaston ja kahden viikoittaisen aineistokuljetuksen ansiosta kuntalaisten käytössä on kattavat aineistokokoelmat. E-aineistokokoelma tarjoaa runsaasti myös muunkielistä aineistoa. Omatoimikirjasto mahdollistaa kirjastopalvelujen käytön monipuolisesti asiakkaiden haluamina aikoina.

Karstulan kirjasto tarjosi vuonna 2024 runsaasti koulutus- ja tapahtumapalveluita satutuokioiden, kirjapiirien, seniorien digiopastuksen, kirjavinkkausten ja koululuokkien kirjastonkäytön opastuksen muodossa.

Syyskuussa 2024 aloitettiin kirjastorakennuksen talotekniikan remontti, kirjastopalvelut siirtyivät rajoitetusti toimimaan kunnantalo Himmeliissä 28.11.2024 alkaen.

Suomen yleisten kirjastojen tilastot julkaistaan seuraavan kerran 3.4.2025 osoitteessa <http://tilastot.kirjastot.fi/>. Verkkosivusto tuo esille kattavasti myös Karstulan kirjaston toimintaa kuvaavia lukuja.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.3. Kunta vahvistaa harrastamisen edellytyksiä	Kirjasto houkuttelee kuntalaisia kirjallisuus- ja tiedonhankintapohjaisiin harrastuksiin.	Valmis	Omatoimikirjaston käyttö, aktiivisuus suhteessa asukaslukuun Tapahtumia järjestetään syksystä kevääseen, osallistujamäärä 1000 asukasta kohden maaseutukuntien keskitasolla tai yli: Lähtö 166,3, Toteuma 166,3, Tavoite 166,3 Käyttäjäkoulutusta annetaan syksystä kevääseen, osallistujamäärä 1000 asukasta kohden maaseutukuntien keskitasolla tai yli: Lähtö 82,0, Toteuma 82,0, Tavoite 82,0 Aineistonäyttelyjä kootaan kuukausittain: Lähtö 10,0, Toteuma 8,0, Tavoite 10,0 Kirjasto viestittää ajan-kohtaisista kirjastoon ja lukemiseen liittyvistä asioista kuukausittain: Lähtö 10,0, Toteuma 10,0, Tavoite 10,0	Syyskuusta eteenpäin aineistonäyttelyitä ei voitu toteuttaa remontin vuoksi. Sama pätee kaikkiin tavoitteeksi asetettuihin toimiin. Ajankohtaisten asioiden viestintää somessa tiivistettiin syyskuusta eteenpäin. Viispiikkinen julkaisi useita artikkeleita kirjaston toiminnasta.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	3 088	3 500		3 500	2 301	-1 199	65,7 %
Toimintakulut	-252 345	-267 810		-267 810	-261 616	6 194	97,7 %
TOIMINTA-KATE	-249 257	-264 310		-264 310	-259 315	4 995	98,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-964	-1 000		-1 000	-964	36	96,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-250 221	-265 310		-265 310	-260 279	5 031	98,1 %

TEHTÄVÄALUE: Kulttuuri

Tehtäväalueen tarkoitus:

Laadukkaiden kulttuuripalvelujen järjestäminen paikkakunnalla asuvalle ja vierailevalle väestölle sekä kunta-laisten omaehtoisen kulttuuritoiminnan tukeminen ja kannustaminen. Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) uusittuna astui voimaan 1.3.2019

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

kulttuurivastaava

Tehtäväalueen tiedot:

Lain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa.

Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

- Edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;
- edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia. Kunnan tulee yllä mainittuja tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet. Kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä tulee olla riittävää ja monipuolista asiantuntijaosaamista.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	18 542	42 400		42 400	44 099	1 699	104,0 %
Toimintakulut	-131 081	-125 030	11 000	-114 030	-113 233	797	99,3 %
TOIMINTA-KATE	-112 538	-82 630	11 000	-71 630	-69 134	2 496	96,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-112 538	-82 630	11 000	-71 630	-69 134	2 496	96,5 %

Käsityöotalo

Käsityöotalo on osa kunnan kulttuuritoimintaa. Käsityöotalon myymälässä on sekä talon työnä tehtyjä tuotteita, erikseen tilattuja Karstula-tuotteita että kädentaitojen osaajien tekemiä tekstiilejä ja muita pientuotteita myyntitileillä, jotka muodostavat tuotekannasta pääosan. Myymälää hoitaa 50 % työajalla vakinainen kulttuurityöntekijä. Käsityöotalon taitopajatoiminnassa aktiivisinta on kutomon toiminta, jossa omatoimisesti voi kutoa kangaspuilla haluamiaan töitä. Lisäksi taitopajalla järjestetään kädentaitojen teematyöpäiviä ja -tapahtumia. Sekä kutomon että muun taitopajatoiminnan osallistumismaksut pidetään nimellisinä. Taitopajatoiminnasta vastaa artesaanikoulutuksen saanut kudonnanohjaaja.

Käsityöotalon myymälä toimii viranomaisten myöntämien lupa-asiakirjojen luovutuspisteenä.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Käsityöalan myymälä on avoinna työvoimakustannusten mahdollistamissa rajoissa. Lupa-asiakirjojen luovutuspalvelu pidetään kunnan palveluna.	Valmis	Liikevaihto, muutos edeltävään vuoteen: Toteuma 14,0, Tavoite 5,0	Lupa-asiakirjapalvelu liisäsi myymälässä asiointia ja toi kokonaiskasvua liikevaihtoon.
1.5. Koulutuksen, kasvatuksen ja kulttuurin kestävä omavaraisuus	Tuetaan kädentaitojen osaamista järjestämällä käsityöalalla perinteisten taitojen työpajoja. Kutomo on omatoimikutojille käytettävissä ympärivuotisesti. Kansalaisopiston kudontakurssit hyödyntävät myös kutomotiloja.	Valmis	Kädentaitotyöpajojen määrä/vuosi: Lähtö 4,0, Toteuma 4,0, Tavoite 4,0	Teemapäivien ja työpajojen osallistujamäärä vaihteli aihepiireittäin. Osa suunnitelmassa olleista työpajoista ei toteutunut.

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.3. Kunta vahvistaa harastamisen edellytyksiä	Käsityöalan taitopajatoiminta on monipuolisesti kädentaidoista kiinnostuneille tarjolla.	Valmis	Käsityöalan muu käyttö myös myymälän aukiolon ulkopuolisena aikana: Toteuma 20,0, Tavoite 5,0	Omatoimisia kutomon käyttäjiä oli aiempien vuosien tapaan. Muutama työpaja toteutui myymälän aukiolon ulkopuolella.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Käsityöalo							
Toimintatuotot	17 531						
Toimintakulut	-73 942				0		
TOIMINTAKATE	-56 410				0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-56 410				0	0	
Taitopajatoiminta							
Toimintatuotot		600		600	781	181	130,2 %
Toimintakulut		-30 670		-30 670	-29 225	1 445	95,3 %
TOIMINTAKATE		-30 070		-30 070	-28 444	1 626	94,6 %
TILIKAUDEN TULOS		-30 070		-30 070	-28 444	1 626	94,6 %
Käsityöalan myymälä							
Toimintatuotot		13 800		13 800	14 738	938	106,8 %
Toimintakulut		-29 080		-29 080	-28 600	480	98,4 %
TOIMINTAKATE		-15 280		-15 280	-13 863	1 417	90,7 %
TILIKAUDEN TULOS		-15 280		-15 280	-13 863	1 417	90,7 %

Kulttuuritoimi

Kunnan kulttuuripalvelut järjestää konsertteja, näyttelyitä ja tapahtumia Karstulassa. Pääsymaksut on pyritty pitämään kohtuullisina ja osa tilaisuuksista on maksuttomia.

Kulttuuripalveluna toteutettiin kulttuurielämyksiä paikkakunnalla asuvalle ja vierailevalle väestölle sekä tuettiin kuntalaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa. Tehtäväalueesta vastaa kulttuurivastaava.

Kunnan kulttuuritoimintaan sisältyy kuntalaisille suunnattu taiteiden tarjonta tapahtumien ja galleriatoiminnan sekä kulttuuriperinteiden ylläpitämisen eri muodoissa. Kunnantalo Himmelin taidegalleria, käsityöalan taitopajatoiminta sekä myymälä, kotiseutu- ja itsenäisyysjuhlat, konsertit ja monitaiteiset tapahtumat kuten Fieandt-Fest ovat vuosittain toteutettavia kulttuurityön muotoja. Varhaiskasvatuksen ja koulun kulttuurityöhön linkittyviä toimintatapoja on vahvistettu sekä erillisen kehittämissuunnitelman avulla että pitämällä koulun henkilöstössä yhdellä työntekijällä kulttuurivastuuhenkilön työosuutta. Kulttuurityötä toteutetaan yhdessä yhdistysten ja järjestöjen kanssa, toimijoina hallinnollinen kulttuurivastaava sekä osa-aikainen kulttuurityöntekijä.

Galleria Himmelin näyttelyihin ei vuonna 2024 sisältynyt Artranta ry:n taiteilijaresidenssissä olleiden taiteilijoiden näyttelyitä.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	1 011	28 000		28 000	28 580	580	102,1 %
Toimintakulut	-57 139	-65 280	11 000	-54 280	-55 408	-1 128	102,1 %
TOIMINTA- KATE	-56 128	-37 280	11 000	-26 280	-26 827	-547	102,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-56 128	-37 280	11 000	-26 280	-26 827	-547	102,1 %

TEHTÄVÄALUE: Nuorisotyö

Tehtäväalueen tarkoitus:

Nuorisopalveluiden tehtävä on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää aktiivista kansalaisuutta sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinolosuhteita. Kunnan nuorisopalvelut muodostuvat perusnuorisotyöstä, etsivästä nuorisotyöstä, koulunuorisotyöstä ja nuorten työpajatoiminnasta.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Nuoriso- ja vapaa-aikasihteeri vastaa perusnuorisotyöstä ja nuorisotilatoiminnasta.

Tehtäväalueen tiedot:

Nuorisopalveluiden toiminta perustuu ennaltaehkäisevällä tavalla nuorten terveiden elintapojen, päihteettömyyden, sosiaalisen vahvistamisen sekä turvallisen ja aktiivisen kasvu ympäristön tukemiseen ja kehittämiseen. Menetelminä ovat ohjattu nuorisotilatoiminta, nuorten osallisuuden tukeminen ohjaamalla nuorisovaltuustotoimintaa, järjestämällä retkiä, leirejä ja tapahtumia itse sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.1. Kunta osallistaa kuntalaisia kunnan kehittämiseen	Nuorisovaltuuston toiminta on aktiivista.	Valmis	Nuorisovaltuuston edustaja on mukana päätöstoimielimissä: Lähtö 3,0, Toteuma 5,0, Tavoite 5,0 Nuorisovaltuuston omia kokoontumisia on säännöllisesti: Lähtö 6,0, Toteuma 5,0, Tavoite 5,0	Nuorisovaltuustossa vaihtui puheenjohtaja elokuussa 2024. NuVan edustajien osallistuminen päätöstoimielimien kokouksiin on ollut aktiivista.
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Nuorisopalvelut järjestää retkiä, leirejä ja tapahtumia sekä kulttuuritoimintaa nuorille.	Valmis	Nuorisopalveluissa nuorten tapahtumia ja retkiä yht./vuosi: Lähtö 2,0, Toteuma 2,0, Tavoite 2,0 Nuorten kulttuuri- ja virkistysmatka ulkomaiseen kohteeseen Nuorten kokoontumispaikka on avoinna koulupäivien jälkeisenä aikana, pvä/vko: Lähtö 4,0, Toteuma 4,0, Tavoite 4,0	Nuorisotilatoiminnassa aloitettiin varhaisnuorisolle (6.-7. lk oppilaille) kohdennettu iltapäivä. Nuorisotila Ässällä toiminta vakiintunutta, etenkin perjantaisin kävijöitä yli 40 illan aikana. Aukiolopäivien kävijämäärien keskiarvo Ässällä on 16. Kävijöissä on myös sellaisia nuoria, joilla ei ole muuta harrastusta. Nuorisopalvelujen toteuttamaa virkistysmatkaa ulkomaille ei tehty vuonna 2024.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	85 112	71 650	-17 000	54 650	44 663	-9 987	81,7 %
Toimintakulut	-185 779	-174 230	-15 400	-189 630	-182 979	6 651	96,5 %
TOIMINTAKATE	-100 667	-102 580	-32 400	-134 980	-138 317	-3 337	102,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-100 667	-102 580	-32 400	-134 980	-138 317	-3 337	102,5 %

Nuorisotoiminta

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	1 046	1 650		1 650		-1 650	
Toimintakulut	-79 481	-66 210		-66 210	-71 932	-5 722	108,6 %
TOIMINTA- KATE	-78 434	-64 560		-64 560	-71 932	-7 372	111,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-78 434	-64 560		-64 560	-71 932	-7 372	111,4 %

Muu nuorten leiritoiminta

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot		10 000		10 000		-10 000	
Toimintakulut		-12 910		-12 910		12 910	
TOIMINTA- KATE		-2 910		-2 910		2 910	
TILIKAUDEN TULOS		-2 910		-2 910		2 910	

Nuorisovaltuusto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-275	-2 350		-2 350	-884	1 466	37,6 %
TOIMINTA- KATE	-275	-2 350		-2 350	-884	1 466	37,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-275	-2 350		-2 350	-884	1 466	37,6 %

Etsivä nuorisotyö

Tehtäväalueen tarkoitus:

Etsivä nuorisotyö on alle 29-vuotiaille tarkoitettua ennaltaehkäisevää ja korjaavaa toimintaa.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Etsivät nuorisotyöntekijät, jotka yhteensä jakavat tehtävät Karstulan, Kyyjärven ja Kannonkosken välillä.

Tehtäväalueen tiedot:

Etsivä nuorisotyö on alle 29-vuotiaille tarkoitettua ennaltaehkäisevää ja korjaavaa toimintaa. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja saattaa hänet oikeiden palveluiden piiriin, sekä ohjata nuorta löytämään oma polku elämässä etenemiseen. Etsivä nuorisotyö perustuu nuorisolakiin (10§-12§).

Etsivä nuorisotyö saa valtiolta erityisavustusta toiminnan kuluihin. Karstulan etsivä nuorisotyö toimii myös Kannonkoskella ja Kyyjärvellä. Etsivä nuorisotyö tekee tiivistä yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa ja kuuluu alueellisiin yhteistyöverkostoihin.

Etsivän nuorisotyö on 15–29-vuotiaille tarkoitettu matalan kynnyksen palvelu. Etsivän nuorisotyön palvelut ovat nuorelle vapaaehtoisia ja ilmaisia. Etsivä työ tukee nuoren hyvinvointia ja osallisuutta.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
----------	-----------------------------	-------	----------	------------

3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Etsivän nuorisotyön keinoja käytetään aktiivisesti NEET-nuorten tavoittamiseen.	Valmis	Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten määrä: Toteuma 96,0, Tavoite 96,0 NEET-nuoria etsivän nuorisotyön asiakkaina Etsivän nuorisotyön tukemana koulutukseen päätyneitä nuoria: Toteuma 15,0, Tavoite 15,0 Etsivän nuorisotyön tukemana työllistyneitä tai oppisopimukselle päätyneitä asiakkaita: Toteuma 3,0, Tavoite 3,0	Syrjäytymisriskissä olevien nuorten määrä v. 2023 oli 56 (NEET-nuoret). Oppisopimukselle päätyneiden luku sisältää myös koulutusopimuksella opiskelevat etsivän nuorisotyön asiakkaita.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.4. Henkilöstön työtyytyväisyyttä ja -viihtyvyyttä edistetään	Etsivää nuorisotyötä tekevillä on mahdollisuus säännölliseen työnohjaukseen	Valmis	Etsivän nuorisotyön henkilöstön osallistumiset työnohjaukseen, pvä/vuosi: Toteuma 8,0, Tavoite 3,0	Ammattiorientoitunut työnohjaus on kiinteä osa etsivän nuorisotyön työskuvaa.

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.4. Kunta vahvistaa ja kehittää digitalisaatiota	Etsivä nuorisotyö toimii digitaalisesti tavoittavana tukiverkostona nuorille	Valmis	Etsivän nuorisotyön digialustoilla kävijöiden määrä: Toteuma 726,0, Tavoite 500,0 Aktiivisesti etsivän nuorisotyön verkkotapaamisissa mukana olevat: Toteuma 15,0, Tavoite 15,0	Discord-alustaa ei ole käytetty kovin aktiivisesti, mutta se toimii edelleen anonymminä yhteydenototuotona. Discord-kanavalla on 25 jäsentä. Facebookissa seuraajien määrä on 402 ja Instagramissa 299.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Etsivä nuorisotyö 3.9.2023-2.9.2024							
Toimintatuotot	29 173	60 000	-17 000	43 000	42 045	-955	97,8 %
Toimintakulut	-29 173	-92 760	-15 400	-108 160	-107 546	614	99,4 %
TOIMINTAKATE		-32 760	-32 400	-65 160	-65 500	-340	100,5 %
TILIKAUDEN TULOS		-32 760	-32 400	-65 160	-65 500	-340	100,5 %
Etsivä nuorisotyö 1.10.24-30.9.25							
Toimintatuotot					2 617	2 617	
Toimintakulut					-2 617	-2 617	
TOIMINTAKATE					0	0	
TILIKAUDEN TULOS					0	0	

TEHTÄVÄALUE: Liikuntapalvelut

Tehtäväalueen tarkoitus:

Liikuntapalvelujen tehtävänä on edistää kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta tarjoamalla tasa-arvoisesti monipuolisia mahdollisuuksia liikunnan harrastamiseen sekä huolehtia liikuntapaikkojen käyttökunnosta. Tehtäväalueen vastuuhenkilöitä ovat liikunnanohjaaja ja liikuntapaikkojen hoitajat (tekninen palvelukeskus). Liikuntapalvelut tekevät monipuolista yhteistyötä sekä kunnan että kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Liikunta- ja ulkoilupaikkojen hoito järjestetään kunnan teknisen palvelukeskuksen kanssa yhteistyössä. Liikunnanohjaajan palkkauskuluista osa tulee Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannuspaikalta.

Tehtäväalueen vastuuhenkilö:

Liikuntasihteerä; liikuntapaikkojen hoitajat (tekninen palvelukeskus)

Tehtäväalueen tiedot:

Liikuntapalvelut tekee monipuolista yhteistyötä kunnan eri toimialojen, kolmannen sektorin toimijoiden ja ympäristökuntien liikuntapalveluiden kanssa. Liikunta- ja ulkoilupaikkojen hoito järjestetään kunnan teknisen palvelukeskuksen kanssa yhteistyössä. Liikunnanohjaajan palkkauskuluista osa tulee Hyvinvoiva karstunen – ohjelmasta

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Liikuntapaikkojen ylläpidolla varmistetaan kuntalaisten mahdollisuuksia terveellisiin elämäntapoihin ja hyvinvointiin.	Valmis	Sisä- ja ulkoliikuntapaikat ovat yhdenvertaisilla periaatteilla kuntalaisten käytettävissä, käyttäjämäärä/vuosi	Ulkoliikuntapaikkavuorot ovat kaikille maksuttomia. Sisäliikuntapaikat ovat maksuttomia alle 18-vuotiaiden ja yli 65 -vuotiaiden liikuntatoiminnassa. Kaikille vuorojen hakijoille on pystytty myöntämään haettu määrä liikuntapaikkavuoroja. Sisäliikuntavuoroja on ollut 38/vko, joista maksuttomia 25. Kunta toteuttaa maksuttomia ikäihmisten liikuntaryhmiä ja järjestää uimahallikulketuksia viikoittain lähikuntien uimahalleihin. Uimahallikyytejä oli yht. 34, osallistujia keskimäärin 22 hlöä/kerta.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:

3.3. Kunta vahvistaa har-
rastamisen edellytyksiä

Lasten ja nuorten liikunta-
harrastuksia tuetaan ter-
veyttä edistävien elintapo-
jen muodostumiseksi.

Valmis

Lasten ja nuorten käyttö-
vuorot sisäliikuntatiloissa
ovat maksuttomia.: To-
teuma 24,0, Tavoite 20,0

Kunta myöntää vuosittain
toiminta-avustuksia liikun-
tajärjestöille tueksi liikun-
tatoiminnan järjestämi-
seen. Kunta tekee vah-
vaa yhteistyötä 3. sekto-
rin kanssa mm. Harrasta-
misen Suomen mallin -
kerhotoiminnassa, liikun-
tapaikkojen kehittämi-
sessä ja liikuntatapahtu-
missa.
Lasten ja nuorten mak-
suttomia sisäliikuntavu-
oroja oli talvikaudella
24/vko.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	6 896		4 400	4 400	6 183	1 783	140,5 %
Toimintakulut	-227 822	-218 980	-4 400	-223 380	-264 994	-41 614	118,6 %
TOIMINTA- KATE	-220 926	-218 980		-218 980	-258 811	-39 831	118,2 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-8 407	-8 200		-8 200	-8 167	33	99,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-229 332	-227 180		-227 180	-266 978	-39 798	117,5 %

Liikuntatoiminta

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	1 931				1 803	1 803	
Toimintakulut	-85 395	-78 870	11 300	-67 570	-64 348	3 222	95,2 %
TOIMINTA- KATE	-83 464	-78 870	11 300	-67 570	-62 545	5 025	92,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-83 464	-78 870	11 300	-67 570	-62 545	5 025	92,6 %

Liikuntapaikat

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-131 212	-140 110		-140 110	-184 414	-44 304	131,6 %
TOIMINTA- KATE	-131 212	-140 110		-140 110	-184 414	-44 304	131,6 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-8 407	-8 200		-8 200	-8 167	33	99,6 %
TILIKAUDEN TULOS	-139 618	-148 310		-148 310	-192 581	-44 271	129,9 %

Koululaisten päiväleiri LSSAVI/21858/23

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot			4 400	4 400	4 380	-20	99,5 %
Toimintakulut			-15 700	-15 700	-16 232	-532	103,4 %
TOIMINTA- KATE			-11 300	-11 300	-11 852	-552	104,9 %
TILIKAUDEN TULOS			-11 300	-11 300	-11 852	-552	104,9 %

TEKNINENTOIMI

Toimielin: Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia, että tekninen palvelukeskus järjestää kuntastrategian mukaisesti viranomais-, tila-, kunnallistekniikka-, mittaus- ja yksityistiepalvelut.

Palvelukeskukset:

Tekninen palvelukeskus

Teknisen palvelukeskuksen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea kunnan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa sekä vastata oman toimialansa hallinnon, yhdyskuntateknisten palvelujen, kiinteistötoimen, kunnan ympäristönhoidon viranomaistehtävistä, jätehuollon valvontatehtävistä sekä vesi- ja viemärilaitoksen toiminnasta.

Päävastuualueen talousarvio sisältää tarkemmin esiteltävien eri tehtäväalueiden käyttötalouden lisäksi kunnan maksuosuuden 197 628 € ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkintähuollosta, 59 108 € maksuosuuden rakennustarkastuksesta sekä euromääräisesti pienet määrärahavaraukset väestönsuojeluun ja öljyvahinkojen torjuntaan.

Tilivelvollinen viranhaltija:

tekninen johtaja

Päävastuualueet:

Tekninen hallinto, yhdyskuntatekniset palvelut, kiinteistöjen hallinto ja hoito, kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävät, mittaus- ja yksityistiepalvelut, jätehuollon valvontatehtävät sekä vesi- ja viemärilaitoksen toiminta.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet:

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN LAUTAKUNTATASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	4 647 734	4 770 900	156 300	4 927 200	4 949 771	22 571	100,5 %
Myyntituotot	1 239 400	1 410 370	-21 000	1 389 370	1 400 578	11 208	100,8 %
Maksutuotot	15 745	5 500		5 500	5 039	-461	91,6 %
Tuet ja avustukset	33 146	23 500	16 000	39 500	66 238	26 738	167,7 %
Muut toimintatuotot	3 359 444	3 331 530	161 300	3 492 830	3 477 916	-14 914	99,6 %
Valmistus omaan käyttöön	104 722	82 500	-7 000	75 500	90 033	14 533	119,2 %
Toimintakulut	-4 693 419	-4 633 810	-149 300	-4 783 110	-4 751 541	31 569	99,3 %
Henkilöstökulut	-1 087 581	-1 044 380	-50 000	-1 094 380	-1 100 872	-6 492	100,6 %
Palvelujen ostot	-1 198 895	-1 250 670	-71 700	-1 322 370	-1 377 462	-55 092	104,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 103 062	-961 070	14 500	-946 570	-858 826	87 744	90,7 %
Avustukset	-94 051	-121 000	5 000	-116 000	-110 038	5 962	94,9 %
Muut toimintakulut	-1 209 830	-1 256 690	-47 100	-1 303 790	-1 304 342	-552	100,0 %
TOIMINTAKATE	59 037	219 590		219 590	288 264	68 674	131,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 570 771	-1 673 940		-1 673 940	-1 694 181	-20 241	101,2 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 570 771	-1 673 940		-1 673 940	-1 694 181	-20 241	101,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 511 734	-1 454 350		-1 454 350	-1 405 917	48 433	96,7 %

TEHTÄVÄALUE: Tekniset palvelut

Tehtäväalueen tarkoitus:

Vastata sujuvasta päätöksenteosta lautakunta- ja virkamiestasolla kunnan strategioiden, hallintosäännön ja valtakunnallisten määräysten mukaan, huolehtia palvelukeskuksen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä sekä seurata toiminnan toteutuksia ja tuloksia. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja yhteistyötahojen kanssa.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Tekninen johtaja

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Tekniseen hallintoon sisältyy keskeisten toimialojen toimisto- ja hallintotehtävät sekä kunnan rakennushankkeiden yleissuunnittelu, ohjaus ja valvonta.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikka kunnantalo Himmeli ja toiminta-alueena koko Karstulan kunnan alue.

TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	2 855	4 000		4 000	3 146	-854	78,6 %
Myyntituotot	2 855	4 000		4 000	2 968	-1 032	74,2 %
Muut toimintatuotot					178	178	
Valmistus omaan käyttöön					5 233	5 233	
Toimintakulut	-136 189	-139 200	-9 300	-148 500	-144 862	3 638	97,6 %
Henkilöstökulut	-114 311	-113 580	-5 500	-119 080	-117 798	1 282	98,9 %
Palvelujen ostot	-17 776	-22 020	-3 800	-25 820	-22 831	2 989	88,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 214	-2 100		-2 100	-2 327	-227	110,8 %
Muut toimintakulut	-1 888	-1 500		-1 500	-1 906	-406	127,1 %
TOIMINTAKATE	-133 334	-135 200	-9 300	-144 500	-136 483	8 017	94,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 510						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 510						
TILIKAUDEN TULOS	-134 844	-135 200	-9 300	-144 500	-136 483	8 017	94,5 %

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

TEHTÄVÄALUE: Tekninen hallinto

Tehtäväalueen tarkoitus:

Tekninen hallinto vastaa sujuvasta päätöksenteosta lautakunta- ja virkamiestasolla kunnan strategian, hallintosäännön ja valtakunnallisten määräysten mukaan, huolehtii palvelukeskuksen toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä sekä seuraa toiminnan toteutuksia ja tuloksia. Hallinnon tehtävänä on myös huolehtia yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja yhteistyötahojen kanssa. Tekniseen hallintoon sisältyy keskeisten toimialojen toimisto- ja hallintotehtävät sekä kunnan rakennushankkeiden yleissuunnittelu/ohjaus ja valvonta.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

tekninen johtaja

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Kunnan investointiohjelma ei toteutunut vuonna 2024 täysimääräisesti suurehkon hankkeiden määrän ja isojen hankkeiden eri vaiheiden pitkäkestoisuuden vuoksi.

Tekninen lautakunta kokoontui 11 kertaa, ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 104 asiakohtaa.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.1. Omavaraisuutta ruuan tuotannossa	Tarjoamme kunnan asukkaalle käyttöön omia viljelyspalstoja	Käynnissä	Tarjoamme kuntalaisille yhden alueen viljelyspalstoja ja/tai -laatikoita varten vuonna 2024: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Karstulan kunta tarjosi kuntalaisille yhden viljelyspalsta-alueen, Kulmatien päädyn pellolle. Viljelyspalstoille ei kuitenkaan ollut kysyntää, joten alue ei ollut käytössä kesällä 2024.
1.4. Kestävä talous	Seuranta säännöllistä	Valmis	Talouden seuranta säännöllisin kuukausitoteuman raportein tekniselle lautakunnalle: Lähtö 10,0, Toteuma 11,0, Tavoite 10,0	Tekninen lautakunta seurasi talouden kuukausitoteumaa 11 kokouksessa.

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.4. Henkilöstön työtyytyväisyyttä ja -viihtyvyyttä edistetään	Uusien henkilöiden rekrytointi ja perehdytys -ohjeisto uusitaan	Käynnissä	Kootaan teknisen palvelukeskuksen tehtäväkohtaiset perehdytysohjeet, %: Lähtö 20,0, Toteuma 20,0, Tavoite 70,0	Teknisen palvelukeskuksen tehtäväkohtaiset perehdytysohjeet eivät ole edenneet vuonna 2024. Karstulan kunnan uusittua perehdytysohjetta on käytetty, ja uudet työntekijät ovat saaneet tehtäväkohtaisen perehdytyksen muutoin.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikka kunnantalo Himmeli ja toiminta-alueena koko Karstulan kunnan alue.

**TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	2 855	4 000		4 000	3 146	-854	78,6 %
Myyntituotot	2 855	4 000		4 000	2 968	-1 032	74,2 %
Muut toiminta- tuotot					178	178	
Valmistus omaan käyttöön					5 233	5 233	
Toimintakulut	-136 189	-139 200	-9 300	-148 500	-144 862	3 638	97,6 %
Henkilöstökulut	-114 311	-113 580	-5 500	-119 080	-117 798	1 282	98,9 %
Palvelujen ostot	-17 776	-22 020	-3 800	-25 820	-22 831	2 989	88,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 214	-2 100		-2 100	-2 327	-227	110,8 %
Muut toimintaku- lut	-1 888	-1 500		-1 500	-1 906	-406	127,1 %
TOIMINTAKATE	-133 334	-135 200	-9 300	-144 500	-136 483	8 017	94,5 %
Poistot ja ar- vonalentumiset	-1 510						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 510						
TILIKAUDEN TULOS	-134 844	-135 200	-9 300	-144 500	-136 483	8 017	94,5 %

TEHTÄVÄALUE: Mittaustoiminta

Tehtäväalueen tarkoitus:

Kunnan mittaustoimen keskitetty hoito.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

ympäristösihteeri/mittausteknikko

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Mittaustoimen käytössä on neljän sopimuskunnan (Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi) yhteinen GPS-mittauskalusto sekä kunnan oma mittausohjelmisto. Kunnan omistamien maa-alueiden ja kaavojen maastoon merkitseminen, omien soranotto- ym. suunnitelmiin liittyvien maastomittausten tekeminen, uusien johtolinjojen kartoittaminen ja tallentaminen. Sopimuskuntien tarvitsemat mittaukset yhteisellä mittauslaitteistolla laskutus-työnä. Yksityisille tehtävät mittauspalvelut resurssien mukaan, lähinnä kunnan omiin hankkeisiin liittyvät palvelut. Saarijärven kaupungin maanmittausinsinööri valvoo asemakaavan pohjakartan kartoitusmittaukset ja hyväksyy pohjakartan.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Mittauspalvelua tarjotaan kunnan omiin mittausarpeisiin sekä yhteistyökunnille, yhteinen GPS-laite.	Valmis	Oman kunnan ja yhteistyökuntien mittaustyöt, %: Lähtö 100,0, Toteuma 95,0, Tavoite 100,0	Vuoden 2024 tarvittavat oman kunnan ja yhteistyökuntien mittaustyöt on toteutettu maastossa, mutta joitain mittaustöitä on käsittelemättä toimistolla.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikkana Karstulan kunnantalo Himmeli, asemakaavan pohjakartan kartoitusmittausten ja pohjakartan hyväksymisen osalta Saarijärven kaupungintalo, toimialueena Karstulan kunnan alue sekä Kannonkoski, Kivijärvi ja Kyyjärvi.

TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	4 642	4 330		4 330	4 745	415	109,6 %
Myyntituotot	4 551	4 330		4 330	4 745	415	109,6 %
Muut toimintatuotot	91						
Valmistus omaan käyttöön	458				6 199	6 199	
Toimintakulut	-26 498	-27 170		-27 170	-22 480	4 690	82,7 %
Henkilöstökulut	-17 132	-14 160		-14 160	-14 620	-460	103,2 %
Palvelujen ostot	-8 947	-12 650		-12 650	-7 532	5 118	59,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-188	-360		-360	-136	224	37,9 %
Muut toimintakulut	-231				-192	-192	
TOIMINTAKATE	-21 397	-22 840		-22 840	-11 536	11 304	50,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-21 397	-22 840		-22 840	-11 536	11 304	50,5 %

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

Mittaus- ja toiminta

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	2 326	2 500		2 500	2 429	-71	97,1 %
Toimintakulut	-20 818	-23 470		-23 470	-17 800	5 670	75,8 %
TOIMINTA- KATE	-18 034	-20 970		-20 970	-9 172	11 798	43,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-18 034	-20 970		-20 970	-9 172	11 798	43,7 %

Kuntien yhteinen GPS-laitteisto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	2 317	1 830		1 830	2 317	487	126,6 %
Toimintakulut	-5 680	-3 700		-3 700	-4 680	-980	126,5 %
TOIMINTA- KATE	-3 363	-1 870		-1 870	-2 363	-493	126,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 363	-1 870		-1 870	-2 363	-493	126,4 %

TEHTÄVÄALUE: Yhdyskuntatekniset palvelut

Tehtäväalueen tarkoitus:

Liikenneväylät ja muut yleiset alueet:

Huolehtia kunnan hallinnoimien liikenneväylien, tievalaistusten ja yleisten alueiden kunnossapidosta, sanee-
rauksesta ja uudisrakentamisesta kustannustehokkaasti turvallisuus ja ympäristö huomioiden.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Liikenneväylät ja muut yleiset alueet: yhdyskuntateknikko

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Liikenneväylät ja muut yleiset alueet:

Yhdyskuntatekniikan tehtävänä on liikenneväylien liikennöitävyyden varmistaminen, yleisten alueiden hoidon järjestäminen sekä kaatopaikkojen jälkihoidosta huolehtiminen. Tehtävä toteutetaan oman organisaation sekä julkisten ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja ja ulkoilualueita rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta. Kaavateiden perusparannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina. **Tievalaistuslinjoja** rakennetaan ja ylläpidetään kirkonkylän alueella ja sivukylillä. Valoja valmistaudutaan uusimaan uudella valaisintekniikalla toimiviksi. **Ulkoliikuntapaikat, uimarannat ja uimapaikat, venevalkamat** rakennetaan ja ylläpidetään yleisten tasovaatimusten pohjalta. Liikuntapaikkojen hoito tuotetaan ostopalveluna sivistyslautakunnalle. **Löytöeläinten** (irtokoirien yms.) tilapäinen hoito järjestetään ostopalveluna. Kunnan omistamia **sora-alueita** ja murskevarastoa hyödynnetään kunnan omissa rakennuskoh-teissa. **Konekeskus** palvelee muita toimintoja: konetyön myynti ja laitteiden vuokraus kunnan omiin kohteisiin sekä yksityisille ja yhteisöille resurssien sallimissa puitteissa teknisen lautakunnan hyväksymin taksoin. **Jätehuollon** osalta tehtävänä on Lampisuon suljetun kaatopaikka-alueen jälkitarkkailu.

*Vuoden 2024 lopussa kunnalla oli kunnossapidettavia kaavateitä 31,6 km, joista päällystettyjä 18,2 km ja so-
rapintaisia 13,4 km. Kevyenliikenteenväylää oli 8,7 km. Kunnossapitokustannukset olivat kertomusvuonna 315
328 euroa. Kesällä 2024 käynnistettiin -Koivurannan teollisuusalueen laajennuksen infran rakentamishanke-
Hanke sai Keski-Suomen liitolta tukea ja on Euroopan Unionin osarahoittama. Hankkeen valmistuminen on
2025 loppuun mennessä. Vuonna 2024 korjauspaikattiin kaavateitä. Rakennettiin uusi jättö / nousu pysäkki
koululaiskuljetuksille. Yleisurheilukentän jalkapallokentän saneeraus saatiin päätökseen. Tenniskentän sanee-
raustyö saatiin pinnan osalta valmiiksi. Katuvalaistuksia uusittiin sivukylillä ja keskustan alueella, keskustan
leikkipuistoja peruskorjattiin ja hankittiin uusi leikkivaruste.*

Tehtäväalueen tarkoitus:

Yksityistiet ja liikenneturvallisuus:

Kuntalaisten liikenneyhteyksien turvaaminen, tieolojen ja tieverkon kehittäminen sekä liikenneturvallisuustyö

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

ympäristösihteeri/mittausteknikko yksityistiet, yhdyskuntateknikko liikenneturvallisuus

Yksityistiet ja liikenneturvallisuus:

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Yksityistiet ja liikenneturvallisuus:

Yksityisteiden perusparannus- ja kunnostushankkeita tuetaan (keskimäärin 1–2 tietä / vuosi). Valtionavustusta saaviin hankkeisiin annetaan kunnan avustusta 10 % määrärahan puitteissa, muihin enintään 75 % erillisillä päätöksillä. Isoista hankkeista tehdään erillispäätökset. Vuonna 2024 peruskorjattiin kaksi yksityistietä.

Yksityisteiden kunnossapidon avustaminen, hoito- ja kustannustason seuranta ja tiekuntien toiminnan kehittäminen. Avustusperusteena tien vähimmäispituus 500 m ja vakituinen asunto tien varrella. Tehtävä toteutetaan pääosin omana työnä, yksiköinnit ostopalveluna paikkakunnan palveluntuottajilta.

Valtion tiepolitiikan seuranta (tiehankkeet, yleisten teiden hoitotaso ja muutosesitykset).

Liikenneturvallisuustyö suunnitelman mukaisilla painopistealueilla ja turvallisuusriskien kartoittaminen.

Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu yhdestä kahteen kertaan vuodessa. Karstula osallistuu Pohjoisen Keski-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelmien laadintaan sekä työryhmän yhteistyöhön.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.3. Energiaomavaraisuus	Kunta kannustaa asukkaita energiansäästöratkaisuihin, ja suunnitelmisaan sekä toiminnassaan hakee energiaa säästäviä ratkaisuja.	Valmis	Katuvalaistuksessa säästetään energiaa %-osuus edellisestä vuodesta: Toteuma 15,0, Tavoite 5,0	Katuvalaistuksessa on säästötoimet onnistuneet hyvin. Säästötavoite on ylitetty.

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Kunta kohottaa keskustaluonnon viihtyisyyttä	Käynnissä	Kunta toteuttaa keskustan puistojen ja yleisten alueiden tarvittavat peruskorjaukset ja siistimiset useamman vuoden toteutusajalla.	Puistoja ja yleisiä alueita on hoidettu kausiluonteisesti sekä yleisilmettä parannettu. Huonokuntoiset ja vaaraa aiheuttavat puustot on poistettu.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.3. Kunta vahvistaa harrastamisen edellytyksiä	Hyvinvoiva Karstulan kunta -malilla kehitetään eri tehtäväalueiden yhteistyötä harrastusedellytysten vahvistamiseksi	Valmis	Järjestetään yhteistyöpalaverit vähintään kaksi kertaa vuodessa.: Lähtö 1,0, Toteuma 2,0, Tavoite 2,0	Yhteistyöpalavereita on pidetty kaksi kertaa keväällä ja syksyllä.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikat kunnantalo Himmeli, kunnan varasto, urheilukentän ja pesäpallokentän sosiaalitalat. Toiminta-alueena koko Karstulan kunnan alue.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Liikenneväylät ja muut yleiset alueet							
Toimintatuotot	158 283	183 960		183 960	220 128	36 168	119,7 %
Toimintakulut	-501 159	-590 870	5 000	-585 870	-598 499	-12 629	102,2 %
TOIMINTAKATE	-342 876	-406 910	5 000	-401 910	-374 439	27 471	93,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-259 634	-302 270		-302 270	-301 466	804	99,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-602 509	-709 180	5 000	-704 180	-675 905	28 275	96,0 %
Kaavatiet							
Toimintakulut	-154 227	-168 390		-168 390	-172 412	-4 022	102,4 %
TOIMINTAKATE	-154 227	-168 390		-168 390	-172 055	-3 665	102,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-163 971	-152 600		-152 600	-143 274	9 326	93,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-318 198	-320 990		-320 990	-315 329	5 661	98,2 %
Muut liikenneväylät							
Toimintakulut		-400		-400		400	
TOIMINTAKATE		-400		-400		400	
Poistot ja arvonalentumiset	-1 325	-1 200		-1 200	-1 129	71	94,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 325	-1 600		-1 600	-1 129	471	70,6 %
Kirkonkylän teiden valaistus							
Toimintatuotot					550	550	
Toimintakulut	-22 237	-19 920		-19 920	-24 139	-4 219	121,2 %
TOIMINTAKATE	-22 237	-19 920		-19 920	-23 590	-3 670	118,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-35 878	-36 600		-36 600	-30 819	5 781	84,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-58 115	-56 520		-56 520	-54 408	2 112	96,3 %
Sivukylien teiden valaistus							
Toimintakulut	-10 557	-9 650		-9 650	-14 098	-4 448	146,1 %
TOIMINTAKATE	-10 557	-9 650		-9 650	-14 098	-4 448	146,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-23 155	-19 800		-19 800	-19 981	-181	100,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-33 712	-29 450		-29 450	-34 079	-4 629	115,7 %
Puistojen ja torien kp.							
Toimintatuotot	14 039	12 600		12 600	9 514	-3 086	75,5 %
Toimintakulut	-80 531	-85 990		-85 990	-82 090	3 900	95,5 %
TOIMINTAKATE	-66 492	-73 390		-73 390	-72 576	814	98,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 822	-27 300		-27 300	-11 709	15 591	42,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-75 314	-100 690		-100 690	-84 284	16 406	83,7 %
Liikuntapaikat							
Toimintatuotot	143 793	151 010		151 010	197 236	46 226	130,6 %
Toimintakulut	-122 195	-123 740		-123 740	-133 138	-9 398	107,6 %
TOIMINTAKATE	21 598	27 270		27 270	64 098	36 828	235,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-21 598	-27 250		-27 250	-64 098	-36 848	235,2 %
TILIKAUDEN TULOS	0	20		20	0	-20	0,0 %
Uimarantojen kunnossapito							
Toimintatuotot	452	450		450	734	284	163,1 %
Toimintakulut	-7 206	-10 830		-10 830	-7 904	2 926	73,0 %
TOIMINTAKATE	-6 754	-10 380		-10 380	-7 170	3 210	69,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 885	-4 700		-4 700	-4 153	547	88,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-11 639	-15 080		-15 080	-11 323	3 757	75,1 %
Venevalkamat							
Toimintatuotot	0						

TOIMINTAKATE	0						
TILIKAUDEN TU- LOS	0						
Sora-alueet							
Toimintatuotot		4 000		4 000	2 565	-1 435	64,1 %
Toimintakulut	-422	-900		-900	-3 175	-2 275	352,8 %
TOIMINTAKATE	-422	3 100		3 100	-610	-3 710	-19,7 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-422	3 100		3 100	-610	-3 710	-19,7 %
Löytöeläimet							
Toimintakulut	-3 387	-3 500		-3 500	-3 387	113	96,8 %
TOIMINTAKATE	-3 387	-3 500		-3 500	-3 387	113	96,8 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-3 387	-3 500		-3 500	-3 387	113	96,8 %
Varastot							
Toimintakulut	-233						
TOIMINTAKATE	-233						
Poistot ja arvon- alentumiset	-5 517	-5 520		-5 520	-5 517	3	99,9 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-5 750	-5 520		-5 520	-5 517	3	99,9 %
Konekeskus							
Toimintatuotot	19 413	14 570		14 570	7 080	-7 490	48,6 %
Toimintakulut	-40 461	-36 720		-36 720	-33 271	3 449	90,6 %
TOIMINTAKATE	-21 049	-22 150		-22 150	-22 617	-467	102,1 %
Poistot ja arvon- alentumiset	-11 642	-20 000		-20 000	-13 425	6 575	67,1 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-32 691	-42 150		-42 150	-36 042	6 108	85,5 %
Jätehuolto							
Toimintakulut	-3 399	-2 410		-2 410	-6 176	-3 766	256,3 %
TOIMINTAKATE	-3 399	-2 410		-2 410	-6 176	-3 766	256,3 %
Poistot ja arvon- alentumiset	-123	-110		-110	-107	3	97,5 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-3 522	-2 520		-2 520	-6 284	-3 764	249,4 %

TEHTÄVÄALUE: Yksityistiet

Tehtäväalueen tarkoitus:

Tehtäväalueen tavoitteena on kuntalaisten liikenneyhteyksien turvaaminen, tieolojen ja tieverkon kehittäminen sekä liikenneturvallisuustyön edistäminen.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

ympäristosihteeri/mittausteknikko

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Yksityisteiden perusparannushankkeita tuetaan (1–2 tietä/vuosi). Valtionavustusta saaviin hankkeisiin myönnetään kunnan avustusta 10 % määrärahan puitteissa, muihin enintään 75 % erillisillä päätöksillä. Isoista hankkeista tehdään erillispäätökset.

Yksityisteiden kunnossapidon avustaminen, hoito- ja kustannustason seuranta ja tiekuntien toiminnan kehittäminen. Avustusperusteena tien vähimmäispituus 500 m ja vakituinen asunto tien varrella. Tehtävä toteutetaan pääosin omana työnä, tiekunnat hankkivat yksiköinnit ulkopuolisilta palveluntuottajilta.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Infran pitäminen hyvässä kunnossa myös haja-asutusalueella, kunta avustaa yksityisteitä kunnossapidossa ja perusparannushankkeissa.	Valmis	Toteutuneet kunnossapitoavustukset, %.: Lähtö 100,0, Toteuma 98,0, Tavoite 100,0 Toteutuneet perusparannushankkeet, kpl.: Toteuma 2,0, Tavoite 2,0	Kunnossapitoavustusten seuranta: 1/3 tukea saavista yksityisteistä tarkastetaan vuosittain. Kahdelle yksityistielle ei maksettu kunnossapitoavustusta, koska ne eivät olleet toimittaneet tilitietojään useaan vuoteen. Viime vuonna toteutui kaksi yksityisteiden perusparannushanketta.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimialueena Karstulan kunnan alue.

TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-100 397	-126 170	5 000	-121 170	-114 939	6 231	94,9 %
Henkilöstökulut	-6 156	-4 750		-4 750	-4 873	-123	102,6 %
Palvelujen ostot	-148	-350		-350	-28	322	8,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42	-70		-70		70	
Avustukset	-94 051	-121 000	5 000	-116 000	-110 038	5 962	94,9 %
TOIMINTAKATE	-100 397	-126 170	5 000	-121 170	-114 939	6 231	94,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-100 397	-126 170	5 000	-121 170	-114 939	6 231	94,9 %

TEHTÄVÄALUE: Kiinteistöjen hallinto ja hoito

Tehtäväalueen tarkoitus:

Hallinnoi, hoitaa, kunnostaa ja ylläpitää kunnan omistamia kiinteistöjä, huolehtia kiinteistöjen arvon säilymisestä ja kiinteistöjen soveltumisesta käyttötarkoitukseensa.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

kiinteistöinsinööri, tekninen johtaja

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

"Kiinteistöillä tarkoitetaan kiinteistörekisteriin kiinteistönä merkittyä maa- tai vesialueen omistuksen yksikköä. Kiinteistöön kuuluvat sillä sijaitsevat kiinteistön omistajan omistamat rakennukset ja kiinteät laitteet." Tilastokeskus.

Kunnan suorassa omistuksessa on noin 90 rakennusta omilla kiinteistöillä. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala on noin 42 500 m² ja tilavuus 197 000 m³. Kirjanpidollisesti kiinteistöt on jaettu teollisuuskiinteistöihin, sivistystoimen, sosiaali- ja terveystoimen sekä muihin vuokrattaviin kiinteistöihin. Rakennusten kunto vaihtelee kohteittain.

Kiinteistöhallinnon vastuulla on huoltaa, korjata ja rakennuttaa kunnan palveluja ylläpitävät tilat. Vastuualue kuuluu tekniselle palvelukeskukselle. Päävastuussa ovat tekninen johtaja rakentamattomista kiinteistöistä, yhdyskuntateknikko vesi- ja viemärlaitoksen sekä liikuntapaikkojen rakennuksista ja kiinteistöinsinööri muista rakennuksista.

Muiden palvelukeskusten toimijat ovat kunnan tiloissa sisäisellä vuokralalla. Ulkopuolisia vuokralaisia ovat muun muassa Hyvinvointialue ja useat elinkeinonharjoittajat sekä yksityiset henkilöt.

Kunnassa ollaan tilanteessa, jossa lähes kaikki merkittävät rakennukset on jälleenrakennettu tai peruskorjattu. Rakennusten energiatehokkuutta sekä terveellisyyttä ja turvallisuutta on saatu nostettua merkittävästi sekä korjausvelkaa laskettu roimasti.

Tulevina vuosina tullaan panostamaan rakennusten ylläpitoon ja huoltoon jo käyttöönotosta lähtien. Käyttäjien ja huollosta vastaavien perehdyttäminen, digitaalinen huoltokirja ja nettivalvomo luovat mahdollisuudet onnistumiseen. Kiinteistönhuolto on tällä hetkellä pääosin ostopalveluna. Ostopalvelun lisäksi sivistystoimen pääkohteissa (Yhtenäiskoulu, liikuntahalli, kirjasto ja Rypäle) toimii vakinaistettu kouluisäntä. Myös yksi teknisen palvelukeskuksen työntekijä uudelleen koulutetaan toimimaan 50% kiinteistönhoidon tehtävissä.

Hämeenpurontien varrella olevat rivitalot ja lääkäritalo on laitettu myyntiin huutokauppaan.

Autola teollisuushalli ja vanha nuorisotalo myytiin.

Energiansäästöä onnistuttiin hyvin kiinteistöjen osalta vuonna 2024. Lämmityksen kustannukset laskivat noin 24 % ja sähkölukutus noin 27 % vuodesta 2023. Huomioitavaa on, että sähköliittymien kokoja on tarkasteltu ja pienennetty, joka vaikuttaa kuukausimaksuihin. Kiinteistöjen myyminen ja ledivalaistukseen siirtyminen vaikuttavat suoraan kulutukseen. Vuosi 2024 oli myös keskimäärin noin asteen lämpimämpi kuin vuosi 2023.

Siivouspalvelu huolehtii Yhtenäiskoulun, kirjaston, päiväkotien, liikuntahallin, Himmelin, Kruukkilan, Ropotin, nuorisotilan, Heikintuvan, jätevedenpuhdistamon valvomon ja liikuntapaikkojen pukutilojen puhtaanapidosta siivoustyön mitoituksen mukaisesti. Siivouspalvelut toteutetaan omana palvelutuotantona, pienessä määrin käytetään ostopalvelua. Siivouspalvelut tuotetaan ja hankitaan keskitetysti tehokkaan suunnittelun ja siivousmitoituksen mukaisesti laatutaso huomioiden. Siivouspalvelujen toimintaa ohjataan kestävän kehityksen näkökulmat huomioiden, hyödyntämällä uusia teknologisia ratkaisuja sekä kehittämällä uusia tehokkaita toimintatapoja.

Investoinnit käytyä läpi myöhemmässä kohdassa.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.3. Energiaomavaraisuus	Kunta optimoi energiankäytön omistamissaan kiinteistöissä.	Valmis	Energiaa säästetty verrattuna viime vuoteen. (%): Toteuma 24,0, Tavoite 5,0	Energian säästössä onnistuttiin.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Siivouspalvelut toteutetaan tehokkaasti ja taloudellisesti.	Valmis	Siivouksen mitoituksen mukaiset suoritemäärät ja niiden kehitys sekä siivouksen toteutus pääosin kunnan omana työnä.	Siivousmitoitukset kiinteistöittäin on päivitetty vuoden 2024 aikana, mikä tehosti entisestään siivouspalveluiden tehokkuutta. Siivous toteutetaan edelleen pääosin kunnan omana työnä.

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin	Kiinteistönhallinto ja -hoito toteutetaan laadukkaasti.	Valmis	Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan kaikille asiakasryhmille kerran vuodessa.: Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Kysely tehty.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Siivouspalvelut toteutetaan laadukkaasti palvelusopimusten mukaisina	Valmis	Asiakastyytyväisyyskyselyt toteutetaan kaikille asiakasryhmille kerran vuodessa.: Lähtö 1,0, Toteuma 1,0, Tavoite 1,0	Siivouspalveluiden asiakastyytyväisyyskysely toteutettiin vuoden 2024 osalta kaikille asiakasryhmille. Tulokset olivat parantuneet edellisen vuoden asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksiin verrattuna.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikka: Himmeli

Toimialue: Karstulan kunnan kiinteistöt

**TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	3 655 064	3 644 170	189 300	3 833 470	3 760 708	-72 762	98,1 %
Myyntituotot	320 090	315 520	12 000	327 520	291 591	-35 929	89,0 %
Tuet ja avustukset	577		16 000	16 000	16 035	35	100,2 %
Muut toimintatuotot	3 334 396	3 328 650	161 300	3 489 950	3 453 082	-36 868	98,9 %
Valmistus omaan käyttöön	104 264	82 500	-7 000	75 500	69 666	-5 834	92,3 %
Toimintakulut	-3 057 526	-3 019 050	-95 000	-3 114 050	-3 063 436	50 614	98,4 %
Henkilöstökulut	-450 160	-457 470	-32 500	-489 970	-489 988	-18	100,0 %
Palvelujen ostot	-631 685	-652 430	-29 900	-682 330	-685 596	-3 266	100,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-783 235	-654 730	14 500	-640 230	-594 603	45 627	92,9 %
Muut toimintakulut	-1 192 445	-1 254 420	-47 100	-1 301 520	-1 293 250	8 270	99,4 %
TOIMINTAKATE	701 802	707 620	87 300	794 920	766 938	-27 982	96,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-975 170	-1 045 960		-1 045 960	-1 060 355	-14 395	101,4 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-975 170	-1 045 960		-1 045 960	-1 060 355	-14 395	101,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-273 368	-338 340	87 300	-251 040	-293 416	-42 376	116,9 %

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

Kiinteistöjen hallinto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-65 162	-74 250		-74 250	-74 737	-487	100,7 %
TOIMINTAKATE	-65 162	-74 250		-74 250	-74 737	-487	100,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-65 162	-74 250		-74 250	-74 737	-487	100,7 %

Teollisuuskiinteistöt

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	713 846	549 360	65 500	614 860	622 641	7 781	101,3 %
Toimintakulut	-191 830	-169 950	-34 000	-203 950	-210 335	-6 385	103,1 %
TOIMINTAKATE	522 016	379 410	31 500	410 910	412 306	1 396	100,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-295 367	-287 980		-287 980	-278 420	9 560	96,7 %
TILIKAUDEN TULOS	226 649	91 430	31 500	122 930	133 885	10 955	108,9 %

Sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöt

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	602 589	601 120	52 500	653 620	653 544	-76	100,0 %
Toimintakulut	-629 893	-535 540	-3 000	-538 540	-533 473	5 067	99,1 %
TOIMINTAKATE	-27 304	65 580	49 500	115 080	120 071	4 991	104,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-82 277	-51 720		-51 720	-82 853	-31 133	160,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-109 581	13 860	49 500	63 360	37 217	-26 143	58,7 %

Sivistystoimen kiinteistöt

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	1 687 495	1 729 320	15 000	1 744 320	1 698 689	-45 631	97,4 %
Toimintakulut	-1 420 320	-1 448 450	-43 000	-1 491 450	-1 453 926	37 524	97,5 %
TOIMINTA- KATE	267 175	280 870	-28 000	252 870	244 763	-8 107	96,8 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-334 636	-325 550		-325 550	-319 203	6 347	98,1 %
TILIKAUDEN TULOS	-67 461	-44 680	-28 000	-72 680	-74 440	-1 760	102,4 %

Muut vuokrattavat kiinteistöt

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	331 834	447 970	56 300	504 270	507 222	2 952	100,6 %
Toimintakulut	-472 402	-495 600	-15 000	-510 600	-511 090	-490	100,1 %
TOIMINTA- KATE	-36 304	34 870	34 300	69 170	65 798	-3 372	95,1 %
Poistot ja ar- vonalentumi- set	-262 889	-380 710		-380 710	-379 878	832	99,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-299 193	-345 840	34 300	-311 540	-314 080	-2 540	100,8 %

Siivouspalvelut

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	319 299	316 400		316 400	278 613	-37 787	88,1 %
Toimintakulut	-277 919	-295 260		-295 260	-279 875	15 385	94,8 %
TOIMINTA- KATE	41 380	21 140		21 140	-1 262	-22 402	-6,0 %
TILIKAUDEN TULOS	41 380	21 140		21 140	-1 262	-22 402	-6,0 %

TEHTÄVÄALUE: Palo- ja pelastus

Tehtäväalueen tarkoitus:

Keski-Suomen hyvinvointialueen toimintana järjestettävän pelastustoimen tehtävänä on tarjota myös Karstulan kunnan alueella pelastuslaissa mainitut palvelut.

Väestönsuojelussa kunnan tehtävänä on avustaa pelastuslaitosta pelastustoiminnassa. Kustannuspaikalle on kirjattu esim. valmiusharjoittelusta ja Virve-viranomaispuhelimesta aiheutuvat kustannukset.

Öljyvahinkojen torjunnassa kunnan eri viranomaisten ja laitosten tulee osallistua vahinkojen torjuntaan ja huolehtia tarvittaessa vahingon jälkitorjunnasta.

Tehtäväalueen vastuuhenkilö:

Tekninen johtaja. Keski-Suomen hyvinvointialue/pelastustoimi vastaa toiminnasta.

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Pelastustoiminnan tarkoituksena on pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuesssa sekä rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia. Sen lisäksi pelastustoimintaan kuuluu hälytysten vastaanottaminen, väestön varoittaminen, uhkaavan onnettomuuden torjuminen sekä tehtäviin liittyvät tukitoiminnot (muun muassa johtaminen, viestintä ja huolto). Toiminta on kokonaisvaltaista osaamista, koulutusta, turvallisuusviestintää, varautumista, valvontaa, neuvontaa ja ennaltaehkäisyä.

Pelastustoimintaa tarvitaan muun muassa:

- Tulipaloissa
- Liikenneonnettomuuksissa
- Tarkastustehtävissä
- Vahingontorjuntatehtävissä
- Räjähdyksissä
- Ihmisten ja eläinten pelastustehtävissä
- Luonnononnettomuuksissa
- Vaarallisten aineiden onnettomuuksissa
- Vesipelastustehtävissä

Pelastuslaitos suorittaa lisäksi ensihoitopalveluja (monitoimiyksikkö), tukee kunnan valmiussuunnittelua ja varautumista sekä voi huolehtia akuutista öljyntorjunnasta ja muista pelastustoimelle säädetyistä tehtävistä.

Pelastuslaitos huolehtii pelastustoimintaan lain mukaan kuuluvista tehtävistä ja ylläpitää pelastustoiminnan järjestelmää. Tehtäviä suorittavat ammattipelastajat ja -ensihoitajat sekä sopimushenkilöstö. Kuntarajoilla tai maakuntarajoilla ei tehtävien suorittamisessa ole merkitystä, vaan apu tulee sieltä, mistä se ensimmäisenä kerkeää. Pelastustoimintaa paikan päällä johtaa aina pelastusviranomainen.

Pelastustoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä on tehtävien suorittamisessa käytössään ja apunaan johto-, sammutus-, säiliö-, säiliösammutus-, raivaus-, pelastussukellus-, nostolava-, miehistö- ja puomitikasautoja, venekalustoa sekä vaarallisten aineiden ja öljyntorjunnan kalustoa.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikkana uusi paloasema. Toiminta-alueena koko Karstulan kunnan alue.

**TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	19 277						
Muut toiminta- tuotot	19 277						
Toimintakulut	-1 360	-1 830		-1 830	-1 407	423	76,9 %
Palvelujen os- tot	-1 360	-1 830		-1 830	-1 407	423	76,9 %
TOIMINTA- KATE	17 917	-1 830		-1 830	-1 407	423	76,9 %
TILIKAUDEN TULOS	17 917	-1 830		-1 830	-1 407	423	76,9 %

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

Palo-ja pelastustoimi

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	19 277						
TOIMINTA- KATE	19 277						
TILIKAUDEN TULOS	19 277						

Väestönsuojelu

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-1 360	-1 360		-1 360	-1 407	-47	103,4 %
TOIMINTA- KATE	-1 360	-1 360		-1 360	-1 407	-47	103,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 360	-1 360		-1 360	-1 407	-47	103,4 %

Öljyvahinkojen torjunta

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut		-470		-470		470	
TOIMINTA- KATE		-470		-470		470	
TILIKAUDEN TULOS		-470		-470		470	

TEHTÄVÄALUE: Rakennustarkastus

Tehtäväalueen tarkoitus:

Lakisääteisen rakennusvalvonnan tavoitteena on edistää turvallisen, terveellisen, viihtyisän, taloudellisen ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän toiminta- ja asuinympäristön luomista

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Rakennustarkastaja

Tehtäväalueen tiedot:

Rakennusvalvontaviranomainen valvoo kaavojen noudattamista, huolehtii rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoo rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Rakennuslupien sekä rakentamiseen liittyvien lupien, ilmoitusten ja lausuntojen valmistelut ja päätöksenteot. Rakentamisaikaiset tarkastus-, valvonta- ja seurantatehtävät. Rakentamisen ja kiinteistöjen tietopalvelut. Kunnan rakennusmääräysten ja -ohjeiden valmistelutehtävät, sekä kaavojen valmistelussa avustaminen.

Rakennusvalvonta hoidetaan kuntien yhteistoiminta-alueena Pohjoisen Keski-Suomen ympäristöpalvelujen toimesta. Lupia on käsitelty vuonna 2024 seuraavasti: 34 rakennus- ja /tai toimenpidelupaa, 4 purkamisilmoitusta, 1 poikkeamislupa, 2 maisematyölupaa.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	9 392						
Toimintakulut	-56 005	-52 200		-52 200	-59 108	-6 908	113,2 %
TOIMINTA-KATE	-46 613	-52 200		-52 200	-59 108	-6 908	113,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-46 613	-52 200		-52 200	-59 108	-6 908	113,2 %

TEHTÄVÄALUE: Ympäristönsuojelu

Tehtäväalueen tarkoitus:

Vastata kunnan lakisääteisistä ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä samalla kannustaen kuntalaisia toimimaan aktiivisesti ympäristönsuojelu huomioiden.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Ympäristösihteeri/mittausteknikko

Tehtäväalueen tiedot:

Vuosittain käsitellään 0-6 ympäristölupaa, maa-aineslupia tarpeen mukaan, annetaan lausuntoja eri viranomaisissa vireillä oleviin hakemuksiin ja valituksiin, toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman mukaista valvontaa. Jätehuollon ja nitraattidirektiivin valvonta. Vesihuoltolain 11 §:n mukaisten hakemusten käsittely. Pääjärven vähäarvoisen kalan hoitopyynti keväisin.

Vuonna 2024 yhden maa-aineslupan ja ympäristölupan yhteiskäsittelyhakemuksen käsittely aloitettiin.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

3. Hyvinvoiva Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
----------	-----------------------------	-------	----------	------------

3.2. Kunta panostaa kaikkien kuntalaisten hyvinvointiin
Kunta pyrkii parantamaan vesistöjen veden laatua.

Valmis

Hoitokalastuksen saalistavoite, kg.: Lähtö 5 000,0, Toteuma 6 700,0, Tavoite 5 000,0

Hoitokalastuksessa saatiin 6 700 kg:n saalis, mikä ylitti 5 000 kg:n tavoitteen.

Saneeratun ja laajennetun jätevedenpuhdistamon typen poisto, ympäristölupaehtojen täyttämisen.: Toteuma 90,0, Tavoite 100,0

Karstulan puhdistamo ei täyttänyt ympäristöluvan määräyksiä vuonna 2024 seuraavilta osin:
- Jakso 2: BOD:n, fosforin, COD:n ja kiintoaineen käsittelytehovaade jäi täyttymättä. Lisäksi kiintoaineen jäännöspitoisuus ylitti lupaehdon.
- Jakso 3: kiintoaineen jäännöspitoisuus ylitti lupaehdon.
- Kokonaistypen ja ammoniumtypen käsittelyteho alitti lievästi vuositasolle asetetun käsittelytehovaateen.

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	7 974	6 300		6 300	6 599	299	104,7 %
Toimintakulut	-46 256	-37 790		-37 790	-39 144	-1 354	103,6 %
TOIMINTA-KATE	-38 281	-31 490		-31 490	-32 545	-1 055	103,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-38 281	-31 490		-31 490	-32 545	-1 055	103,4 %

TEHTÄVÄALUE: Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintä

Tehtäväalueen tarkoitus:

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimelta, vastuukuntana Viitasaaren kaupunki ostettavat ympäristöterveysvalvonnan ja eläinlääkinnän ja eläinsuojelun suojelun kustannukset siirtyivät 1.1.2023 teknisen lautakunnan alaiseen talousarvioon. Aikaisempina vuosina kustannukset esitetty sosiaali- ja terveystoimen palvelualueella.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

Tekninen johtaja teknisen palvelukeskuksen määrärahojen osalta.

Tehtäväalueen tiedot:

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-174 477	-185 200		-185 200	-197 628	-12 428	106,7 %
TOIMINTA-KATE	-174 477	-185 200		-185 200	-197 628	-12 428	106,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-174 477	-185 200		-185 200	-197 628	-12 428	106,7 %

Ympäristöterveydenhuolto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-45 236	-52 200		-52 200	-48 202	3 998	92,3 %
TOIMINTA- KATE	-45 236	-52 200		-52 200	-48 202	3 998	92,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-45 236	-52 200		-52 200	-48 202	3 998	92,3 %

Eläinlääkintähuolto

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintakulut	-129 241	-133 000		-133 000	-149 426	-16 426	112,4 %
TOIMINTA- KATE	-129 241	-133 000		-133 000	-149 426	-16 426	112,4 %
TILIKAUDEN TULOS	-129 241	-133 000		-133 000	-149 426	-16 426	112,4 %

TEHTÄVÄALUE: Vesihuoltolaitos

Tehtäväalueen tarkoitus:

Keskittetty talousveden hankinta ja jakelu sekä viemärlaitostoiminta määritellyillä toiminta- ja kehittämisalueilla, kunnan omistaman vesihuoltoverkoston ja sen laitteistojen hoitaminen, rakentaminen ja saneeraaminen.

Tehtäväalueen vastuhenkilö:

yhdyskuntateknikko

Perustelut ja informatiiviset tiedot:

Vesi- ja viemärlaitoksella on kunnan alueella kuusi vedenottamoa, vuonna 2024 toimitettiin vettä 174 178 m³. Kuivattu puhdistamoliete kompostoidaan toistaiseksi aumakompostointialueella Peränevalla.

Vesi- ja viemärlaitos tarjoaa suunnittelu- ja rakentamispalveluja kunnan muille palvelukeskuksille, yksityisille ja yhteisöille resurssien sallimissa puitteissa lautakunnan hyväksymin taksoin.

Ajankohtaiset vesihuollon suunnitelmat:

Uusien vedenottamoiden suunnittelu ja hankinta. Koivurannan teollisuusalueen liittäminen vesiverkostoon kesällä 2024. Vesihuoltolaitoksen automaation laajennustöitä jatkettiin 2024. Jätevesiviemäröinnin betonikaivojen saneeraustarve ja määrät kartoitettiin Heikkilänmäen ja Etu-Wetkan alueilta saneerausohjelman pohjaksi, korjaukset jatkuu vielä. Hulevesiongelman kartoitusta jatkettiin 2024.

Uusien vedenottamoiden suunnittelu ja hankinta siirtyi eteenpäin. Olemassa olevien vedenottamoiden turvallisuuden parannusten suunnittelua sekä toteutusta jatkettiin 2024, toteutetaan usean vuoden aikana. Puhdistamon saneerauksen myötä prosessissa käytettävien kemikaalien kustannukset kasvoivat, mutta tasoituivat vuoden 2024 aikana. Peränevan aumakompostoinnin kustannukset nousivat kuivikkeiden tarpeen kasvun myötä saneeratun jätevedenpuhdistamon toiminnan tehostuessa. Kustannusten nousua aiheuttivat myös henkilöstövaihdokset ja uuden henkilöstön kouluttaminen.

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.4. Kunta vahvistaa ja kehittää digitalisaatiota	Kunta kehittää vesi- ja viemärlaitoksen automaatiojärjestelmiä ja kyberturvallisuutta	Käynnissä	Automaation laajennuksen toinen vaihe, kun saneerattu ja laajennettu jätevedenpuhdistamo on valmistunut 2023. Kyber- ja toimintaturvallisuutta parannetaan.	Vesi- ja viemärlaitoksen automaatiojärjestelmän laajennusta ja kyberturvallisuuden parantamista jatkettiin.

Tehtäväalueen toimipaikat / toimialueet:

Toimipaikkana kunnantalo Himmeli, vesilaitokset ja jätevedenpuhdistamo. Toiminta-alueena koko Karstulan kunnan alue.

**TALOUSARVIO TOTEUTUMINEN TEHTÄVÄALUETASOLLA
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	770 754	928 140	-33 000	895 140	954 445	59 305	106,6 %
Myyntituotot	762 878	928 140	-33 000	895 140	911 286	16 146	101,8 %
Tuet ja avustukset	5 391				26 632	26 632	
Muut toimintatuotot	2 485				16 528	16 528	
Valmistus omaan käyttöön					5 003	5 003	
Toimintakulut	-649 634	-580 500	-50 000	-630 500	-624 976	5 524	99,1 %
Henkilöstökulut	-277 544	-241 990	-12 000	-253 990	-264 311	-10 321	104,1 %
Palvelujen ostot	-119 756	-108 180	-38 000	-146 180	-155 175	-8 995	106,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-245 222	-230 330		-230 330	-198 709	31 621	86,3 %
Muut toimintakulut	-7 113				-6 782	-6 782	
TOIMINTAKATE	121 119	347 640	-83 000	264 640	334 472	69 832	126,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-309 421	-325 710		-325 710	-332 360	-6 650	102,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-309 421	-325 710		-325 710	-332 360	-6 650	102,0 %
TILIKAUDEN TU- LOS	-188 302	21 930	-83 000	-61 070	2 112	63 182	-3,5 %

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KUSTANNUSPAIKOITTAIN
(SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)**

Vesilaitos

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	351 859	420 330		420 330	448 368	28 038	106,7 %
Toimintakulut	-263 047	-256 730		-256 730	-251 355	5 375	97,9 %
TOIMINTA- KATE	88 812	163 600		163 600	198 353	34 753	121,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-51 463	-58 050		-58 050	-54 881	3 169	94,5 %
TILIKAUDEN TULOS	37 348	105 550		105 550	143 472	37 922	135,9 %

Viemärlaitos

	TP 2023	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	418 895	507 810	-33 000	474 810	506 077	31 267	106,6 %
Toimintakulut	-386 587	-323 770	-50 000	-373 770	-373 622	148	100,0 %
TOIMINTA- KATE	32 308	184 040	-83 000	101 040	136 118	35 078	134,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-257 958	-267 660		-267 660	-277 479	-9 819	103,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-225 650	-83 620	-83 000	-166 620	-141 361	25 259	84,8 %

Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy

Yhtiön on perustettu edistämään Karstulan kunnan elinkeinoelämää ja monipuolistamaan sen rakennetta. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi toimia yhteistyössä myös Karstulan ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Kunta omistaa 100 % yhtiön osakkeista.

Konserniohjaus

Yhtiökokousasiat käydään läpi kunnanhallituksessa toimitusjohtajan selostuksen pohjalta ja annetaan ohjeet yhtiökokousedustajalle. Elinkeino- ja yritysasioita yleensä käsitteleviä infoja pidetään ajankohtaisten hankkeiden yhteydessä kunnanhallitukselle yhtiökokousasioiden lisäksi 2–3 / vuosi sekä kunnanvaltuustoinfo vähintään 1 / vuosi. Puulaakson Sijoituksen neuvottelukunta toimii ohjeensa mukaisesti yhteistyöelimenä

Strategiset tavoitteet:

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.5. Karstula sijoittuu kuntabarometrissa kokoluokassaan kymmenen parhaan joukkoon Suomessa	Kehittämisyhtiön toimintatavoitteiden edellytysten varmistaminen	Valmis		Karstulan kunta oli kuntabarometrissa valtakunnantasolla 9, Keski-Suomen tasolla 2. Kehittämisyhtiö oli valtakunnantasolla 4, Keski-Suomen tasolla 2.

Konserniohjauksen toteutuminen:

Karstulan kunnassa on selkeät kuntakonsernin ohjausmenetelmät, joita on seurattu. Yhtiökokousedustajana toimii kunnanjohtaja tai hänen ollessaan estynyt hänen määräämänsä viranhaltija tai hänen pyytämänsä luottamushenkilö.

Karstulan Vuokra-asunnot Oy

Yhtiö rakennuttaa, omistaa ja hallinnoi kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokraa alueita, rakennuksia ja huoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä harjoittaa kiinteistöjen ja vuokratonteilla olevien rakennusten isännöinti- ja huoltotoimintaa. Kunta omistaa 100 % yhtiön osakkeista.

Konserniohjaus

Kunnanhallitus nimeää yhtiön hallituksen jäsenet. Yhtiökokousasiat käydään läpi kunnanhallituksessa toimitusjohtajan selostuksen pohjalta ja annetaan ohjeet yhtiökokousedustajalle. Yhtiön keskeisistä asioista annetaan infoa kunnanhallitukselle yhtiökokousasioiden käsittelyn yhteydessä.

Strategiset tavoitteet:

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Tilikauden tulos positiivinen. Vieraan pääoman määrä taseessa vähenvä. Vuokrasaamiset alle 5 % liikevaihdosta.	Valmis	tilinpäätös: Toteuma 2,3	Tilinpäätökset ovat positiiviset ja vieras pääoma laskee taseessa. Vuokrasaamiset ovat alle 5 % liikevaihdosta, vuokrasaamiset 2,3 % liikevaihdosta v. 2024 (4,6 % v. 2023). Tilanne parantunut edellisestä vuodesta.

4. Elinvoimainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
4.3. Kunnan väestökehitys ennakoidaan ja hallitaan	Päätöksen asuntohakemuksesta saa viikon kuluessa asuntohakemuksen jättämisestä. Asuntojen vuokrausaste on vähintään 85 %,	Valmis	hakemusten käsittelyaika, vrk: Toteuma 1,0, Tavoite 7,0 vuokrausaste, %: Toteuma 77,5, Tavoite 85,0	Tavoitteet saavutettu, mutta vuokrausaste on laskenut edellisestä vuodesta

Konserniohjauksen toteutuminen:

Konserniohjaus on toteutunut hallituksen jäsenten kautta. Kunnanjohtaja on osallistunut kokouksiin.

Karstulan Lämpöverkko Oy

Yhtiön toimialana on kaukolämmön ja kylmän siirto- ja jakeluverkon sekä siihen liittyvien lämpölaitosten ja kylmäkonttien omistaminen ja käyttäminen, kaukolämmön ja kylmän myyminen ja välittäminen. Kunta omistaa 100 % yhtiön osakkeista.

Konserniohjaus

Kunnanhallitus nimeää yhtiön hallituksen jäsenet. Yhtiökokousasiat käydään läpi kunnanhallituksessa toimitusjohtajan tai yhtiön hallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja annetaan ohjeet yhtiökokousedustajalle. Mahdollisten periaateratkaisujen yhteydessä pidetään infoja kunnanhallitukselle sekä kunnanvaltuustolle.

Strategiset tavoitteet:

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.3. Energiaomavaraisuus	Yhtiön kannalta taloudellisesti liitettävissä olevat kiinteistöt liitetään kaukolämmön piiriin.	Valmis	uudet liittymät: Toteuma 2,0	Toteutunut ehtojen mukaisesti, kaksi uutta liittymää, toinen isompi.
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Energian hinnan taso alueellisesti kilpailukykyinen, pienehkö osingonjako omistajille.	Valmis	energianhinta, €/MWh, alv 0 %: Lähtö 66,8, Toteuma 68,8	Hintataso on alueellisen keskiarvon tuntumassa. *Taloutta on koetellut nouseva energiapuun hinta, jota ei ole voitu viedä täysimääräisesti kulluttajahintoihin.

Konserniohjauksen toteutuminen:

Konserniohjaus on tapahtunut hallituksen jäsenten kautta. Kunnanjohtaja on osallistunut yhtiön hallituksen kokouksiin.

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Sopimuksia, kpl Asiakkaita	149	148	147	144	142	142
Asiakkaita, kpl	111	110	111	108	107	107
Kaukolämmitettävä rakennustilavuus, m ³	462 167	455 842	441 242	440 202	438 400	441 400
Kaukolämmön myynti, GWh	14,5	16,8	17,5	17,3	16,9	17,6
Muutos edellisvuoteen %	-13,7	-3,0	1,3	2,5	-4,1	0,6
Kaukolämmön hinta, €/MWh						
Verollinen keskihinta Suomessa	87,65	97,80	100,15	95,84	95,72	96,39
Yhtiön vastaava keskihinta	86,03	94,52	101,44	92,03	92,76	95,37
Yhtiön liikevaihto, €	1 278 905	1 275 569	1 385 732	1 388 487	1 203 715	1 341 587

Puulaakson Energia Oy

Yhtiön toimialana on prosessihöyryn, prosessilämmön, kaukolämmön ja sähkön tuottaminen, osakassopimuksen mukaisesti puupohjaisen polttoaineen avulla omakustannushintaan osakkaille. Kunta omistaa yhtiöstä 37,3 % ja Karstulan Lämpöverkko Oy 36,8 %. Kunnan suora ja välillinen omistus yhtiöstä on yhteensä 74,1 %.

Konserniohjaus

Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhtiön hallituksen jäseniksi. Yhtiökokousasiat käydään läpi kunnanhallituksessa toimitusjohtajan tai yhtiön hallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja annetaan ohjeet yhtiökokousedustajalle. Mahdollisten periaateratkaisujen yhteydessä pidetään infoja kunnanhallitukselle sekä kunnanvaltuustolle.

Strategiset tavoitteet:

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Kaukolämpöenergian tuottaminen osakassopimuksen mukaisesti omakustannusperiaatteella Karstulan Lämpöverkko Oy:lle.	Valmis	energian hinta, €/MWh alv 0 %: Lähtö 62,2, Toteuma 59,8	Tavoite toteutunut, vaikka paineita on tuonut nousevat energiapuun hinnat.
	Konkreettiset toimenpiteet: Yhtiön toiminta taloudellisesti kannattavaa, kattaa käyttö- sekä investointikustannukset.	Luotu	hintavertailu: Toteuma - 241 912,0	Tavoite ei onnistunut johtuen nousevista energiapuun hinnoista. Yhtiö on ollut tappiollinen vuonna 2024

Konserniohjauksen toteutuminen:

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Tuotanto, GWh						
- kokonaislämpöteho	31,7	32,9	32,2	35,6	32,6	34,5
- kaukolämpö	17,5	16,8	17,5	19,0	17,0	18,0
- prosessilämpö	4,9	6,1	6,2	6,7	5,5	6,2
- sähkö	1,1	0,45	0,5	1,6	1,6	1,3
Yhtiön liikevaihto, €	1 418 950	1 401 073	1 546 844	1 764 037	1 469 559	1 469 309

Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Karsera Oy

Hyvinvointialueuudistuksen myötä 1.1.2023 on aloittanut toimintansa 7.11.2022 perustettu osakeyhtiö Karstulan Seudun Ravitsemuspalvelut Karsera Oy. Yhtiö on Karstulan kunnan tytäryhtiö ja yhtiön osakkaana on myös hyvinvointialue. Yhtiön palvelukseen siirtyi kunnan ravitsemispalveluiden henkilöstö. Yhtiöittämisen tarkoituksena oli ruoan tuotannon turvaaminen kunnan omien yksiköiden asiakkaille sekä Karstulassa toimivien hyvinvointialueen yksiköiden asiakkaille sekä työpaikkojen säilyminen Karstulassa. Yhtiö toimii vuokralaisena yhtenäiskoulun tiloissa.

Strategiset tavoitteet:

Kuntastrategiaan perustuvat tavoitteet

1. Kestävästi omavarainen Karstula

Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.1. Omavaraisuutta ruuan tuotannossa	Suositaan lähiruuan käyttöä.	Valmis	lähiruokaa toimittavien tahojen kartoitus	Lähiruokaa toimittavat tahot kartoitettu
Tavoite:	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
1.4. Kestävä talous	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut.	Valmis	suoritteet, kpl: Lähtö 220 000,0, Toteuma 306 757,0, Tavoite 220 000,0 suoritehintaa, €: Toteuma 3,5 asiakastyytyväisyyskyselyt: Toteuma 1,0	Ruoka on tuotettu kustannustehokkaasti ja suoritehintaa on hyvä. Palveluihin on oltu pääosin tyytyväisiä.
	Konkreettiset toimenpiteet:	Tila:	Mittari:	Arviointi:
	Ruokahävikin vähentäminen.	Luotu	ruokahävikin määrä, kg/v: Lähtö 2 000,0, Toteuma 3 080,0, Tavoite 1 900,0	Tavoite ruokahävikin määrästä ei toteutunut, vaan ylittyi reippaasti.

Konserniohjauksen toteutuminen:

Kunnanhallitus nimeää yhtiön hallituksen jäsenet. Yhtiökokousasiat käydään läpi kunnanhallituksessa toimitusjohtajan tai yhtiön hallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ja annetaan ohjeet yhtiökokousedustajalle. Mahdollisten periaateratkaisujen yhteydessä pidetään infoja kunnanhallitukselle sekä kunnanvaltuustolle.

As Oy Vuokrakelsa, As Oy Vuokrakarstu

Yhtiöt ovat asuntoja vuokraavia asunto-osakeyhtiöitä. Asunto Oy Karstulan Vuokrakelsa on 15 huoneiston kerrostalo, joka on valmistunut vuonna 1981. Karstulan kunta omistaa yhtiöstä 100 %. Asunto Oy Karstulan Vuokrakarstu on 17 huoneiston kerrostalo, joka on valmistunut vuonna 1976. Karstulan kunta omistaa yhtiöstä 68 %. Yhtiöiden hallitukset ovat laatineet 5 vuoden kunnossapitoselvitykset eikä merkittäviä korjauksia ole kummassakaan yhtiössä tiedossa.

Konserniohjauksen toteutuminen:

Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhtiöiden hallituksen jäseniksi. Yhtiökokousasiat käydään läpi kunnanhallituksessa isännöitsijän selostuksen pohjalta ja annetaan ohjeet yhtiökokousedustajalle. Yhtiön keskeisistä asioista annetaan infoa kunnanhallitukselle yhtiökokousasioiden käsittelyn yhteydessä.

Muut Karstulan kunnan kannalta keskeiset yhteisöt

Karstulan kunnan konserniohjaukseen ja -talouteen sekä edunvalvontaan liittyen keskeisiä, viralliseen kunta-konserniin kuulumattomia yhteisöjä ovat mm. Karstulan Asumispalvelusäätiö, Pohjoisen Keski-Suomen Verkopalvelu Oy, Pohjoisen Keski-Suomen musiikkiopisto, Sammakkokangas Oy ja jätelautakunta ja Keski-Suomen Valokuituverkot Oy.

Näiden yhteisöjen osalta konserniohjauksesta vastaava luottamushenkilötoimielin on määritelty hallintosäännöllä. Keskeinen periaate toiminnan ja talouden ohjauksessa on Karstulastrategia 2022 sekä yleinen toiminnallistaloudellisuus. Konserniohjauksessa tulee huomioida tiivis ja säännöllinen hallinnollinen yhteistyö.

Konserniohjauksen toteutuminen:

Karstulan kunnalla on edustuksensa yhteisöissä, jonka kautta kunnalla on sananvaltaa.

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TA 2024	MUUTOS 2024	TA+ M 2024	TOT 2024	POIKK, €	POIKK, %
Toimintatuotot	6 015	340	6 355	6 443	88	101,38 %
Myyntituotot	2 098	90	2 189	2 267	79	103,59 %
Maksutuotot	121	- 13	108	86	- 22	79,79 %
Tuet ja avustukset	380	23	403	431	28	106,89 %
Muut toimintatuotot	3 415	240	3 655	3 658	3	100,09 %
Valmistus omaan käyt- töön	83	- 7	76	90	15	119,25 %
Toimintakulut	- 16 189	- 283	- 16 472	- 16 159	313	98,10 %
Henkilöstökulut	- 7 474	- 140	- 7 614	- 7 446	169	97,78 %
Palvelujen ostot	- 3 862	- 105	- 3 967	- 3 983	- 16	100,40 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 229	11	- 1 219	- 1 104	115	90,57 %
Avustukset	- 498	19	- 479	- 446	33	93,04 %
Muut toimintakulut	- 3 125	- 68	- 3 193	- 3 182	11	99,65 %
TOIMINTAKATE	- 10 092	50	- 10 042	- 9 627	415	95,87 %
Verotulot	7 846	621	8 467	8 467		100,00 %
Valtionosuudet	3 747	- 77	3 670	3 670		100,00 %
Rahoitustuotot ja -kulut	- 486	130	- 356	- 347	10	97,31 %
Korkotuotot	16	80	96	268	173	280,95 %
Muut rahoitustuotot	65	24	89	91	2	102,37 %
Korkokulut	- 531	27	- 504	- 673	- 169	133,53 %
Muut rahoituskulut	- 36		- 36	- 32	4	89,87 %
VUOSIKATE	1 016	724	1 740	2 164	424	124,37 %
Poistot ja arvonalentumi- set	- 1 786		- 1 786	- 1 815	- 30	101,66 %
Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 786		- 1 786	- 1 815	- 30	101,66 %
Arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	- 770	724	- 46	348	394	-757,19 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	- 770	724	- 46	348	394	-757,19 %

Kiinteistövero %	yleinen	vakituinen asuinrak.	muut asuin- rak.	yleishyöd. yhteisö	voima- laitos	rakentam. ra- kennus- paikka
2017	0,93	0,45	1,00	0,00	1,00	0,93
2018	1,03	0,48	1,36	0,00	3,10	1,03
2019	1,03	0,48	1,36	0,00	3,10	1,03
2020	1,03	0,48	1,36	0,00	3,10	1,03
2021	1,03	0,48	1,36	0,00	3,10	3,00
2022	1,03	0,48	1,36	0,00	3,10	3,00
2023	1,03	0,48	1,36	0,00	3,10	3,00
2024	1,03	0,48	1,36	0,00	3,10	3,00

Valtionosuudet ja Verotulomenetysten korvaus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikk. €	Poikk. %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus m. tasaukset	2 856	7	2 863	2 863	0	0,0
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus						
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	85	-81	4	4	0	0,0
Verotulomenetysten korvaus	806	-3	803	803	0	0,0
Yhteensä	3 747	-77	3 670	3 670	0	0,0

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investointisuunnitelman vastuhenkilö: tekninen johtaja.

Investointisuunnitelmassa esitetyt hankkeet on otettu ohjelmaan seuraavin perustein:

- kesken olevat hankkeet viedään loppuun
- toimivaan ja viihtyisään ympäristöön kiinnitetään huomiota
- investoimalla säännöllisesti ei synnytetä korjausvelkaa
- kunnan tarjoamien kuntalaispalvelujen taso nousee
- vuodelle 2024 esitetyt kohteet ovat määrärahojen osalta sitovia hankeryhmittäin,

Talousarvioon sisältyneiden investointien rahavirraksi (nettomenot) arvioitiin alkuperäisessä talousarviossa yhteensä 2 070 t€. Investointimenot 2 773 t€ ja investointitulot 703 t€. Kunnanvaltuuston 16.12.2024 hyväksymät määrärahamuutokset investointeihin;

Investointimenojen määrärahamuutokset yhteensä, vähennys 945 t€

Investointitulojen määrärahamuutokset yhteensä, vähennys 62 t€

Investoinnit netto määrärahamuutokset yhteensä, vähennys 883 t€

Keskeisemmät investoinnit vuonna 2024

Kunnanhallitus

- Maa-alueiden myyntitulot 97 t€, myyty 7 maa-aluetta, hankittu yksi maa-alue 83 t€.
- Työpajalle hankittu CNC-yksikkö

Tekninen palvelukeskus

Maurilahalli lämmitystapamuutos

- Öljylämmitys vaihdettu kaukolämpöön, saatu 30 % avustus ARA:lta.

Kirjasto peruskorjaus

- Kirjaston peruskorjauksen suunnittelu ja aloitus. Aloituksen lykkääntyminen ja purkutöissä vastaan tulleet muuttajat hidastivat työmaata, jonka vuoksi vuoden 2024 kustannusarvio alittui. Kokonaiskustannusarvio on edelleen määrärahan mukainen.

Yhtenäiskoulun lisähankinnat ja työt

- Varavoimakoneen suunnittelu ja kilpailutus sekä asennusta valmistelevat työt, kiinteistön paloturvallisuuden parantaminen. Määrärahasta suurin osa oli varattu varavoimakoneelle. Varavoimakoneen toimitus alkuvuodesta 2025, joten määräraha alittui.

Himmeli ylläpitokorjaus

- Valaistussaneeraus ja sähkölukkojen asennus.

Koivurannan teollisuusalueen infran rakentaminen

- Suunnittelu toteutettu, ja alueen rakentaminen aloitettu kesäkuun alusta. Katuverkoston rungot rakennettu, lisäksi putkiliinjoista rakennettu noin 55 %. Linjapumppaamon ja asfaltoinnin kilpailutukset toteutettu. Kokonaiskustannus noin 1,63 M€, johon saadaan Keski-Suomen liitolta tukea noin 70 %. Hanke on Euroopan Unionin osarahoittama.

Puistot ylläpitokorjaus

- Saneerattu leikkivarusteita, uusittu turvahiekoituksia, hankittu kiipeilyteline ja vaarallisia puita poistettu

Yleisurheilukentän saneeraus

- Jalkapallokentän saneeraus tehty valmiiksi, pituushyppypaikka korjattu ja esteetön wc rakennettu huoltorakennukseen.

Vesilaitoksen automaatiotyöt

- Jätevedenpuhdistamon automaatiojärjestelmää laajennettu myös vesilaitoksen puolelle. Toteutetaan useamman vuoden projektina.

Viemärlaitos automaatio

–Jätevedenpuhdistamon automaatiojärjestelmää laajennettu myös muille jätevedenpumpppamoille.

	TA 2024	MUUTOS 2024	TA + MUUTOS	TOTEUMA 2024	POIKK, €	POIKK, %
KUNNANHALLITUS						
INVESTOINTIMENOT	-60 000	-33 000	-93 000	-93 566	566	0,6
INVESTOINTITULOT	50 000	47 000	97 000	96 950	50	-0,1
INVESTOINNIT NETTO	-10 000	14 000	4 000	3 384	616	-15,4
TEKNINEN PALVELUKESKUS						
INVESTOINTIMENOT	-2 713 340	977 700	-1 735 640	-1 481 662	-253 978	-14,6
INVESTOINTITULOT	653 340	-108 700	544 640	566 577	-21 937	4
INVESTOINNIT NETTO	-2 060 000	869 000	-1 191 000	-915 085	-275 915	-23,2
INVESTOINTI YHTEENSÄ						
INVESTOINTIMENOT	-2 773 340	944 700	-1 828 640	-1 575 228	-253 412	-13,9
INVESTOINTITULOT	703 340	-61 700	641 640	663 527	-21 887	3,4
INVESTOINNIT NETTO	-2 070 000	883 000	-1 187 000	-911 701	-275 299	-23,2

INVESTOINNIT							
PV = PÄÄVASTUUALUE							
TK =Tehtäväkokonaisuus							
HR = Hankeryhmä, sitovuustaso valtuustoon							
H = Hanke sitovuustaso, lauta-kuntaan							
Hankkeen investointi kulut/tuotot							
		Alkuperäinen	Talousarvio-	Talousarvio	Toteutuma	Poikk.	Poikk.
		talousarvio	muutokset	muut jälk.	2024	€	%
KUNNANHALLITUS	PV						
Muut toiminnot ja tukipalvelut	HR	-10 000	0	-10 000	-10 566	566	-5,7
Työpaja CNC-yksikkö		-10 000	0	-10 000	-10 566	566	-5,7
Maa-alueet	HR	0	14 000	14 000	13 950	50	0,4
Maa-alueiden osto		-50 000	-33 000	-83 000	-83 000	0	0
Maa-alueiden myynti		50 000	47 000	97 000	96 950	50	0
SIVISTYSPALVELUKESKUS	PV						
TEKNINEN PALVELUKESKUS	PV						
Kiinteistöt	TK						
Teollisuuskiinteistöt	HR	-70 000	97 000	27 000	27 346	-346	1,3
Vastaanottohalli, lämmitystapa-muutos		-30 000	30 000	0	0	0	0,0
Autola, myynti		0	48 000	48 000	48 000	0	0,0
Maurilahalli, lämmitystapamuu-tos		-30 000	0	-30 000	-29 678	-322	1,1
rahoitusavustus		0	9 000	9 000	9 024	-24	0,3
Ilveskangas		-10 000	10 000	0	0	0	0,0

Sivistystoimen kiinteistöt	HR	-435 000	104 300	-330 700	-164 441	-166 259	-50,3
Kirjasto, peruskorjaus		-345 000	45 000	-300 000	-141 270	-158 730	52,9
Nuorisotalo, myynti		0	5 300	5 300	5 250	50	-0,9
Yhtenäiskoulu lisähankinnat ja työt		-90 000	54 000	-36 000	-28 421	-7 579	21,1
Muut kiinteistöt	HR	-295 000	105 000	-190 000	-168 532	-21 468	-11,3
Ropotti vanha osa, peruskorjaus		-150 000	130 000	-20 000	-10 216	-9 784	48,9
Himmeli, ylläpitokorjaus		-130 000	-25 000	-155 000	-151 242	3 758	-2,4
Sammutusvesipumppaamo, laitteiston pk		-15 000	0	-15 000	-20 215	5 215	-34,8
rahoitusavustus		0	0	0	13 140	-13 140	100,0
Yhdyskuntarakentaminen	TK						
Kadut	HR	-590 000	255 700	-334 300	-324 776	-9 524	-2,8
Nykyiset kadut, reunakivet ja kaivot		-30 000	10 000	-20 000	-16 304	3 696	-18,5
Soratiet, perusparannus		-30 000	30 000	0	0	0	0,0
Koivurannan teollisuusalueen infran rak.		-1 183 340	411 700	-771 640	-774 334	2 694	-0,3
JTF-rahoitusavustus		653 340	-171 000	482 340	489 170	-6 830	1,4
Koululaispysäkki, Koulutie		0	-25 000	-25 000	-23 308	-1 692	6,8
Tievalaistus	HR	-120 000	70 000	-50 000	-32 291	-17 708	-35,4
Vanhat valaisinlinjat saneeraus, keskusta		-100 000	70 000	-30 000	-18 481	-11 519	-38,4
Vanhat valaisinlinjat saneeraus, sivukylät		-20 000	0	-20 000	-13 810	-6 190	-30,9
Puistot ja yleiset alueet	HR	-10 000	0	-10 000	-10 004	-4	0,0
Puistot ylläpito/korjaukset		-10 000	0	-10 000	-10 004	-4	0,0
Liikuntapaikat	HR	-95 000	-10 000	-105 000	-105 860	860	0,8
Pururata, valaistus, kota, opasteet ja kyltit		-20 000	0	-20 000	-20 325	325	-1,6
Yleisurheilukentän saneeraus		-75 000	-10 000	-85 000	-85 535	535	-0,6
Yhdyskuntarakentaminen ja konekeskus	HR	-60 000	10 000	-50 000	-37 450	-12 550	25,1
Koneet ja laitteet, traktori		-60 000	10 000	-50 000	-37 450	-12 550	25,1
Vesi- ja viemärilaitos	TK						
Vesilaitos	HR	-215 000	127 000	-88 000	-52 635	-35 365	-40,2
Uusi vedenottamon suunnittelu		-20 000	20 000	0	0	0	0,0
Vedenottamoiden saneeraus		-50 000	39 000	-11 000	-10 249	-751	6,8
Runkovesiverkoston venttiilien uusiminen		-20 000	10 000	-10 000	0	10 000	-100,0
Vesilaitoksen automaatiotyöt		-65 000	18 000	-47 000	-30 347	16 653	-35,4
Vesihuollon toimintav. ja turvallisuuden par		-60 000	40 000	-20 000	-14 032	-5 968	29,8
rahoitusavustus		0	0	0	1 993	-1 993	100,0
Viemärilaitos	HR	-170 000	110 000	-60 000	-46 441	-13 559	22,6
Viemäri/linjakaivosaneeraus		-30 000	30 000	0	0	0	
Viemärilaitos, automaatio		-60 000	15 000	-45 000	-33 489	-11 511	25,6

Pumppaamot, peruskorjaus	-30 000	15 000	-15 000	-12 952	-2 048	13,7
Hulevesijärjestelmän parantaminen	-50 000	50 000	0	0	0	
INVESTOINTIMENOT	-2 773 340	944 700	-1 828 640	-1 575 228	-253 412	-13,9
INVESTOINTITULOT	703 340	-61 700	641 640	663 527	-21 887	-3,4
INVESTOINNIT NETTO	-2 070 000	883 000	-1 187 000	-911 701	-275 299	-23,2

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muut.jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 015	724	1 739	2 164	-425	25,0
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	0	-11	-11	-11	0	3,1
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 773	945	-1 829	-1 575	-254	-13,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	653	-162	491	513	-22	4,5
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutus- tulot	50	100	150	150	0	-0,1
Toiminta ja investoinnit, netto	-1 055	1 596	540	1 241	-701	-129,8
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset	30		30	-297	327	1 090,0
Antolainasaamisten lisäys muille				-348	348	
Antolainasaamisten lisäys liikelaitok- sille						
Antolainasaamisten vähennys muilta	30		30	51	-21	-70,0
Antolainasaamisten vähennys liike- lait.						
Lainakannan muutokset				-242	242	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys						
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-242	242	
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset				-405	405	
Rahoituksen rahavirta	-1 025	1 596	571	297	274	48,0

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA									
ulkoinen 1000 €		Määrärahat				Tuloarviot			
	Sito- vuus	Talous- arv. + muutos	To- teuma	Poikk. €	Poikk. %	Talous- arv. + muutos	To- teuma	Poikk. €	Poikk. %
KÄYTTÖTALOUSOSA									
Kunnanhallitus	Netto	2 300	2 144	156	6,8				
Sivistyspalvelukeskus	Netto	6 206	6 043	163	2,6				
Tekninen palvelukeskus	Netto	3 321	3 255	66	2,0				
TULOSLASKELMAOSA									
Verotulot	Brutto					8 467	8 467	0	0,0
Valtionosuudet	Brutto					3 670	3 670	0	0,0
Rahoitustuotot- ja kulut	Brutto					356	346	-10	-2,8
Satunnaiset erät	Brutto								
INVESTOINTIOSA									
Kunnanhallitus									
Muut toiminnot ja tukipalvelut	Netto	10	11	-1	-10,0				
Maa-alueet	Netto	14	14	0	0,0				
It-järjestelmät	Netto	15	13	2	13,3				
Sivistyspalvelukeskus									
Tekninen palvelukeskus									
Kiinteistöt									
Teollisuuskiinteistöt	Netto	27	27	0	0,0				
Sivistystoimen kiinteistöt	Netto	331	164	167	50,5				
Muut kiinteistöt	Netto	190	169	21	11,1				
Yhdyskuntarakentaminen									
Kadut	Netto	334	325	9	2,7				
Tievalaistus	Netto	50	32	18	36,0				
Puistot ja yleiset alueet	Netto	10	10	0	0,0				
Liikuntapaikat	Netto	105	106	-1	-1,0				
Yhdyskuntarak. ja konekeskus	Netto	50	37	13	26,0				
Vesi- ja viemärlaitos									
Vesilaitos	Netto	88	53	35	40				
Viemärlaitos	Netto	60	46	14	23				
RAHOITUSOSA									
Antolainauksen muutokset									
Antolainasaamisten lisäykset	Brutto	0	348	-348					
Antolainasaamisten vähenn.	Brutto					30	51	21	70,0
Lainakannan muutokset									
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	Brutto								
Pitkäaikaisten lainojen vähen-	Brutto								
nys									

Lyhytaikaisten lainojen muutokset	Netto								
YHTEENSÄ		13 111	12 797	314	2,4	12 523	12 188	11	0,1

2. 2 Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA

ulkoinen	TOT 2024	TP 2023
Toimintatuotot	4 014 697,62 €	3 964 256,29 €
Myyntituotot	1 511 783,26 €	1 322 942,52 €
Maksutuotot	81 418,88 €	118 281,18 €
Tuet ja avustukset	430 869,53 €	627 938,58 €
Muut toimintatuotot	1 990 625,95 €	1 895 094,01 €
Valmistus omaan käyttöön	90 032,94 €	104 721,81 €
Toimintakulut	-13 731 433,24 €	-14 161 851,90 €
Henkilöstökulut	-7 445 533,25 €	-7 655 601,87 €
Palvelujen ostot	-3 260 819,56 €	-3 185 886,36 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 069 373,06 €	-1 364 577,91 €
Avustukset	-440 851,46 €	-442 039,75 €
Muut toimintakulut	-1 514 855,91 €	-1 513 746,01 €
TOIMINTAKATE	-9 626 702,68 €	-10 092 873,80 €
Verotulot	8 466 595,05 €	8 278 750,77 €
Valtionosuudet	3 670 123,00 €	4 475 396,00 €
Rahoitustuotot ja -kulut	-346 507,72 €	-369 652,07 €
Korkotuotot	88 547,20 €	8 001,92 €
Muut rahoitustuotot	58 178,34 €	58 991,62 €
Korkokulut	-493 233,26 €	-434 318,06 €
Muut rahoituskulut	0,00 €	-2 327,55 €
VUOSIKATE	2 163 507,65 €	2 291 620,90 €
Poistot ja arvonalentumiset	-1 815 199,66 €	-1 987 536,64 €
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 815 199,66 €	-1 717 884,23 €
Arvonalentumiset	0,00 €	-269 652,41 €
Satunnaiset erät	0,00 €	-97 019,94 €
Satunnaiset tuotot	0,00 €	2 000,00 €
Satunnaiset kulut	0,00 €	-99 019,94 €
TILIKAUDEN TULOS	348 307,99 €	207 064,32 €
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	348 307,99 €	207 064,32 €

RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 163 507,65		2 291 620,90	
Satunnaiset erät	0,00		-97 019,94	
Tulorahoituksen korjauserät	-11 243,15	2 152 264,50	-212 255,87	1 982 345,09
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 575 227,79		-3 817 603,73	
Rahoitusosuudet investointeihin	513 327,25		1 610 186,73	
Pysyvien vastaavien hyöd.luov.tulot	150 200,00	-911 700,54	231 851,00	-1 975 566,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 240 563,96		6 779,09
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-348 125,29		-22 509,22	
Antolainasaamisten vähennys	51 342,94	-296 782,35	31 333,72	8 824,50
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-241 916,68	-241 916,68	510 476,38	510 476,38
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-31 719,36		160 108,16	
Vaihto-omaisuuden muutos	10 635,83		23 883,58	
Saamisten muutos	-234 430,67		188 258,71	
Korottomien velkojen muutos	-138 760,20	-394 274,40	-1 760 946,92	-1 388 696,47
Rahoituksen rahavirta		-932 973,43		-869 395,59
Rahavarojen muutos		307 590,53		-862 616,50
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 122 655,43		6 815 064,90	
Rahavarat 1.1.	6 815 064,90	307 590,53	7 677 681,40	-862 616,50

TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 453 991,39	27 049 465,01
Aineettomat hyödykkeet	92 266,80	98 888,14
Aineettomat oikeudet	6 087,39	21 498,37
Muut pitkävaikutteiset menot	86 179,41	77 389,77
Aineelliset hyödykkeet	22 330 170,99	23 215 805,62
Maa- ja vesialueet	2 763 918,73	2 719 818,26
Rakennukset	15 460 920,40	16 512 129,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 552 108,35	3 719 373,39
Koneet ja kalusto	84 039,88	243 989,54
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	469 183,63	20 495,17
Sijoitukset	4 031 553,60	3 734 771,25
Osakkeet ja osuudet	3 324 566,67	3 324 566,67
Muut lainasaamiset	706 986,93	410 204,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	14 142,85	16 657,45
Lahjoitusrahastojen varat	14 142,85	16 657,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 871 968,66	7 340 583,29
Vaihto-omaisuus	26 844,67	37 480,50
Aineet ja tarvikkeet	26 844,67	37 480,50
Saamiset	722 468,56	488 037,89
Lyhytaikaiset saamiset	722 468,56	488 037,89
Myyntisaamiset	224 201,50	228 955,56
Muut saamiset	59 203,89	68 250,96
Siirtosaamiset	439 063,17	190 831,37
Rahoitusomaisuusarvopaperit	2 008 227,06	2 008 227,06
Osakkeet ja osuudet	2 008 227,06	2 008 227,06
Rahat ja pankkisaamiset	5 114 428,37	4 806 837,84
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 340 102,90	34 406 705,75

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	18 499 272,35	18 150 964,36
Peruspääoma	14 024 003,00	14 024 003,00
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	4 126 961,36	3 919 897,04
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	348 307,99	207 064,32
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	180 822,65	215 056,61
Lahjoitusrahastojen pääomat	180 822,65	209 325,01
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	5 731,60
VIERAS PÄÄOMA	15 660 007,90	16 040 684,78
Pitkäaikainen	485 638,10	478 559,63
Liittymismaksut ja muut velat	485 638,10	478 559,63
Lyhytaikainen	15 174 369,80	15 562 125,15
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 000 000,00	13 000 000,00
Lainat muilta luotonantajilta	268 559,70	510 476,38
Saadut ennakot	1 467,29	529,00
Ostovelat	542 118,11	743 156,11
Liittymismaksut ja muut velat	149 378,62	134 390,89
Siirtovelat	1 212 846,08	1 173 572,77
VASTATTAVAA	34 340 102,90	34 406 705,75

KARSTULAN KUNTA
KONSERNITULOSLASKELMA

	2024		2023	
Toimintatuotot		6 730 418,09		6 446 208,25
Toimintakulut		-16 738 834,80		-16 438 226,08
Toimintakate		-10 008 416,71		-9 992 017,83
Verotulot		8 466 595,05		8 278 750,77
Valtionosuudet		4 476 668,99		5 243 835,10
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	88 059,32		10 095,99	
Muut rahoitustuotot	51 563,40		48 595,22	
Korkokulut	-603 841,35		-540 339,85	
Muut rahoituskulut	-4 891,80	-469 110,43	-5 171,55	-486 820,19
Vuosikate		2 465 736,90		3 043 747,85
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 329 193,81		-2 248 264,88	
Arvonalentumiset	-94 649,71	-2 423 843,52	-19 000,00	-2 267 264,88
Satunnaiset erät		0,00		-97 019,94
Tilikauden tulos		41 893,38		679 463,03
Tilinpäätössiirrot		377,32		-377,90
Tilikauden verot		-31 777,14		-54 495,79
Laskennalliset verot		-4 211,00		-6 566,60
Vähemmistöosuudet		57 479,81		-22 738,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		63 762,37		595 284,37

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2024		2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 465 736,90		3 043 828,56	
Satunnaiset erät	0,00		-97 019,94	
Tilikauden verot	-31 777,14		-54 495,79	
Tulorahoituksen korjauserät	13 222,36	2 447 182,12	-212 255,87	2 680 056,96
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 970 011,26		-4 328 249,93	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	537 763,81		1 674 186,73	
Pysyvien vast hyödykk. luovutustulot	150 200,00	-1 282 047,45	237 229,48	-2 416 833,72
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 165 134,67		263 223,24
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-208 900,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	115 859,60	-93 040,40	22 433,73	22 433,73
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	325 616,07		520 485,60	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-273 866,38		-231 651,48	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-358 827,04	-307 077,35	-38 547,01	250 287,11
Oman pääoman muutokset		-15 764,11		95 056,87
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po m	-103 878,53		260 263,54	
Vaihto-omaisuuden muutos	-480 772,34		19 143,25	
Saamisten muutos	170 440,19		510 006,59	
Korottomien velkojen muutos	-533 789,18	-947 999,86	-1 976 424,56	-1 187 011,18
Rahoituksen rahavirta		-1 363 881,72		-819 233,47
Rahavarojen muutos		-198 747,05		-556 010,23
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	8 546 992,73		8 745 739,78	
Rahavarat 1.1.	8 745 739,78	-198 747,05	9 301 750,01	-556 010,23

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 411 021,62	28 613 273,76
Aineettomat hyödykkeet	231 058,46	237 679,80
Aineettomat oikeudet	144 879,05	160 290,03
Muut pitkävaikutteiset menot	86 179,41	77 389,77
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	26 224 429,06	27 372 723,29
Maa- ja vesialueet	2 933 831,65	2 887 846,69
Rakennukset	16 653 551,18	17 872 230,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 781 641,25	4 834 884,07
Koneet ja kalusto	1 339 948,97	1 352 545,91
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	515 456,01	425 216,52
Sijoitukset	955 534,10	1 002 870,67
Osakkeet ja osuudet	889 672,45	908 175,31
Muut lainasaamiset	65 861,65	94 695,36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	70 699,26	104 630,50
Valtion toimeksiannot	56 556,41	87 973,05
Lahjoitusrahastojen varat	14 142,85	16 657,45
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 704 649,23	9 693 889,12
Vaihto-omaisuus	654 419,43	173 647,09
Aineet ja tarvikkeet	632 507,67	159 882,50
Keskeneräiset tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus	21 911,76	13 764,59
Saamiset	1 503 237,07	1 262 469,41
Pitkäaikaiset saamiset	8 137,82	6 787,82
Lainasaamiset	7 596,02	6 246,02
Muut saamiset	541,80	541,80
Lyhytaikaiset saamiset	1 495 099,25	1 255 681,59
Myyntisaamiset	535 482,05	660 706,23
Lainasaamiset	27 400,00	35 200,00
Muut saamiset	133 109,55	118 990,03
Siirtosaamiset	799 107,65	440 785,33

Rahoitusarvopaperit	2 391 553,63	2 365 241,69
Osakkeet ja osuudet	2 008 227,06	2 008 227,06
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	358 283,84	331 636,18
Joukkovelkakirjalainasaamiset	25 042,73	25 378,45
Muut arvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset	6 155 439,10	5 892 530,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 186 370,11	38 411 793,38
VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA	17 930 225,43	17 885 755,72
Peruspääoma	14 024 003,00	14 024 003,00
Muut omat rahastot	44 640,07	32 042,01
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 797 819,99	3 234 426,36
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	63 762,37	595 284,35
VÄHEMMISTÖOSUUDET	415 494,70	488 223,28
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	288 450,43	426 260,22
Valtion toimeksiannot	107 627,78	211 157,41
Lahjoitusrahastojen pääomat	180 822,65	209 325,01
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	5 777,80
VIERAS PÄÄOMA	19 552 199,55	19 611 554,16
Pitkäaikainen	3 671 288,05	3 823 852,93
Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	2 313 049,61	2 463 192,96
Lainat julkisyhteisöiltä		17 500,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 358 238,44	1 343 159,97
Lyhytaikainen	15 880 911,50	15 787 701,23
Lainat rahoitus- ja vakuuslaitoksilta	13 445 466,38	13 225 257,33
Saadut ennakot	41 214,86	44 170,55
Ostovelat	635 014,36	873 973,41
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	239 509,57	224 118,66
Siirtovelat	1 484 020,33	1 388 706,28
Laskennalliset verovelat	35 686,00	31 475,00
VASTATTAVAA	38 186 370,11	38 411 793,38

KIRJANPIDOLLISESTI ERIYTETTY TASEYKSIKKÖ: VESI- JA VIEMÄRILAITOS

VESI- JA VIEMÄRILAITOS, TULOSLASKELMA	2024	2023
Liikevaihto	911 285,68	762 877,78
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys tai vähennys		
Valmistus omaan käyttöön	5 002,93	
Liiketoiminnan muut tuotot	16 528,01	2 484,62
Tuet ja avustukset	26 631,53	5 391,15
Materiaalit ja palvelut	-353 883,10	-364 977,72
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-198 708,55	-245 221,89
Ostot tilikauden aikana	-198 708,55	-245 221,89
Varastojen lisäys tai vähennys		
Palvelujen ostot	-155 174,55	-119 755,83
Henkilöstökulut	-264 310,75	-277 543,88
Palkat ja palkkiot	-211 054,44	-218 739,84
Henkilösivukulut	-53 256,31	-58 804,04
Eläkekulut	-44 942,37	-50 734,90
Muut henkilösivukulut	-8 313,94	-8 069,14
Poistot ja arvonalentumiset	-332 360,16	-309 421,01
Suunnitelman mukaiset poistot	-332 360,16	-309 421,01
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-6 782,42	-7 112,77
Liikeylijäämä	2 111,72	-188 301,83
Rahoitustuotot ja -kulut	-212 177,45	-49 490,01
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut	-179 760,20	-17 072,76
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-32 417,25	-32 417,25
Muut rahoituskulut		
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-210 065,73	-237 791,84
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Ylijäämä ennen varauksia	-210 065,73	-237 791,84
Poistoeron lisäys tai vähennys		
Vapaehtoisten varausten lisäys tai vähennys		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-210 065,73	-237 791,84
Liiketoiminnan tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,04	-3,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,04	-3,9
Voitto, %	-23,1	-31,2

Sijoitetun pääoman tuotto mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Erikseen lasketaan kunnan sijoittaman pääoman tuotto. Sijoitetun pääoman tuottoa kuvaavat tunnusluvut parantuneet edellisvuodesta.

Voittoprosentti kertoo, kuinka suuren osuuden ylijäämä ennen varauksia muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, toiminta on tappiollista. Tunnusluku on heikentynyt merkittävästi edellisvuodesta.

RAHOITUSLASKELMA

	2024	2023
Toiminnan rahavirta	122 294,43	71 629,17
Liikelyijäämä	2 111,72	-188 301,83
Poistot ja arvonalentumiset	332 360,16	309 421,01
Rahoitustuotot ja -kulut	-212 177,45	-49 490,01
Investointien rahavirta	-99 075,30	-628 681,26
Investointimenot	-101 068,67	-628 681,26
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 993,37	
Toiminnan ja investointien rahavirta	23 219,13	-557 052,09
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset	82 829,30	714 926,87
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	750 199,19
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	7 423,20	8 367,72
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-74 593,90	-55 665,98
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	150 000,00	55 665,98
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-106 048,43	-157 874,78
Saamisten muutos muilta	3 129,75	24 019,72
Korottomien velkojen muutos	-109 178,18	-181 894,50
Rahoituksen rahavirta	-23 219,13	557 052,09
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Quick ratio (maksuvalmiussuhde)	0,3	0,3
Current ratio (käyttöpääomasuhde)	0,3	0,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	-3 277	-3 084

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten/taseyksikköjen kesken. Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot: erinomainen yli 1,5, hyvä 1–1,5, tyydyttävä 0,5–1, välttämä 0,3–0,5, heikko alle 0,5.

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Siinä huomioidaan myös vaihto-omaisuus. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii myös eri toimialojen yritysten vertailuun. Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot: erinomainen yli 2,5, hyvä 2–2,5, tyydyttävä 1-5-2, välttämä 1–1,5, heikko alle 1.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä tunnusluku on heikentynyt huomattavasti.

Lainanhoitokate kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

VESI- JA VIEMÄRILAITOS, TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 130 509,76	5 363 794,62
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet	5 130 509,76	5 363 794,62
Rakennukset	3 689 449,05	3 901 059,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 416 421,43	1 444 085,71
Koneet ja kalusto	12 600,86	18 649,22
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 038,42	
Sijoitukset		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	77 358,15	80 487,90
Vaihto-omaisuus		
Saamiset	77 358,15	80 487,90
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	77 358,15	80 487,90
Myyntisaamiset	77 358,15	80 487,90
Saamiset kunnalta		
Rahoitusarvopaperit		
VASTAAVAA	5 207 867,91	5 444 282,52

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA	1 666 268,79	1 876 334,52
Peruspääoma	1 296 689,95	1 296 689,95
Edellisten tilikausien ylijäämä	579 644,57	817 436,41
Tilikauden ylijäämä/-alijäämä	-210 065,73	-237 791,84
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA		
VIERAS PÄÄOMA	3 541 599,12	3 567 948,00
Pitkäaikainen	3 272 216,21	3 339 386,91
Lainat julkisyhteisöiltä	2 787 752,93	2 862 346,83
Liittymismaksut ja muut velat	484 463,28	477 040,08
Lyhytaikainen	269 382,91	228 561,09
Lainat julkisyhteisöltä	205 665,98	55 665,98
Ostovelat	32 439,43	148 098,13
Siirtovelat	31 277,50	24 796,98
VASTATTAVAA	<u>5 207 867,91</u>	<u>5 444 282,52</u>

Tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %	32,0 %	34,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	370,9 %	462,8 %
Kertynyt ylijäämä, €	369 578,84	579 644,57
Lainakanta 31.12., €	2 993 418,91	2 918 012,81
Lainasaamiset 31.12., €		

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat omavaraisuutta, kertynyttä yli- tai alijäämää ja velkaisuutta. Suhteellinen velkaantuneisuus laskenut edellisvuodesta mutta on edelleen korkealla tasolla. Lainakannan nousu jatkuu johtuen uusista investoinneista.

MUUT ERIYTETYT LASKELMAT, KILPAILULAKI § 30
KIINTEISTÖT

TULOSLASKELMA	2024	2023
Liikevaihto	1 225 116	1 171 353
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys tai vähennys		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	11 062	104 941
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut	-275 461	-432 747
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-162 841	-324 290
Ostot tilikauden aikana	-162 841	-324 290
Varastojen lisäys tai vähennys		
Palvelujen ostot	-112 620	-108 457
Henkilöstökulut	-46 179	-39 933
Palkat ja palkkiot	-36 689	-31 636
Henkilösivukulut	-9 490	-8 297
Eläkekulut	-8 035	-6 641
Muut henkilösivukulut	-1 455	-1 656
Poistot ja arvonalentumiset	-361 273	-377 644
Suunnitelman mukaiset poistot	-361 273	-377 644
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-433 686	-364 629
Liikeylijäämä	119 579	61 341
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut		
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	119 579	61 341
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Ylijäämä ennen varauksia	119 579	61 341
Poistoeron lisäys tai vähennys		
Vapaehtoisten varausten lisäys tai vähennys		
Tuloverot		
Tilikauden ylijäämä	119 579	61 341

IT-PALVELUT, TALOUSHALLINTO, HENKILÖSTÖYKSIKKÖ

Vuonna 2024 eriytetty taloushallinto ja henkilöstöyksikkö,
it-palveluilla ei eriytettävää toimintaa

TULOSLASKELMA	2024	2023
Liikevaihto	118 984	147 425
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys tai vähennys		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut	-29 047	-32 129
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-772	-430
Ostot tilikauden aikana	-772	-430
Varastojen lisäys tai vähennys		
Palvelujen ostot	-28 275	-31 699
Henkilöstökulut	-93 204	-128 670
Palkat ja palkkiot	-74 091	-101 445
Henkilösivukulut	-19 113	-27 225
Eläkekulut	-16 490	-22 499
Muut henkilösivukulut	-2 623	-4 726
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Arvonalentumiset		
Liiketoiminnan muut kulut	-2 875	-5 652
Liikeylijäämä	-6 142	-19 026
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut		
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-6 142	-19 026
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Ylijäämä ennen varauksia	-6 142	-19 026
Poistoeron lisäys tai vähennys		
Vapaehtoisten varausten lisäys tai vähennys		
Tuloverot		
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 142	-19 026

3. 3 Tilinpäätöksen liitetiedot

3.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

3.1.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

- Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskemaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä (FIFO-periaate).

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antaman kunnan tilinpäätöksen liitetietoja koskevan yleisohjeen mukaisesti.

Konsernitili Kunnan konsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kunnan tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kunnan tilinpäätöksessä sekä rahojen ja pankkisaamisten lisäyksenä että lyhytaikaisena velkana tytäryhteisöille. Tytäryhteisöjen negatiiviset tilien saldot esitetään sekä kunnan lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhteisöiltä että rahojen ja pankkisaamisten vähennyksenä.

- Perustelu tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutoksesta: ei ilmoitettavaa
- Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin:
tarkennukset ja korjaukset edellisen tilikauden vertailutietoihin on merkitty tiedon esittämiskohtaan.
- Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus; ei ilmoitettavaa

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset: ei ilmoitettavaa

3.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntakonsernin tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa, konsernitaseessa ja konsernin rahoituslaskelmaa laadittaessa. Samoin konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta oleellisuuden periaatteen mukaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset: Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin ylijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu: Konserniin kuuluvien Karstulan Vuokra-asunnot Oy:n, As Oy Vuokrakarstun ja As Oy Vuokrakelsan kiinteistöjen tasearvoihin tehtiin alaskirjaukset seuraavasti: Karstulan Vuokra-asunnot Oy -1 413 124 €, As Oy Vuokrakarstu - 68 293 € ja As Oy Vuokrakelsa -42 644 €. Alaskirjauksilla saatettiin arvot vastaamaan paremmin niiden markkina-arvoa myyntiarvojen ja vuokratuottojen perusteella. Kirjausten vaikutus konsernitaseessa on yhteensä 1 524 061 €.

Osakkuusyhteisöt: Osakkuusyhteisöjä ei ole.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät: Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet: ei ole.

Konsernirakenteen muutokset: ei ole

Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin: tarkennukset ja korjaukset edellisen tilikauden vertailutietoihin on merkitty tiedon esittämiskohtaan.

3.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot päävastuualueittain

6) Toimintatuotot päävastuualueittain (esitetään ulkoisista eristä)	TOT 2024	TP 2023
KARSTULAN KUNTA	4 014 698	3 964 256
KUNNANHALLITUS	758 929	807 777
SIVISTYSTOIMI	501 637	675 710
TEKNINEN TOIMI	2 754 132	2 473 415

7) Verotulojen erittely

7) Verotulojen erittely	TOT 2024	TP 2023
Verotulot	8 466 595	8 278 751
Kunnan tulovero	5 523 679	5 261 499
Kiinteistövero	1 807 823	1 709 080
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 135 093	1 308 172
Muut verot		

8) Valtionosuuksien erittely

8) Valtionosuuksien erittely	TOT 2024	TP 2023
Valtionosuudet	3 670 123	4 475 396
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	2 863 153	3 674 819
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	1 643 871	1 482 299
Muut valtionosuudet	806 970	800 577
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	3 662	-5 783
Rahoitusavustus		
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		

9) Palvelujen ostojen erittely

9) Palvelujen ostojen erittely	TOT 2024	TP 2023
Palvelujen ostot	-3 260 820	-3 185 886
Asiakaspalvelujen ostot	-85 405	-476 774
Muiden palvelujen ostot	-3 175 415	-2 709 112

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä (Kuntalaki 19.2 §): ei ilmoitettavaa

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kunnanvaltuuston 17.12.2012 hyväksymässä poistosuunnitelmassa on joidenkin hyödykkeiden taloudellisen pitoajan uudelleenarvioinnin perusteella poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 15.11.2011 antaman yleisohjeen mukaisiksi. Poistosuunnitelman muutos koskee vain 1.1.2013 alkavan tilikauden ja sitä seuraavien tilikausien aikana valmistuvien investointien suunnitelma-poistoja: aiempien tilikausien poistoja ei oikaista eikä 31.12.2012 mennessä valmistuneiden investointien poistosuunnitelmaa muuteta.

Poistosuunnitelman mukaisesti noudatetaan ensisijaisesti poistoaikojen alarajaa, ellei pidemmän poistojen käyttämiselle ole hyödykekohtaista perustetta. Enintään poistoaikojen ylärajojen mukaisen pidemmän poistojen käyttämisestä päättää kunnanhallitus.

Arvioidut poistoaajat ja poistomenetelmät, 17.12.2012 alkaen		
Aineettomat hyödykkeet	2–5 vuotta	Tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		Ei poistoja
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20–50 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20–30 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30–50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15–20 vuotta	Menojäännöspoisto
Vesi- ja viemäirakenteet	30–40 vuotta	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10–15 vuotta	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	4–7 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat		Ei poistoja

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät, ennen 17.12.2012

Aineettomat hyödykkeet	3–5 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		Ei poistoja
Rakennukset	15–50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät koneet ja laitteet	7–25 vuotta	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusteet	3–15 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat		Ei poistoja

12) Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista:
ei ilmoitettavaa

13) Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja luovutustappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	Konserni		Kunta	
luovutusvoitot ja -tappiot	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	68 175	107 206	68 175	107 206
Rakennusten luovutusvoitot		105 050		105 050
Muut luovutusvoitot				
Luovutusvoitot yhteensä	68 175	212 256	68 175	212 256
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	10 124		10 124	
Rakennusten luovutustappiot	46 807		46 807	
Muut luovutustappiot				
Rakennuksen käytöstä poisto				
Luovutustappiot yhteensä	56 931		56 931	

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät:

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
--	----------	----------	-------	-------

	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot		2 000,00		2 000,00
Satunnaiset kulut, SoTe ky purku (98.296,42)		-99 019,94		-99 019,94
Satunnaiset tuotot yhteensä		-97 019,94		-97 019,94

15) Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä, jos ne ovat olennaisia:

Karstulan kunnan muissa rahoitustuotoissa Puulaakson Energian maksama Svop:n palautus 18.645 €.

16) Erittely poistoeron muutoksista: ei ilmoitettavaa

3.3 Tasetta koskevat liitetiedot

3.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pää oma-alennukset, jos tällaisia kuluja on aktivoitu: ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät: ei ilmoitettavaa

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	21 498,37	77 389,77	98 888,14
Lisäykset tilikauden aikana		28 420,84	28 420,84
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana			
Siirrot erien välillä			
Tilikauden poisto	-15 410,98	-19 631,20	-35 042,18
Arvon alennukset ja niiden palautukset			
Aktivoidut korkomenot			
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 087,39	86 179,41	92 266,80
Arvonkorotukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 087,39	86 179,41	92 266,80

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusteet	Kesken eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 719 818,26	16 512 129,26	3 719 373,39	243 989,54	20 495,17	23 215 805,62
Lisäykset tilikauden aikana	173 850,00	180 919,87	295 018,79	59 968,41	448 688,46	1 158 445,53
Rahoitusosuudet tilikaudella		-9 024,00	-13 139,64	-11 952,19		-34 115,83
Vähennykset tilikauden aikana	-129 749,53	-149 236,29				-278 985,82
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-1 073 868,44	-449 144,19	-207 965,88		-1 730 978,51
Arvon alennukset ja niiden palautukset						
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 763 918,73	15 460 920,40	3 552 108,35	84 039,88	469 183,63	22 330 170,99
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 763 918,73	15 460 920,40	3 552 108,35	84 039,88	469 183,63	22 330 170,99

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserni yhtiöt	Kunta- yhtymä osuudet	Osakkeet omistus- yht. yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 705 993,86	163 206,10		455 366,71	3 324 566,67
Lisäykset					
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	2 705 993,86	163 206,10		455 366,71	3 324 566,67
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 705 993,86	163 206,10		455 366,71	3 324 566,67

Jvk-, muut laina- ja muut saami- set	Jvk- laina saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		333 009,23		77 195,35	410 204,58
Lisäykset		325 616,07			325 616,07
Vähennykset		-17 500,00		-11 333,72	-28 833,72
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.		641 125,30		65 861,63	706 986,93
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.		641 125,30		65 861,63	706 986,93

20) Omistukset tytäryhteisöistä

21) Omistukset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä

Tytäryhteisöt ja kuntayhtymä- osuudet	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		
				Omasta pää- omasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kehittämisyhtiö Karstulanseutu Oy	0776042-4	100,00%		88	274	-47
Karstulan Vuokra-asunnot Oy	0402119-1	100,00%		156	2 063	-42
Karstulan Lämpöverkko Oy	1558985-8	100,00%		1 155	1 289	-147
As Oy Vuokrakelsa	0485614-8	100,00%		23	183	0
Puulaakson Energia Oy	1558986-6	37,30%	74,10 %	1 107	712	-179
Karsera Oy	3333466-4	99,00%		382	139	134
As Oy Vuokrakarstu	0175856-9	68,00%		48	55	0

Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	0208589-6	4,20%		1 025	109	21
Keski-Suomen liitto	0830155-3	1,25%		13	19	4
			Yhteensä	3 997	4 843	-256

22) Omistukset yhteisyhteisöistä sekä yhden viidesosan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevista yrityksistä tai yhteisöistä ja muista omistusyhteisyhteisöistä

Kehittämissyhtiö Karstulanseutu Oy omistaa 100 % Aloha Tietotalo Oy:stä, mutta toiminnan pienen volyymin vuoksi Aloha Tietotalo Oy:tä ei ole Kehittämissyhtiön taseeseen yhdistelty.

23) Erittely pitkä- ja lyhytaikaisista saamisista tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely	2024	2024	2023	2023
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		8 471,45		59 548,92
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		8 471,45		59 548,92
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		400,00		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		400,00		
Saamiset yhteensä		8 871,45		59 548,92

24) Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	70 197,10	85 621,84	70 197,10	85 621,84
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	45 843,11	34 974,85	40 753,76	34 875,43
Eu-tuet ja avustukset	279 600,98	175 349,19		
Muut tulojäämät	403 466,46	405 810,48	328 112,31	155 955,94
Tulojäämät yhteensä	799 107,65	440 785,33	439 063,17	190 831,37
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	799 107,65	440 785,33	439 063,17	190 831,37

3.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	Konserni 2024	Konserni 2023	Kunta 2024	Kunta 2023
Peruspääoma 1.1.	14 024 003,00	13 876 877,28	14 024 003,00	13 876 877,28
Lisäykset 1.1.		1 206 665,68		1 206 665,68
Vähennykset 1.1.		-1 059 539,96		-1 059 539,96
Peruspääoma 31.12.	14 024 003,00	14 024 003,00	14 024 003,00	14 024 003,00
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	32 042,01			
Muutokset	12 598,16	32 042,01		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot 31.12.	44 640,17	32 042,01		
Edellisen tilikausien ylijäämä 1.1.	3 829 710,71	3 083 562,86	4 126 961,36	3 919 897,04
Edellisen tilikauden oikaisu	-31 890,72	150 863,50		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 797 819,99	3 234 426,36	4 126 961,36	3 919 897,04
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	63 762,37	595 284,35	348 307,99	207 064,32
Oma pääoma yhteensä	17 930 225,53	17 885 755,72	18 499 272,35	18 150 964,36

Edellisen tilikauden oikaisu; v. 2024

Karstulan Lämpöverkko vero-oikaisu 5.865,60
Puulaakson Energia vero-oikaisu -8.662,71
Puulaakson Energia Oy, Svop oikaisu 37.040,34

26) Erittely poistoerosta: ei ilmoitettavaa

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua: ei ilmoitettavaa

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Joukkovelkakirjalainat	2024	2023
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	13 000 000,00	13 000 000,00
korko %	3,41	4,06
erääntyvät	28.2.2025	29.2.2024
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	13 000 000,00	13 000 000,00

29) Pakolliset varaukset: ei ilmoitettavaa

30) Erittely pitkä- ja lyhytaikaisista veloista tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä sekä

osakkuus- ja muilta omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2024	2024	2023	2023
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		90 709,75		181 390,16
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		90 709,75		181 390,16
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Vieras pääoma yhteensä		90 709,75		181 390,16

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti: ei ilmoitettavaa

32) Erittely muista veloista

Muiden velkojen erittely	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	1 370 386,44	1 343 159,97	472 437,34	465 014,14
Muut velat	239 509,57	224 118,66	13 200,76	13 545,49
Muut velat yhteensä	1 609 896,01	1 567 278,63	485 638,10	478 559,63

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erä

Korkojaksotukset luku korjattu vrt. TP2023 kirjan liitetietoihin

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	233 942,62	215 979,21	208 280,03	214 884,86
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jak- sotukset	947 227,49	880 670,25	781 160,29	744 302,81
Muut palkkojen ja henkilöstösivukulujen jak- sotukset	216 005,15	233 016,23	192 805,76	214 385,10
Korkojaksotukset	10 781,03	16 054,60		
Muut menojäämät				
Siirtovelat muille				

Siirtovelat jäsenkuntayhtymille		18 205,28		
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 407 956,29	1 363 925,57	1 182 246,08	1 173 572,77
Siirtovelat yhteensä	1 407 956,29	1 363 925,57	1 182 246,08	1 173 572,77

3.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joista kunta on antanut vakuudeksi omaisuuttaan

Velat, joiden vakuudeksi annettu	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
kiinnityksiä kiinteistöihin	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 014 263,00	2 102 729,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 819 443,00	6 819 443,00		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	8 833 706,00	8 922 172,00	0,00	0,00

35) Vakuudet, jotka kunta muulla tavoin on antanut omasta puolestaan: ei ilmoitettavaa

36) Vakuudet, jotka kunta on antanut samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta: ei ilmoitettavaa

37) Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista: ei ilmoitettavaa

38) Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma, jos se on merkittävä
Toimitilojen vuokravastuut luku korjattu vrt TP2023 liitetietoihin

Vuokravastuut	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
	2024	2023	2024	2023
Toimitilojen vuokravastuut	16 623 495,84	20 318 702,52	16 601 505,28	20 279 912,94
josta, Yhtenäiskoulu, 11.077.269,70				
Soteku -keskus 5.435.507,52				
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	112 389,33	206 625,49	105 811,85	195 382,49
Maa-alueiden vuokravastuut				
Muut vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	16 735 885,17	20 525 328,01	16 707 317,13	20 475 295,43
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 171 846,41	1 196 463,77	1 170 794,33	1 195 411,69
Karstulan kunnalla on leasing kauden jälkeen, luetteloiduin ehdoin osto-oikeus yhtenäiskoulun rakennukseen. Jos tätä osto-oikeutta ei käytetä on vuokrakohteelle velvollisuus osoittaa ostaja.				

39) Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

40) Vastuusitoumukset muiden puolesta

Vastuusitoumukset	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
Järjestelyjen tarkoitus	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			3 430 000,00	5 975 000,00
Jäljellä oleva pääoma			2 388 211,00	2 524 951,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 565 762,10	0,00	1 054 928,88	1 324 928,88
Jäljellä oleva pääoma	514 231,22	0,00	233 603,74	264 339,97
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			31 329 123,00	30 404 214,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.				
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.			33 619,00	24 202,00

41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt:

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni	Konserni	Kunta	Kunta
Järjestelyjen tarkoitus	2024	2023	2024	2023
Arvonlisäveron palautusvastuu	1 505 236,84	1 756 584,43	1 476 926,82	1 721 149,79
Vastuu jäsenyhteisöjen eläkeperusteisesta maksusta				
Korjattu v.2023 luvut tilinpäätöksen jälkeen				

3.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. Palvelukeskuksittain

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024	2023
Konsernipalvelukeskus	24	20
Sivistyspalvelukeskus	126	132
Tekninen palvelukeskus	23	24
Yhteensä	173	176

43) Henkilöstökulut

	TOT 2024	TP 2023
Valmistus omaan käyttöön	90 033	104 722
Henkilöstökulut	-7 445 533	-7 655 602
Palkat ja palkkiot	-5 988 502	-6 102 632
Henkilösivukulut	-1 457 032	-1 552 970

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut (Kuntalaki 82.3 §)

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2024	2023
Keskustan Karstulan kunnallisjärjestö	5 750,10	5 709,05
Karstulan Kokoomus ry	1 617,91	1 505,79
Karstulan seudun Perussuomalaiset	1 026,52	1 042,52
Suomen sos. dem. puolue	967,78	1 118,54
Suomen Vasemmistoliitto ry	66,00	44,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	9 428,31	9 419,90

45) Tilintarkastajan palkkiot 2024

Tilintarkastajan palkkiot	2024	2023
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	5 549,09	5 347,33
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	6 969,00	7 713,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	12 518,09	13 060,33

46) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin

Kunnanjohtajan kanssa on 3.6.2019 sovittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 6 kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus. Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

4. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat	Säilytysaika	Säilytystapa
tilinpäätös	pysyvästi	sidottu
päiväkirjat	10 vuotta	sähköisesti levytila
pääkirjat	10 vuotta	sähköisesti levytila
pääkirjat	10 vuotta	atk-tulosteina
tase-erittelyt	10 vuotta	atk-tulosteina
liitetietotositteet	10 vuotta	atk-tulosteina
konsernilaskenta	10 vuotta	atk-tulosteina
käyttöomaisuuslaskennan tulosteet	10 vuotta	atk-tulosteina
toteutumisvertailu	10 vuotta	atk-tulosteina
ostoreskontra	10 vuotta	sähköisesti levytila
myyntireskontra	10 vuotta	atk-osakirjanpituksena

ESR:n ja EAKR:n rahoittamien kohteisen tositteet 10 vuotta ohjelmakauden päättymisestä.

Tositelajit

001	Muistiot
006	Muistiot
002	Sisäiset
003	Kassa
005	Jaksotus
008	Oikaisut tilinavaussaldoihin
009	Käyttöomaisuus
010	Tiliotetositteet
020	Myyntireskontra, suoritukset
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset
040	Ostoreskontra, suoritukset
301	Palkat
403	Ostolaskut
606	Tekninen toimi
608	Sekalaiset laskut
615	Elinkeinotoimi
618	Vuokrat
620	Vesi- ja viemäri liittymät
643	Vesilaskut
654	Päivähoito
99	Konserni, eliminointitositteet
LT	Liitetietotositteet

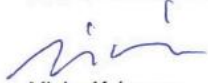
5. Allekirjoitukset ja merkinnät

5.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

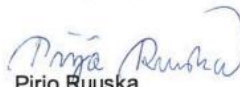
Olemme hyväksyneet kokouksessamme Karstulan kunnan tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2024 toimitettavaksi tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Karstulassa 12.päivänä toukokuuta 2025

KARSTULAN KUNNANHALLITUS

Miska Keisanen
Puheenjohtaja

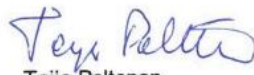

Satu Koskinen
1. varapuheenjohtaja

Pirjo Ruuska
2. varapuheenjohtaja

Jessica Liimatainen

Gunnar Muhonen

Petri Manninen

Teijo Pelttonen

Pekka Kanervio
kunnanjohtaja

5.2. Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Karstulassa 16. 5 2025

KPMG Oy Ab
JHT-yhteisö

Rami Olas
Tilintarkastaja, JHT, HT

6. Liitteet

6.1. Selonteko Karstulan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan jaoston raportti toimintavuosilta 2022-2025

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on kunnissa lakisääteistä toimintaa, jota ohjataan kunnan omalla hallintosäännöllä (Kuntalaki 410/2015, 14 §; Hallintosääntö 10 luku, 82-86 §) Sisäinen valvonta tarkoittaa kaikkea valvonta- ja tarkastustoimintaa, jota tehdään kunnan sisäisenä toimintana. Sen tarkoituksena on turvata kunnan toiminnan lainmukaisuus, taloudellisuus, turvallisuus ja tavoitteiden mukaisuus sekä kehittää kunnallista organisaatiota paremmin vastaamaan kunnallisen palvelutoiminnan haasteisiin.

Sisäinen valvonta sisältää organisaation oman jatkuvan valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskien hallinnan. Sisäisen valvonnan periaatteista ja tavoitteista vastaa kunnanhallitus, jonka apuna toimii sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan jaosto. Jaoston tehtävänä on suunnitella ja koordinoita valvontatoimintaa. Riskien hallinnan tarkoituksena on kunnan toiminnassa ilmenevien riskien tunnistaminen, luokittelu, nimeäminen, arviointi, kehittämistoimenpiteiden valinta ja raportointi.

Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa. Sivistyslautakunta, tekninen lautakunta ja kunnanhallitus konsernin osalta ovat valinneet kukin kaksi sisäistä asiantuntijatarkastajaa. Tarkastajat tekevät kunnan toimintojen tarkastustoimintaa suunnitellusti ja raportoivat siitä Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan -jaostolle.

Sisäinen tarkastus on jatkuvaa kunnan toiminnan arviointi- ja kehittämistyötä

Asiantuntijatarkastajat tekevät arviointityötä keskittyen johonkin tiettyyn kunnan toimintoon kerrallaan. Näin saadaan syvällisempi kuva toiminnon tilasta ja kehittämistarpeista. Tarkastuksia on tehty kaksi vuosittain, yksi keväällä ja yksi syksyllä jokaisen palvelukeskuksen osalta.

Sisäinen tarkastus tehdään tutustumalla arvioitavaan toimintoon dokumenttien avulla, haastattelemalla työntekijöitä ja tutustumalla tiloihin, joissa työtä tehdään. Tarkastuksen jälkeen tarkastajat ovat laatineet raportin tarkastuksen havainnoista.

Tarkastusten aiheet ja ajankohdat:

Vuosi 2022 Henkilöstöhallinto

Kevät 2023 Hankinnat

Syksy 2023 Tietoturva

Kevät 2024 Talous ja omistajaohjaus

Kevät 2024 Omaisuuden hoito

Vuonna 2022 sisäisen tarkastukset alkoivat ja ensimmäisen tarkastuksen kohteeksi valikoitui henkilöstöhallinto. Raportit osoittivat, että Karstulan kunnan henkilöstö voi pääosin hyvin ja henkilöstöasioihin on kiinnitetty erityistä huomiota. Ristiriitatilanteita esiintyy työyhteisössä hyvin vähän. Henkilöstö on sitoutunut työhönsä ja työilmapiiri on hyvä. Tiimityö ja työnjako toimivat hyvin. Kunnalla on käytössä E-passi kulttuuri- ja liikuntaseläipalvelu sekä ulkopuolista työnohjauspalvelua tarvittaessa.

Tarkastajat löysivät kuitenkin henkilöstöhallinnosta myös kehitettävää.

- Sisäinen työnjako on onnistunut, ja viranhaltijat tekevät joustavasti useita eri työtehtäviä.
- Kouluttautumismahdollisuuksia on riittävästi ja työyhteisön tuki on hyvä.

- Henkilöstö on halukas kehittämään itseään ja oppimaan uutta, mikä näkyy osaamisessa ja monitaitoisuudessa. ■ Rajoittava tekijä kouluttautumisessa on nykyisen työn kuorma.
- Työhyvinvointi on hyvällä tasolla ja kehityskeskustelut toimivat hyvin.
- Henkilöstöintra on parantanut sisäistä tiedonkulkua, ja henkilöstön palautekanava on luotu.
- Henkilöstökyselyjä tehdään säännöllisesti ja etätymahdollisuudet ovat hyvät.
- Tietoturvaan on kiinnitetty huomiota.
- Henkilöstö on vaihtunut nopeasti, ja monet avainhenkilöt ovat olleet tehtävissään vain vähän aikaa.
- Perehdyttämiseen ei ole ollut systemaattista toimintamallia, ja uudet työntekijät ovat joutuneet nopeasti tarttumaan työtehtäviin ilman riittävää perehdytystä.
- Työtehtävät jakautuvat epätasaisesti, mikä aiheuttaa ajoittain kovat työpaineet.
- Tietohallinnossa on toteutettu merkittäviä uudistuksia ja siirrytty uusiin tietojärjestelmiin, mikä on aiheuttanut haasteita henkilöstölle.
- Monet kunnan perustehtävät ovat aikataulusidonnaisia, mikä aiheuttaa ruuhkatilanteita.
- Teknisen palvelukeskuksen alaisuudessa on monta kriittistä aluetta, jotka vaativat osaavaa henkilöstöä.
- Rekrytoinnit ovat haasteellisia ja pätevien sijaisten hankinta vaikeaa.
- Vaikka sähköiset tiedotuskanavat kehittyvät, toivotaan kuitenkin vähintään kerran vuodessa ”kenttävään ja hallinnon” yhteistä kohtaamista.
- Työntekijöiden mahdollisiin osaamispuutteisiin pitää puuttua ajoissa ja olla näihin omat prosessit.
- Vapaiden pitäminen lyhyinä jaksoina haittaa työstä palautumista.
- IT-palvelut tarvitsevat lisää henkilöstöresursseja ja koulutusta.
- Kunnan lakisääteinen päätearkistointi kärsii henkilöresurssien puutteesta.
- Ohut organisaatio on haavoittuva ja kaikille avainhenkilöille ei ole määritelty varahenkilöitä.
- Esihenkilöiden työkuorma on paikoin liian iso, vaikeuttaa käytännön johtamistyötä ja tavoitettavuus on keho.
- Poislähtöhaastattelut eivät ole systemaattisesti käytössä.
- Henkilöstön uupuminen koetaan henkilöstöhallinnon suurimmaksi riskiksi.

Tehdyt toimenpiteet tarkastuksen jälkeen (johtoryhmä 10.2.2025):

- Perehdytyskortti on tehty ja otettu käyttöön.
- TVA-järjestelmä otettu käyttöön
- Uusien järjestelmien ongelmat on selätetty
- Jokaiselle avainhenkilölle on määritelty varahenkilö
- IT-palvelut saanut työntekijäresurssia
- Esihenkilöiden työkuormiin on pyritty vaikuttamaan
- Keskustelut ennen koeajan loppumista otettu käyttöön

Keväällä 2023 sisäisen tarkastuksen teemana olivat hankinnat. Tarvikkeiden ja palveluiden hankinnat muodostavat toiseksi suurimman menoerän palkkojen jälkeen Karstulan kunnan talousarviossa. Kukin palvelukeskus vastaa vastuualueensa hankinnoista palvelukeskusjohtajan ohjauksessa.

Hankinnoissa noudatetaan kunnan hallintosäännön, talousarvion, talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisia periaatteita. Kunnalla on käytössä Cloudia-pienhankinta- ja kilpailujärjestelmä. Cloudian kautta tehdyistä hankinnoista jää hankintapäätös järjestelmään. Muista hankinnoista tiedot löytyvät Dynasty-järjestelmästä. Hankintoihin liittyy aina merkittävä taloudellinen riski, joten tiivis

yhteistyö hankintojen tilaajan, laskun tarkastajan sekä hyväksyjän ja reskontran hoitajan sekä maksuunpanosta vastaavien kirjanpitäjien välillä on tärkeää.

Julkisiin hankintoihin liittyvät asiat ovat Karstulassa varsin hyvällä tasolla, eikä tarkastuksissa selvinnyt mitään hälyttävää. Hankinnoista vastaavat viranhaltijat ja työntekijät ovat hyvin työhönsä sitoutuneita ja ymmärtävät julkisiin hankintoihin liittyvät periaatteet ja niiden merkityksen.

Hankinnat on toteutettu pääosiltaan hankintaohjeen mukaan ainoastaan. Tilaajavastuun osalta pitää olla tarkkana, ettei pääse yllätyksiä tulemaan. Kilpailuttamisessa on huomioitava tarkemmat raamit lisälaskutuksen estämiseksi.

Hankintaohjeesta tarvitaan ns. rautalankamalli, jossa yksinkertainen hankintaprosessi kuvataan tarkasti vaiheittain tarvittavine toimenpiteineen.

Yhteistyö kehittämissyhtiön kanssa pitäisi selvittää hankintaosaamisen lisäämiseksi.

Hankinnoista on määriteltävä täsmälliset rajat eri toimenpiteille (suorahankinta, kilpailutus, dokumentointi, viranhaltijapäätöksen teko).

Myyjien taustat on tutkittava. Hankinnoissa ei pidä maksaa etukäteen palvelusta tai tavarasta.

On epäselvää, kenelle sopimusten tekeminen kuuluu, kun hankinta tehdään toisessa yksikössä. Tiedon kulkeutuminen hankinnan tekijän ja käyttäjän välillä silloin, on hieman haasteellista.

Ainoa luottokortti/pankkikortti on rehtorilla, sitä joutuvat käyttämään kaikki (tarvitaan esim. lippujen hankintaan, some-mainontaan)

Esihenkilöille tarvitaan koulutusta hankinnoista.

Hankintaohjeen päivitys on tarpeen. Erityisesti pitää tarkentaa pienten hankintojen tekoa.

Tehdyt toimenpiteet tarkastuksen jälkeen (johtoryhmä 10.2.2025):

- Hankintaohje on päivitetty kahteen kertaan tarkastuksen jälkeen
- Esihenkilöitä on ohjattu koulutuksiin
- Kehittämissyhtiön hankintaosaaminen on eri tarpeisiin kuin mitä kunta tarvitsee
- Erityisesti teknisellä puolella olisi tarvetta saada työntekijäresurssia hankintoihin
- Hankitaan uudelle kunnanjohtajalle pankki/luottokortti

Syksyllä 2023 sisäisen tarkastuksen aiheena oli tietoturvallisuus. Tietoturvallisuuden ja tietosuojan jatkuva parantaminen ja kehittäminen ehkäisevät tietoturvaan liittyvien uhkatekijöiden muodostaman riskin toteutumista. Aiheesta on laadittu kolme erillistä kunnan kotisivuilta löytyvää ohjetta: *Tietoturvapoliittikka, Asiakirjajulkisuuskuvaus sekä Tietosuoja Karstulan kunnassa.*

Karstulan kunnan hallinnassa on yli 300 henkilökohtaista työasemaa, joista henkilöstön tietokoneita on noin 140. Kaikilla luottamushenkilöillä ja kaikilla yläkoulun ja lukion oppilailta on kunnan omistama kone. Kunnan omistamia älypuhelimia on käytössä noin 120 kpl. Nämä laitteet muodostavat Karstula.fi verkkopalvelimella toimivan tietoinfrastruktuurin, joka on alttiina erilaisille tietoturvahyökkäyksille ja murroille.

Karstulan kunnan hallinnassa on 23 erilaista kunnan palvelutuotantoon liittyvää henkilörekisteriä. Näiden rekisterien tietoturvallisuudesta huolehtiminen on erityisen tärkeää. Karstulan kunnan tietoturvallisuuden tila on hyvä, eikä merkittäviä tietoturvariskejä tai tietovuotoja ole ollut.

Karstulan kuntaan ei ole vielä kohdistunut kovin merkittäviä tietomurtoja.

Karstulan kunnassa on siirrytty osittain 2-vaiheisen tunnistuksen käyttöön tietoverkkoja tai

rekistereitä käynnistettäessä.

■ Karstulan kunta on järjestänyt koko henkilöstölleen ja kaikille luottamushenkilöille tarkoitetun DVV Traficomien tarjoaman verkkopohjaisen tietoturvakoulutuksen ”*Digiturvallinen elämä*”.

■ Etätyöyhteys salattu kotona käytettäessä, henkilökohtaista postia ei saa lähettää työ sähköpostista ja työposteja ei kotikoneelta.

■ Yhteiskäyttökoneet ovat lukkojen takana. Ohjeistus on, että kaikki kirjautuvat aina koneelta ulos.

■ Karstulan kunnassa on suunnitteilla useita tietoturvaa parantavia uudistuksia ja toimintamalleja.

■ Karstulan kunnan tietohallintomallia ollaan muuttamassa lakisääteisen Confluence-palvelunhallintajärjestelmän mukaiseksi, mikä ottaa paremmin huomioon myös tietoturvallisuuden kokonaisuuden.

■ Tietoturvan johtamista ja vastuuhenkilöiden työnjakoa on syytä selkeyttää mm. vuosikellon avulla.

■ Joitain tietoja on annettava muille viranomaisille. esim. sosiaalitoimi

■ Valvontakameroita on kunnassa monessa paikassa. Niiden käytöstä olisi hyvä olla selkeät ohjeet.

■ Tietoturvallisuuden kehittämiseen liittyvä osaaminen on vahvasti keskittynyt yhden IT-suunnittelijan osalle, mikä muodostaa avainhenkilöriskin.

■ Suunnitelmissa on siirtyminen turvatulostamiseen. Pitkä etäisyys tulostimen ja työpisteen välissä aiheuttaa merkittävän tietoturvariskin.

■ Nykyisin voimassa oleva Tietoturvapoliittikka on yli 5 vuotta vanha ja se tulisi päivittää.

■ Muualla kuin työpaikalla tapahtuvan työskentelyn tietoturvaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tietoturvallisuuden taso vaarantuu jokaisen varomattoman ja huolimattoman käyttäjän toimista.

■ Erilaiset tietoturvallisuuteen kohdistuvat uhkat ja riskitekijät ovat merkittävästi lisääntyneet 2020-luvulla mm. Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen jälkeen.

■ Tietoturvakoulutusten käyminen säännöllisesti esim. 3 vuoden välein on suotavaa.

■ Kunnan yhteinen verkkoasema (Y-asema) on vanhentunut ja menettänyt suunnitellun käyttötarkoituksensa. Nykyisellään se muodostaa tietoturvallisuusriskin.

■ Laitteistotarkaisujen tulee tukea tietoturvaa (esim. tulostimet, yhteiskäyttöiset laitteet)

Tehdyt toimenpiteet tarkastuksen jälkeen (johtoryhmä 10.2.2025):

- Valvontakameroiden käytöstä on ohjeistus, mutta ohjeet tulisi päivittää
- Tietoturvallisuuden vastuuta on jaettu 2 it suunnittelijalle ja toetosuojan osalta tietosuojavastaavalle (Joki ICT)
- Turvatulostus toteutettu Himmelin osalta. Koululla turvatulostus tulisi toteuttaa pikimmiten.
- Kaksivaiheinen todennus otettu käyttöön
- Koko henkilöstöllä pakolliset tietoturvakoulutukset
- Y-aseman tyhjennys on työnalla
- Tietoturvapoliittikka on tehty 6.9.2020, onko jäänyt ottamatta virallisesti käyttöön?

Keväällä 2024 tarkasteltiin taloutta ja omistajaohjausta. Vuodesta 2020 lähtien sekä sisäisen että ulkoisen koulutuksen avulla koko henkilöstön talousosaamista on vahvistettu merkittävästi. Taloushallinnon eri osa-alueita tukevia uusia tietojärjestelmiä ja sovelluksia on otettu käyttöön. Karstulan kunnan talouden suunnittelun, seurannan ja valvonnan asiakirjat ovat selkeitä ja hyvin laadittuja dokumentteja, jotka antavat koko talousprosessin osalta hyvän kokonaiskuvan ja toimintaohjeet.

Talouden seuranta ja sen vastuullista toteuttamista on parannettu ja selkiytetty. Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus seuraavat kunnan taloutta ja talousarvion toteutumista neljännesvuosittain osavuosisiraportissa. Lautakuntien esittelijät ovat talouden seurannan osalta avainhenkilöitä. Tarkastuksessa todettiin, että talouden suunnittelu, seuranta ja valvonta on asianmukaisella tasolla, eikä erityistä huomauttamista ole.

Tarkastuksessa toivottiin, että kulurakenteesta ja henkilöstön mahdollisuuksista vaikuttaa kuluihin tulisi säännöllisesti tietoa koko henkilöstölle.

- Talousarvion täytäntöönpano-ohje 2024 on selkeä ja toimiva.
- Talouden ohjauksen ja valvonnan ohjeet ja asiakirjat ovat selkeitä ja hyvin valmisteltuja.
- Talouden raportointi ja seuranta on systemaattista ja ennakolta aikataulutettua.
- Henkilöstön talousosaamisen vahvistaminen on ollut pitkäjänteistä ja sitä on viety myös lautakuntien tasolle.
- Karstulan kunnan talous on ollut varsin hyvin tasapainossa ja kunta on pystynyt rahoittamaan osan viime vuosien investoinneista kassarahoituksellaan.
- Omistajaohjaus konserniyhtiöissä toimii hyvin, vaikka yhtiöt toimivat muuten itsenäisesti osakeyhtiölain mukaisesti.
- Koulun isoimmat materiaalihankinnat tehdään keväällä keskitetysti.
- Kansalaisopistotoimintaan saadaan valtionosuutta 57 % toiminnan kuluista ja lisäksi yleistä valtionosuutta. Näin opistolaisten maksamat kurssimaksut voidaan pitää kohtuullisina.
- Karstula ostaa musiikkiopiston opetuksen Saarijärveltä Viitasalo-opistolta.
- Vanhojen kiinteistöjen myyntiä ja realisointia tulee jatkaa määrätietoisesti.
- Joitakin vuokra-asuntoja on tarpeen purkaa
- Kunnan on myös oltava valmis myymään sellaisia kiinteistöjä, jotka eivät tuota tulosta.
- Koulumaailma elää lukuvuosissa, budjettivuosi kalenterivuosi.
- Kouluruoka on iso menoerä. KarSeRa Oy:n kanssa on kahdesti vuodessa seurantapalaverit, joissa myös kustannuspuoli otetaan esille. Ruokapalvelujen kuluihin ei voi vaikuttaa.
- Laskutus- ja perintäohje on syytä päivittää. Laskutuksessa on tapahtunut teknistä kehitystä ja mm. tietoturvaan liittyvät riskinäkökulmat ovat kasvaneet.
- Sivistyspuolella henkilöstömenot ovat taloussuunnittelun vaikein hallittava kokonaisuus, koska sairaslomien takia näitä kuluja ei voi ennakoida.
- Vakitukselle sijaiselle (opettaja) olisi jatkuva tarve.
- Perusopetuksessa kuljetuspalvelut ovat todella suuri osa ostoista. Kuljetuksen reitit suunnitellaan toukokuussa tulevaa lukuvuotta ajatellen ja kilometrit (kulut) varsinkin taksien reiteissä muodostuu vasta silloin.
- Varhaiskasvatuksessa on lakisääteiset mitoitukset työntekijöille. Henkilöstökulujen ennakointi ja hallinta on haasteellista.
- IT-puolen menot vaativat tarkastelua. Kustannukset ovat nousseet huimasti.
- Rakennustarvikkeiden hinnat on nousseet. Mikä on nostanut oman rakentamisen ja remontoinnin kuluja
- Korkea korkotas.
- Korkea energian hinta.
- Runsas lumen ja kylmä talvi myös lisäävät kuluja, ja niihin on vaikea varautua ennalta.

Tehdyt toimenpiteet tarkastuksen jälkeen (johtoryhmä 10.2.2025):

- Kunta on valmis myymään kaikki kiinteistönsä, jotka eivät liity perustoimintaan
- Laskutus ja perintäohje on päivitetty
- Sivistyspuolen henkilöstöresurssin käyttöä on parannettu, mikä on vähentänyt sijaisten tarvetta (eteenkin varhaiskasvatus)
- Sijaistarve koululle on vähentynyt. Käytetään olemassa olevaa henkilöstöä.
- Koulukuljetuksen kilpailutuksen myötä kulujen ennakointi on helpottunut
- IT-puolen sopimuksia on tarkasteltu ja menojen karsintaan on pyritty
- Korot ja energian hinta ovat laskeneet

Syksyn 2024 tarkastuksen kohteena oli omaisuuden hoito.

Kunnan omaisuus koostuu sen omistamista rakennuksista (esim. koulut, päiväkodit, virastot) sekä maa-alueista (metsätilat ja tontit), infrastruktuurista (kadut, vesihuolto, viemärointi, sähköjakelu ym.), kunnan rahavaroista, sijoituksista ja rahastosalkusta, koneista ja irtaimistosta.

Kunnan omaisuuden hoito tarkoittaa kunnan omistamien resurssien ja varojen hallinnointia, ylläpitoa ja kehittämistä niin, että ne palvelevat kunnan ja sen asukkaiden etuja pitkällä aikavälillä. Kunnan omaisuudella ja sen hoidolla on merkittävä vaikutus kunnan talouteen. Kiinteistökohtainen talouden seuranta on hajautettu palvelukeskuksille ja niitä ohjaaville lautakunnille. Menettely on lisännyt kustannustietoutta ja vastuuta kiinteistöjen hoidosta.

Omaisuuden hoitamisen työnjakoa on selkiytetty ja sen tavoitteista on sekä viranhaltijoilla että päättäjillä yhteinen näkemys.

 Rahavarat, sijoitukset ja muu rahoitusomaisuus sekä kunnan rahastosalkku yhteensä n. 7 milj.€ (31.12.2023)

 Kunta omistaa n. 600 hehtaaria talousmetsää, jonka hoito toteutetaan Karstula-Kyyjärven metsänhoitoyhdistyksen toimesta ostopalveluna.

 Viimeisten vuosien aikana kunta on merkittävästi vähentänyt omistamiensa rakennuskiinteistöjen lukumäärää.

 Leasing-rahoitusta on käytetty onnistuneesti viime vuosien merkittävien rakennushankkeiden toteutuksessa.

 Kunnan omaisuutta on myös kuntalaisten käytössä olevat puistot, urheilu- ja liikuntapaikat, kulttuuritilat ym. Tämän omaisuuserän hoidossa ja kehittämisessä on mahdollista tehdä yhteistyötä kunnan ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Heidän kauttaan saatava työpanos ja rahoitusmahdollisuudet voivat pienentää merkittävästi kunnan suoraa maksuosuutta.

 Kouluverkko on tiivistynyt yhteen laadukkaaseen koulukiinteistöön.

 Koulujen IT-kalusto on hankittu leasing-rahoituksella.

 Koulun tarvikehankinnat tehdään kilpailutusten kautta.

 Kirjaston omaisuus on taloudellisesti merkittävä ja se muodostuu käsikirjastosta (= ei lainattavat) sekä laina-aineistosta yht. noin 35 000 nidettä. Kirjastossa on merkittävästi vähennetty aineiston määrää ja vanhaa irtainta remontin alta.

 Kiinteistöjen huoltaminen ja huolto-ohjelmat on Builder com -ohjelman takana, jota päivitetään tarpeen mukaan. Sisältäen myös kiinteistöjen dokumentaatiot.

 Kunnalla on omistuksessaan merkittävä kaava-alueiden tonttivaranto, joka koostuu pientalotonteista ja teollisuustonteista. Hämeenpuron alueen tuleva kaavoitus lisää tonttivarantoa entisestään.

 Merkittävä omaisuus liittyy julkisten palveluiden infrastruktuuriin (tiet, vesihuoltojärjestelmä,

viemärointi, sähkönjakelu ym.) Infran ylläpito palvelukykyisenä vaatii jatkuvaa taloudellista panostusta.

Kunnan kannattaa laatia kiinteistöstrategia, jossa nykyiset kiinteistöt on luokiteltu säilytettäviin ja luovutettaviin esim. kolmiportaisella asteikolla.

Muuta lainattavaa kuin kirjoja on kirjastossa vielä vähän, tässä on kehittämisen paikkaa remontin valmistuttua.

Irtaimiston osalta varastojen arvojen suuruusluokat olisi hyvä olla selvillä, tätä tietoa tarvitaan esim. vakuutusten kilpailutuksessa.

Haasteena kiinteistöjen myynnille on heikentyvät kiinteistöjen markkinat Karstulassa ja muualla Pohjoisessa Keski-Suomessa.

Lainat rahoituslaitoksilta n. 13 milj.€ (31.12.2023)

Kiinteistöstrategia on vuodelta 2018 ja sen päivittäminen olisi ajankohtaista.

Tehdyt toimenpiteet tarkastuksen jälkeen (johtoryhmä 10.2.2025):

- Vakuutusarvot määritellään kiinteistön mukaan, irtaimistot kuuluvat niihin.
- Irtaimistoluetteloita on vain IT-puolella. Muita kalustoluetteloita ei ole.
- Jokainen hallinnonala vastaa omasta irtaimiston hallinnasta.
- Pyritään selvittämään ostoreskontran vaiheen työkalua, joka luetteloisi ostetut tuotteet automaattisesti.
- Kiinteistöstrategia päivitetään seuraavan kuntastrategian kanssa.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan jaoston asiantuntijatarkastajina ovat toimineet

Konsernipalvelukeskus:

Halttunen Jussi

Saarelainen Anita

Sivistyspalvelukeskus:

Simonen-Jokinen Terhi

Sallinen Eila

Tekninen palvelukeskus:

Ahonen Jorma

Mäenpuro Heikki

Jaoston kokoonpano 2022-2025

Koskinen Satu

Marttinen Teemu

Muhonen Gunnar

Ruuska Pirjo

6.2 Henkilöstökertomus

TIIVISTELMÄ

Henkilöstökertomuksessa kuvataan henkilöstön määrälliset ja laadulliset tunnusluvut, kehittämistoimenpiteet ja näiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen. Henkilöstövoimavaroja kuvaavat tunnusluvut kertovat henkilöstömäärästä, henkilöstörakenteesta, työpanoksesta ja työvoimakustannuksista.

Kunnanhallitus 31.3.2025 §
Kunnanvaltuusto XX.XX.2021 §

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO.....	161
2.	YHTEISET TUNNUSLUVUT JA YLEINEN KATSAUS VUOTEEN 2024.....	161
2.1	HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JA HENKILÖSTÖTYÖVUOSI	161
2.2	HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE JA IKÄJAKAUMA	162
2.3	HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS JA ELÄKÖITYMINEN	163
2.4	HENKILÖSTÖMUUTOKSET JA TEHDYT TOIMENPITEET	164
3.	PALKKAUS JA TYÖVOIMAKUSTANNUKSET	165
3.1	PALKKAUSJÄRJESTELMÄ	165
3.2	TYÖVOIMAKUSTANNUKSET	166
3.3	PALKATTOMAT VIRKAVAPAAT JA TYÖLOMAT SÄÄSTÖTARKOITUKSESSA	166
4.	TYÖKYKY JA SAIRASTAVUUS	167
4.1	SAIRAUSPOISSAOLOT	167
4.2	TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET JA PALVELUIDEN KÄYTTÖ	168
5.	OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA TYÖHYVINVOINTI	168
5.1	HENKILÖSTÖN KOULUTUS	169
5.2	TYÖKYKYÄ YLLÄPITÄVÄ TOIMINTA	169
5.3	TYÖNOHJAUS	170
5.4	TYÖSUOJELU / TYÖSUOJELUTOIMINTA	170
5.5	YHTEISTYÖTOIMIKUNTA	170
5.6	HENKILÖSTÖJAOSTO	170
5.7	TYÖHYVINVOINTI	170
5.8	TYÖNTEKIJÖIDEN MUISTAMINEN	171
5.9	TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN	171

1. JOHDANTO

Vuoden 2024 henkilöstökertomus käsittelee kuntalain mukaisesti kunnan palveluksessa olevan henkilöstön virka- ja työsopimussuhteita sekä työaikoihin liittyviä säädöksiä. Henkilöstökertomuksessa kuvataan henkilöstön määrälliset ja laadulliset tunnusluvut, kehittämistoimenpiteet ja näiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen. Henkilöstövoimavaroja kuvaavat tunnusluvut kertovat henkilöstömäärästä, henkilöstörakenteesta, työpanoksesta ja työvoimakustannuksista. Henkilöstövoimavaroja kuvaavia tunnuslukuja käytetään mm. resurssien arvioinnissa, henkilöstösuunnittelussa, henkilöstötoimintojen kehittämisessä ja toiminnan johtamisessa. Henkilöstökertomus kuvaa toteutunutta henkilöstötilannetta 31.12.2024. Tiedot on koottu henkilöstöhallinnon Populus-henkilöstötietojärjestelmästä saatujen tietojen pohjalta. Lisäksi tietoa on koottu kunnan kirjanpidosta, Kuntien eläkevakuutuksesta, Kuntatyönantajan tilastoista sekä työterveyshuollon tiedoista.

Henkilöstön määrä vuoden lopussa on pienentynyt hieman. Henkilöstömäärä 31.12.2024 oli laskenut 1,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstön määrää paremmin vuoden työmäärää ja henkilöstöresurssia kuvaa henkilötyövuosi, jossa käytettävissä olleen henkilöstöresurssin lasku kuvaa koko vuoden tilannetta paremmin kuin vuoden viimeinen päivä. Kalenteri vuoden 2024 palvelussuhteessa ollut työvoima oli 7,7 % henkilötyövuotta pienempi kuin edellisvuonna 2023. Henkilöstön määrä vähenee rakenteellisten muutosten ja eläköitymisen vuoksi. Eläköityminen on ennusteiden mukaan runsasta vuosina 2024–2026. Vuonna 2024 eläköityi 6 henkilöä. Eläköitymistä lukuun ottamatta henkilöstön vaihtuvuus on ollut maltillista. Vuoden aikana alkaneita ja päättyneitä työsuhteita oli molempia 7. Henkilöstön keski-ikä on pysynyt nykyisellään. Sairauslomien määrä on lisääntynyt, Karstulassa enemmän kuin julkisella sektorilla keskimäärin. Täydennyskoulutukseen käytettiin 279 päivää, joista 135 oikeuttivat koulutuskorvauksen hakemiseen. Työvoimakustannukset laskivat mm. henkilöstön määrän vähenemisen ja työterveyden nettokulujen pienenemisen vuoksi. Henkilöstökulut laskivat vuoteen 2023 verrattuna 210 000 € eli laskua oli 2,74 %.

Työhyvinvoinnin ja työkyvyn ylläpitämisen osalta panostettiin monipuolisiin toimenpiteisiin, kuten työn ohjaukseen, työsuojelutoimintaan ja tasa-arvon sekä yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumiseen. Lisäksi henkilöstön muistaminen ja aktiivinen tyky- toiminta olivat keskeisiä henkilöstön hyvinvoinnin kannalta. Työhyvinvointikyselyn tulokset osoittivat positiivista kehitystä, ja NPS-arvo nousi +16:een. Tämä tarkoittaa, että aikaisempaa suurempi osa työntekijöistä suosittelee Karstulaa työpaikkana

2. YHTEISET TUNNUSLUVUT JA YLEINEN KATSAUS VUOTEN 2024

2.1 HENKILÖSTÖMÄÄRÄ JA HENKILÖSTÖTYÖVUOSI

Kuntalain mukaan kunnan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa kuntaan. Lähtökohtana on se, että julkisen vallan käyttöä sisältävää tehtävää varten perustetaan virka. Tavanomaiseen työnjohto-oikeuteen kuuluvan päätösvallan käyttämisestä ei voida pitää julkisen vallan käyttämisenä (työvuoroluettelon hyväksyminen, vuosilomien vahvistaminen, työajan hyväksyminen). Vakinaisilla palvelussuhteilla tarkoitetaan vakinaisia virkoja ja toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita. Henkilöllä saattaa siis olla useita palvelussuhteita, jos hän on virkavapaalla/työlomalla omasta tehtävästään ja hoitaa sijaisena toista tehtävää.

Kunta-alan työaikoihin liittyvistä kysymyksistä on sovittu suurelta osin kunnallisissa virka- ja työehtosopimuksissa. Joiltain osin niissä viitataan työaikalain määräyksiin. Työnantaja valitsee työaikalain ja työ- ja virkaehtosopimusten rajoissa sen työaikamuodon, joka on toiminnan ja tehtävien suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaisin. **Yleistyöaika** sovelletaan henkilöstöön, johon ei sovelleta muuta työaikamuotoa. Säännöllinen leystyöaika vuonna 2024 oli 38 tuntia 15 minuuttia viikossa. **Toimistotyöaika** sovelletaan toimistotehtävissä työskenteleviin. Säännöllinen viikkotyöaika vuonna 2024 oli 36 tuntia 15 minuuttia. **Jaksotyötä** teetetään sellaisissa tehtävissä, joissa työnantajalla on tarvetta teettää yötyötä tai yli 9 tunnin työvuoroja. Karstulan kunnassa on käytössä työaikaliukuma niissä työtehtävissä ja työaikamuodoissa, joissa se on mahdollinen. Liukuvalla työajalla tarkoitetaan säännöllisen työajan järjestämistä siten, että työntekijä voi kiinteän työajan ulkopuolella annetuissa rajoissa määrätä työnsä päivittäisen alkamis- ja päättymisajankohdan. Liukuvassa työajassa säännöllinen työaika voi ylittyä enintään 50 tuntia ja alittua enintään 6 tuntia. Lisäksi työnantaja mahdollistaa osittaisen etätyöntekemisen. Etätyöstä sovitaan aina erillisellä sopimuksella.

Tieto henkilöstömäärästä 31.12.2024 kattaa vertailupäivänä kuntaan palvelussuhteessa olevan henkilöstön.

Mukana on myös kansalaisopiston sivutoimiset, määräaikaisten opettajat sekä työllistämistoimin työsuhteessa olleet. Henkilöstö määrä vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan on edelleen pienentynyt hieman (1,7 %). Seuraavassa taulukossa on kuvattuna henkilöstön määrä ja sukupuolijakauma palvelukeskuksittain vuoden viimeisen päivän mukaan.

Henkilöstö palvelukeskuksittain 31.12. vrt. edelliset vuodet	2024	2023	2022
Konsernipalvelut			
Vakituiset	16	17	28
Määräaikaisten	8	3	12
Sivistyspalvelut			
Vakituiset	72	75	62
Määräaikaisten	54	57	77
Tekniset palvelut			
Vakituiset	18	19	13
Määräaikaisten	5	5	4
Yhteensä	173	176	196
Vakituiset	106	111	103
Määräaikaisten	67	61	93
Naisia	132	135	150

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilöttyvuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin tietynä tilastointipäivänä 31.12.2024. Henkilöttyvuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilöttyvuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti, ja vain osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin. Esimerkiksi koko vuoden 50 %:n työaikaa tehneen henkilön panos on 0,5 henkilöttyvuotta. Henkilöttyvuosi huomioi kalenterivuoden aikana tapahtuneen henkilöstömäärän vaihtelun sekä osa-aikatyötä tekevien osuuden koko henkilöstöstä. HTV 2 sisältää vain palkalliset päivät. Kalenteri vuoden 2024 palvelussuhteessa ollut työvoima oli 11,6 (-7,7 %) henkilöttyvuotta pienempi kuin edellisvuonna 2023.

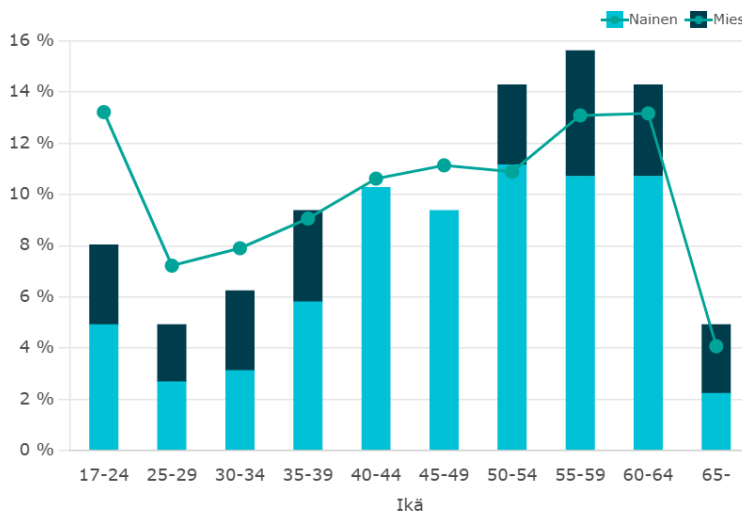
Henkilöttyvuodet	2024	2023	Muutos%
Palvelussuhteessa oleva henkilöstö HTV 2	139,9	151,5	-7,7 %

2.2 HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE JA IKÄJAKAUMA

Henkilöstön keski-ikä 31.12.2024 oli 44,9 vuotta. Vakituisten henkilöstön keski-ikä oli 49,6 vuotta ja määräaikaisten henkilöstön keski-ikä 40,35 vuotta. Naisten keski-ikä koko henkilöstössä oli 47,5 vuotta ja miesten 45,2 vuotta. Kunta-alalla työskentelevien keski-ikä vuonna 2024 oli Kuntatyönantajien tilaston mukaan 45,3 vuotta. Tähän tietoon verraten Karstulan kunnan vakituinen henkilöstö on kunta-alan keski-ikää vanhempaa. Tämä näkyy myös kunnan eläköitymisennusteissa. Yleisesti kunta-alalla vakituinen henkilöstö on määräaikaista henkilöstöä vanhempaa. Teknisten ja tuntipalkkaisten sopimusaloilla työskentelevä henkilöstö on hiukan keskimääräistä vanhempaa.

Alla olevassa kuvaajassa esitetään henkilöstön ikäjakauma ikäryhmittäin sekä muutos edelliseen vuoteen. Luvuissa ovat mukana 17–68-vuotiaat työ- tai virkasuhteiset henkilöt, joille on maksettu vuoden aikana palkkaa.

Ikäjakauma 2024

Lähde: Keva työnantajatilasto.

2.3 HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS JA ELÄKÖITYMINEN

Henkilöstön vaihtuvuuden ja sen syiden seuranta antaa tietoa mm. työntekijöiden sitoutumisesta organisaatioon, uusien työntekijöiden palkkaamisen ja perehdytyksen onnistumisesta sekä organisaation kilpailukyvyystä rekrytointimarkkinoilla. Korkea vaihtuvuus voi olla merkki jatkuvasta aaltoliikkeestä, esimerkiksi tuotannollisten ja taloudellisten syiden aiheuttamien työsuhteiden päättymisten ja noususuhdanteen aikana tehtävien rekrytointien takia. Esimerkiksi lähtöhaastattelujen avulla saadaan tietoa siitä, mitkä ovat olleet lähdön syyt. Tällä tiedolla voidaan vaikuttaa turhien lähtemisten estämiseen. Turhilla lähtemisillä menetetään varsinkin hiljaista tietoa ja kerrytetään tyhjäkäynnistä ja rekrytoinneista aiheutuvia kustannuksia. Myös liian alhainen vaihtuvuus voi olla riskitekijä esimerkiksi silloin, jos työpaikan ja työntekijän arvomaailma tai osaamistarpeet ovat jyrkässä ristiriidassa, mutta työpaikkaa ei jostain syystä uskalleta tai pystytä vaihtamaan, vaikka halua siihen olisi. Tämä voi lisätä toiminnan jähmettymistä. Organisaation on hyvä mieltää, millainen vaihtuvuus on sen kannalta tervettä ja tavoiteltavaa.

Vakituisen henkilöstön vaihtuvuutta seurataan alkaneiden ja päättyneiden palvelussuhteiden lukumäärinä sekä tulo- ja lähtövaihtuvuusprosentteina suhteessa vakituisen henkilöstön kokonaismäärään. Vuonna 2024 päättyneitä ja alkaneita vakituisia työsuhteita oli saman verran. Henkilöstön vaihtuvuutta kuvaavissa luvuissa ei ole huomioitu eläköitymisiä.

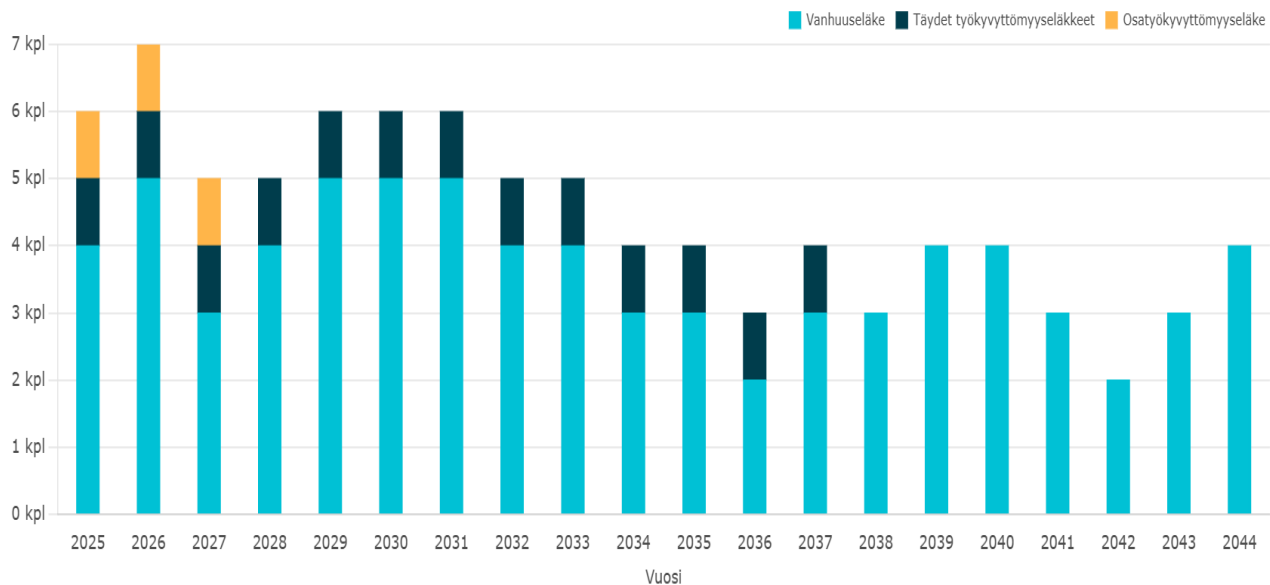
Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus	2024	2023	2022
Alkaneet vakituiset palvelussuhteet	7 (6,6 %)	18 (15,8 %)	12 (9,8 %)
Päättyneet vakituiset palvelussuhteet	7 (6,6 %)	14 (12,3 %)	20 (17,9 %)

Eläkkeelle vuonna 2024 siirtyi 6 henkilöä (vuonna 2023 6 henkilöä ja 2022 4 henkilöä). Eläköitymisiä tapahtui konsernipalvelukeskuksessa 1 ja sivistyspalvelukeskuksessa 5. Karstulassa eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli tarkastelu vuonna 63,55 vuotta, kun keskimäärin verrokki työnantajilla eläköitymisikä oli 61,75 vuotta (Lähde: Keva työnantajatilasto). Eläkkeelle siirtyneiden määrä noudattaa annettuja ennusteita. Eläkkeelle siirtymistä voidaan lykätä maksimissaan 69-vuotiaaksi saakka. Työnantaja ei voi vaikuttaa siihen, milloin työntekijä lähtee eläkkeelle. Näin ollen täsmällisten lukujen ennustaminen on vaikeaa.

Seuraavassa ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen vuosittain. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet, täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät kuntoutustuet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet

eivät ole mukana ennusteessa. Työuraeläkkeet sisältyvät täysiin työkyvyttömyyseläkkeisiin. Prosenttiosuudet on laskettu vertaamalla eläköityvien määrää vastaavaan edeltävänä vuotena palveluksessa 31.12. olevien henkilöiden joukkoon. Vuoden 2017 eläkeuudistuksesta johtuen alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

Eläköitymisennuste eläkelajeittain

Lähde: Keva työnantajatilasto.

2.4 HENKILÖSTÖMUUTOKSET JA TEHDYT TOIMENPITEET

Konsernipalvelukeskus

- Hallintojohtajan eläköityessä lakkautettiin hallintojohtajan virka ja perustettiin henkilöstösihteerin virka. Hallintojohtajan vastuita jaettiin uudelleen.
- TE-uudistuksen valmistelu jatkui vuoden 2024 loppuun asti, jolloin työllisyyspäällikön määräaikainen tehtävä päättyi (31.12.2024).
- Työpajanjohtajan ja työpajan ohjaajan tehtävissä tapahtui keskinäistä vaihdosta.
- Kotouttamisen koordinaattorin toimi muutettiin viraksi, virka on yhteinen Saarijärven kaupungin kanssa. Virkasuhde on määräaikainen 31.12.2026 asti. Karstulan maksuosuus henkilöstökustannuksista on 30 %.

Sivistyspalvelukeskus

- Varhaiskasvatuksessa** Ryhmäperhepäiväkotia Huvikummissa työskenteli edelleen 6 ryhmäperhepäivähoitajaa (näistä yksi määräaikainen 31.12.25 saakka) ja määräaikainen ryhmäavustaja heinäkuun loppuun saakka. Perhepäivähoitajien määrä pysyi samana eli 3 työntekijää. Laaksolan päiväkodissa työskenteli kesään asti 7 lastenhoitajaa (kaksi 50 % työajalla, laskettu yhdeksi), joista 2 oli määräaikaisia (31.12.25 saakka). Yhden vakituisen lastenhoitajan (50 % työaika) työsuhte päättyi kesällä, joten syksyllä lastenhoitajia oli 6,5 työntekijää (yksi 50 %). Varhaiskasvatuksen opettajia Laaksolassa työskenteli 3 kpl (kaikki toistaiseksi voimassa olevalla työsuhteella). Lisäksi Laaksolan päiväkodissa työskenteli 2 määräaikaista ryhmäavustajaa kesään saakka ja 1 ryhmäavustajan määräaikainen työsuhte jatkui (31.7.25 saakka). Vuoropäiväkotia Rypäleen henkilöstön määrässä ei tapahtunut muutoksia eli siellä työskenteli 3 lastenhoitajaa ja 3 varhaiskasvatuksen opettajaa sekä lisäksi keittiötyöntekijä.

Yhteisenä työntekijänä varhaiskasvatuksen yksiköissä työskenteli varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Vuoteen 2023 suurin muutos oli, että 2024 ainoana esihenkilönä toimi päiväkodinjohtaja varhaiskasvatusjohtajan eläköidyttyä vuonna 2023.

- **Esi- ja perusopetuksessa sekä lukiossa** henkilöstön kokonaismäärä oli edellisen vuoden tasolla. Määräaikaisten opettajien määrä väheni.
 - o 2 rehtorin viran haltijaa
 - o 1 koulusihteeri
 - o 1 kasvatusohjaaja
 - o 37 vakituista opettajan- tai lehtorinviran haltijaa 31.5.2024 asti ja 35 vakituista opettajan- tai lehtorin viran haltijaa 31.9. 2024 asti. 1.10 alkaen 33 virkaa (kolmessa tehtävässä sijainen vuonna 2024)
 - o 7 vakituista koulunkäynninohjaajaa (yhdessä tehtävässä sijainen)
 - o 1 määräaikainen ohjaajaa
- **Kansalaisopisto.** Määräaikaisten opettajien suurin ryhmä on kansalaisopiston opettajat. Kansalaisopiston tuntiopettajien työsuhteet ovat pääsääntöisesti ajalle 1.9.–30.4. Kansalaisopistossa on n. 50 opettajaa.
- **Nuorisopalveluissa** koulunuorisotyö hankerahoituksen saatiin jatkoa ja koulunuoristyöntekijän työsuhdetta jatkettu osa-aikaisena syyslukukaudesta eteenpäin.
- **Kirjasto ja kulttuuripalvelut:** uusi kirjastonjohtaja aloittanut tammikuussa, määräaikaisen kulttuurityöntekijän työsuhdetta jatkettu kahdeksi vuodeksi.
- Hyvinvointikoordinaattorin toimi siirtyi konsernipalveluista sivistyspalvelukeskukseen loka-kuussa.

Tekninen palvelukeskus

- Määräaikaisen kirvesmiehen työsuhdetta investointihankkeissa jatkettu vuonna 2024.
- Vesi- ja viemärlaitokselle rekrytoitu irtisanoutuneiden tilalle 2 työntekijää, jotka oppisopimusperusteisesti määräaikaisessa työsuhteessa.
- Liikuntapaikkamestari irtisanoutui loppuvuodesta.

3. PALKKAUS JA TYÖVOIMAKUSTANNUKSET

3.1 PALKKAUSJÄRJESTELMÄ

Kunnan palkkausjärjestelmän tavoitteena on edistää kunnan toiminnan tuloksellisuutta, motivoida henkilöstöä hyvin työsuorituksiin ja varmistaa palkkojen kilpailukyky. Tavoitteeseen pyritään oikeudenmukaisella palkalla, jonka perusteena on tehtävien vaativuus, ammatinhallinta ja työssä suoriutuminen, työkokemus ja tuloksellinen toiminta. Palkkausjärjestelmän rungon muodostavat virka- ja työehtosopimusten palkkausta koskevat määräykset. Kunnissa noudatetaan seuraavia kunta-alan virka- ja työehtosopimuksia:

- kunnallinen yleisen virka- ja työehtosopimus (KVTES)
- opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)
- teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimus (TS)
- tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimus (TTS)

Palkka koostuu tehtäväkohtaisesta palkasta, joka määräytyy tehtävän vaativuuden perusteella; henkilökohtaisesta lisästä, joka perustuu työtulokseen, ammatinhallintaan ja henkilökohtaisiin taitoihin; sekä palveluaikaan sidotuista lisistä. Lisäksi voidaan maksaa kertapalkkiota ja muita sopimuksessa mainittuja lisiä. Virka- ja työehtosopimuksissa on peruspalkat eli tehtäväkohtaiset vähimmäispalkat. Tehtäväkohtaisen palkan suuruus harkitaan paikallisesti ottaen huomioon tehtävien vaativuus, kunnan palkanmaksuvara, alueen työmarkkinatilanne ja yleinen palkkataso.

Tehtävän vaativuuden arvioinnissa käytettävät vaativuustekijät:

Työn edellyttämä osaaminen

Työn vaikutukset ja vastuu: Vaikutusten laajuus ja pysyvyys, johtaminen ja vaikutukset toimintaedellytyksiin.

Yhteistyötaidot: Vuorovaikutus- ja ihmissuhdetaidot.

Työolosuhteet: Fyysiset ja henkiset työolosuhteet.

Tehtävien vaativuuden arviointi (TVA) on osa palkkausjärjestelmää ja koskee ainoastaan henkilön tekemiä tehtäviä, ei hänen henkilökohtaisia ominaisuuksiaan tai työsuoritustaan. Työsuorituksen arvioinnin (TSA) perustana ovat työehtosopimusten kriteerit: aloitteellisuus, kehitysmyönteisyys, tuloksellisuus, vastuullisuus, monitaitoisuus, luovuus, yhteistyökykyisyys ja -valmius. TVA- ja TSA-järjestelmän toimivuutta arvioidaan säännöllisesti.

3.2 TYÖVOIMAKUSTANNUKSET

Kunnan taloustilanteesta johtuen henkilöstökulujen kasvun hillitseminen on ollut yksi keskeinen tavoite. Viime vuosina henkilöstökulujen kasvu on saatu pidettyä maltillisena. Vuoden 2024 henkilöstökulut olivat yhteensä 7 446 M€, kulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,210 M€ (2,74 %). Huolimatta vuoden 2024 työehtosopimusten mukaisista palkankorotuksista työvoimakustannukset ovat kääntyneet laskuun. Suurin syy henkilöstökulujen muutokseen on henkilöstön määrän väheneminen sekä henkilöstöresurssien tarkoituksen mukainen kohdentaminen. Työvoimakustannukset kattavat kuntaan palvelussuhteessa olevan henkilöstön. Maksetut palkat sisältävät kaikki oman henkilöstön tehdyn ja ei-tehdyn työajan palkat ja korvaukset, joista maksetaan myös työnantajan sosiaalivakuutusmaksut.

Työvoimakustannusten rakenne	Muutos % Ed. vuodesta	Tuhatta euroa 2024	Tuhatta euroa 2023	Tuhatta euroa tp 2022
Maksetut palkat	-1,88	5 989	6103	6025
Työnantajan eläke- ja muut sosiaalivakuutusmaksut	-5,02	1475	1553	1642
Työterveyshuolto, netto	-5,95	39,5	42,0	67,5
Työvoimakustannukset yhteensä	-2,74	7446	7 698	7 734,5

Keskiansiot lasketaan joulukuun (31.12.) kokonaisansioista sopimusaloittain. Keskiansiot lasketaan vain koko-aikaisten koko kuukauden täyttä palkkaa saaneiden ansioista. Kokonaisansio sisältää säännöllisen työajan ansiot sekä kaikki lisä- ja ylityöajan korvaukset, mutta ei lomarahaa tai lomakorvausta. KVTES, TS palkkojen lievä keskiansioiden lasku selittyy henkilöstömäärän laskulla sekä osa-aikaisilla työsuhteilla. OVTES:n keskiansiopalkkoihin on vaikuttanut sopimusalan korotukset etenkin varhaiskasvatuksen puolella.

Kokonaiskeskiansiot	Kokonaiskeskiansio keskimäärin €/kk 2024	Kokonaiskeskiansio keskimäärin €/kk 2023	Muutos % edellisestä vuodesta
KVTES, TS	2762	2844	-2,88
OVTES	4078	4006	1,80

3.3 PALKATTOMAT VIRKAVAPAAT JA TYÖLOMAT SÄÄSTÖTARKOITUKSESSA

Karstulan kunnassa on käytössä henkilöstöjaoston päätöksellä (11 § 16.3.2023) toistaiseksi ns. talkoovapaat eli vapaaehtoisena säästökeinona palkattomien virkavapaiden ja työlomien myöntäminen säästötarkoituksessa. Ehtona palkattoman vapaan myöntämiselle on se, että se ei saa aiheuttaa sijaiskustannuksia. Vuonna 2024 palkattomia vapaita pidettiin yhteensä 95 päivää. Säästöä syntyi 7 335 €. Säästöissä on vähennetty bonuspäivien vaikutus.

Vuosi	Talkoovapaita päivät	Säästö	Suurin ryhmä
2022	98	6715 €	Koulunkäynninohjaajat
2023	84	Vuoden 2022 tasoa	Koulunkäynninohjaajat
2024	95	7335 €	Koulunkäynninohjaajat

4. TYÖKYKY JA SAIRASTAVUUS

4.1 SAIRAUSPOISSAOLOT

Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkapaturmista ja ammattitaupeista johtuvat poissaolot. Laskennassa ovat mukana kokoajaisten kuntatyöntekijöiden työstä poissaolopäivät oman sairauden vuoksi. Karstulan kunnan henkilöstöllä oli sairauspoissaoloja vuonna 2024 keskimäärin 14,2 päivää / työntekijä. Laskelmassa ei ole sivutoimisia työsuhteita.

Vuosi	Sairauspoissaolot (päivää/työntekijä)
2024	14,2
2023	12,8
2022	14,7

Vuonna 2023 kunta-alan työntekijät olivat keskimäärin poissa töistä oman sairauden takia **16,4 päivää**. Vuonna 2024 sairauspoissaolot olivat hieman vähäisempiä, keskimäärin **13,05 päivää** työntekijää kohden. Eli Karstulassa sairauspoissaoloja on ollut hieman keskimääräistä kuntatyönantajaa enemmän. Sairauspoissaolojen laskennallinen kustannus vuonna 2024 on ollut n. 650 000 €. Seuraavissa taulukoissa esitetään Karstulan kunnan henkilöstön terveysperusteiset palkalliset ja palkattomat poissaolot kalenteripäivinä kestoittain.

Palvelukeskus	2024	2023	2022
Konserni	521	116	530
Sivistys	1551	1457	1384
Tekninen	380	171	225
Yhteensä	2452	1744	2139

Sairauspoissaolot olivat useimmiten lyhyitä, 1–3 päivää kestäneitä, jotka olivat toteutuneet esihenkilön luvalla. Verrattuna vuoteen 2023 havaitaan lyhyiden sairauspoissaolojen määrän olevan edelleen suuri vuonna 2024. Yleisin syy lyhyissä poissaoloissa ovat erialiset hengitystieinfektiot. Haastavin tilanne oli koulussa ja varhaiskasvatuksessa, jossa sairastuvuus oli runsasta ja sitä kautta myös sijaisten määrä jatkuvasti suuri. Kaikista terveysperusteisista poissaoloista 9,2 % johtui pitkittyneistä 11 kalenteripäivää tai enemmän kestäneistä sairauspoissaoloista. Pitkät sairauspoissaolot vähenivät edellisvuodesta. Toistuvat ja pitkittyvät sairauspoissaolot voivat viestittää mahdollisesta työkykyongelmasta. Kunnassa on käytössä työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen toimintamalli, jonka tarkoituksena on rohkaista ja auttaa esihenkilöä tarttumaan tilanteeseen heti, kun merkkejä henkilöstön työkyvyn mahdollisesta heikkenemisestä ilmenee. Esihenkilöille on lisätty koulutusta varhaisen tuen puuttumisen mallista yhteistyössä kunnan työterveyshuollon kanssa.

Yksikkö	1-3 pv (2023)	4-10 pv (2023)	11 päivää tai enemmän (2023)	Yhteensä (2023)
Konserni	31 (25)	7 (9)	10 (1)	48 (35)
Sivistys	227 (210)	39 (36)	22 (39)	288 (285)
Tekninen	66 (42)	12 (8)	7 (2)	85 (52)
Kaikki	324 (277)	58 (53)	39 (42)	421 (372)

4.2 TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET JA PALVELUIDEN KÄYTTÖ

Työterveyshuollon Kela:n korvattavat kustannukset kasvoivat edellisvuodesta. KELA:n korvaussumma on korvausluokassa I, 60 % ja korvausluokassa II, 50 %. Nettokustannus, eli kustannus, joka jäi kunnan korvattavaksi, kuitenkin laski (vrt. taulukko: työvoimakustannukset). Työterveyden bruttokustannukset olivat vuonna 2024, 79 081,75 euroa. Bruttokustannus sisältää myös kustannuksia, jotka eivät ole Kela korvattavia. Nettokustannus, jossa on huomioitu sekä Kela -korvattavat että Kela -korvauksen ulkopuolella olevat kustannukset, oli vuonna 2024, 39 545,96 euroa. Työterveyshuollon toiminta ja kustannukset ovat kohdentuneet sopimuksen mukaisesti pääasiassa ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon, joka vaikuttaa myös nettokustannukseen korkeamman Kela-korvauksen vuoksi.

Työterveyshuollon palveluntuottajan erittely Kela-korvausoikeutetuista kustannuksista korvausluokittain.

Vuosi	Lakisääteinen korvausluokka I	Sairaanhoito korvausluokka II	Yhteensä
2024	58 067,90	14 673,28	72 741,18
2023	47 402,44	8267,03	55 669,47
2022	36 020,10	5461,35	42 503,81

Karstulan kunta on hankkinut työterveyshuollon palvelut Terveystalo Oy:lta maaliskuusta 2020 alkaen. Työterveyshuollon sopimuksen kohteena on kokonaisvaltainen työterveyspalvelu. Työterveyshuollon keskeiset tavoitteet toimintasuunnitelmakaudella vuonna 2024 ovat olleet työolosuhteiden parantaminen, yksilöiden työhyvinvoinnin tukeminen, työyhteisöjen toiminnan tukeminen sekä aktiivinen johtaminen.

Työnantaja järjesti työterveyden kautta vuonna 2024 kausi-influenssarokotukset niitä halunneille. Vuoden 2024 työterveyshuollon kustannukset I ja II korvausluokissa yhteensä olivat noin 288 euroa työntekijää kohti ja niihin saatavat Kela-korvaukset 125 euroa työntekijää kohti. Työterveyshuollon painopiste on selkeästi ennalta ehkäisevässä työssä. Seuraavassa taulukossa ovat lueteltuna työterveyden erilaiset palvelut ja niiden käyttö.

	2024	2023
Työpaikkaselvitykset	2	1
Neuvonta ja ohjauskäynnit	255	91
Terveystarkastukset	33	109
Sairaanhoitokäynnit	63	27
Työterveyshuollon kustannus I ja II korvausluokissa työntekijää kohti €	363	316
Kelakorvaus € työntekijää kohti	199	185

Karstulan kunnassa otettu käyttöön yhteistyössä Työterveydestä vastaavan Terveystalon kanssa ns. kevennetyn työn malli. Kevennetty työ tarkoittaa järjestelyä, jossa työntekijä saa lääkärin antamaan sairauslomatoistukseen merkinnän kevennetyn työn mahdollisuudesta. Tämän jälkeen esihenkilö neuvottelee työntekijän kanssa työntekijän oman työn keventämisestä sen sijaan, että hän olisi sairauslomalla. Tästä järjestelystä ei voi työntekijä kieltäytyä, mikäli työn keventämisellä ei aiheuteta haittaa työntekijälle. Lisäksi työnantajalla on käytössä varhaisen tuen toiminta malli, jonka tavoitteena on mahdollisimman varhainen työkykyongelmien tunnistaminen ja oikea-aikainen tuki. Jos sairauspoissaoloja kertyy toistuvasti tai ne ovat kestoaltaan pitkäaikaisia, esimiehen tulee keskustella työntekijän kanssa työkykyyn vaikuttavista tekijöistä. Keskustelut käydään, jos työntekijällä on:

- 1–3 päivän sairauspoissaoloja kertyy 4 kuukauden aikana yli kolme kertaa
- Lyhyitä viikonloppuun rajoittuvia 1 päivän sairauspoissaoloja kertyy 6 kuukauden aikana yli kolme kertaa
- Sairauspoissaoloja kertyy 12 kuukauden aikana yli 30 kalenteripäivää
- Sairauspoissaolo kestää yhtäjaksoisesti yli 30 kalenteripäivää.

5. OSAAMISEN KEHITTÄMINEN JA TYÖHYVINVOINTI

5.1 HENKILÖSTÖN KOULUTUS

Koulutuskorvaus on taloudellinen tuki osaamisen kehittämistoimiin niille työnantajille, joilla ei ole oikeutta koulutusvähennykseen elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain perusteella. Koulutuskorvauksen edellytyksenä on, että koulutus perustuu työnantajan etukäteen laatimaan koulutussuunnitelmaan ja edistää työntekijän ammatillista osaamista.

Koulutuskorvauksen saa enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden. Kouluttautuminen ja tunne omassa työssä pärjäämisestä on merkittävä osa työhyvinvointia. Työnantaja on hakenut vuoden 2024 koulutussuunnitelman toteutuneista koulutuksista työllisyysrahaston koulutuskorvausta. Koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä oli yhteensä 135. Oikeus korvaukseen yhdeltä koulutuspäivältä oli 16, kahdelta koulutuspäivältä 20 ja kolmelta koulutuspäivältä 99 työntekijän osalta. Kaikkiaan koulutukseen osallistui 72 työntekijää.

Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen	Osallistujien Lukumäärä	Työpäivien Lukumäärä
Henkilöstökoulutus 2022	66	151
Henkilöstökoulutus 2023	84	201
Henkilöstökoulutus 2024	72	135

Koulutuksen entistä tarkempi seuraaminen sekä kirjaaminen Populus -järjestelmään ovat osaltaan parantaneet koulutuksen seuranta. Lisäksi säännölliset kehityskeskustelut sekä koulutustarpeiden suunnittelu ovat parantaneet koulutusten kohdentumista paremmin vastaamaan henkilökunnan koulutus- ja osaamistarpeita. Koulutuspäivien määrä laski hieman edellisestä vuodesta. Koulutuskorvauksen määrä 2024 vuodelta on noin 2 360 €. Huomattavaa on se, että todellisten koulutukseen käytettyjen työpäivien määrä vuonna 2024 oli 279.

5.2 TYÖKYKYÄ YLLÄPITÄVÄ TOIMINTA

Työkyvyn ylläpitäminen on työnantajan, työntekijöiden ja työpaikan yhteistoimintaorganisaatioiden yhteistyötä, joka tukee ja edistää työntekijöiden työ- ja toimintakykyä kaikissa työuran vaiheissa. Se on keskeinen osa työterveyshuoltolain mukaista toimintaa, jossa päävastuu on kuitenkin työnantajalla. Työkyvyn ylläpitämisessä pyritään kehittämään jatkuvasti työtä ja työolosuhteita sekä tukemaan kaikkia työntekijöitä. Tavoitteena on, että jokainen selviytyy työstään parhaiten omilla voimavaroillaan ja työkykyä tukevien toimenpiteiden avulla. Työkyvyn ylläpito voi keskittyä terveyden edistämiseen, ammatillisiin valmiuksiin, motivaatioon tai yhteisöllisiin oloihin työpaikalla.

Työkykyä ylläpitävään toimintaan varataan vuosittain määrärahaa toiminnan toteuttamisen. Vuonna 2024 Tyky-toimintaan käytettiin 35 600 €. Suurin osa Tyky-toiminnan kulusta muodostuu henkilökunnalle myönnettävästä E-passi-etuudesta. Vuonna 2024 E-passi etuuden kustannus työnantajalle oli n. 17 000 €. E-passi etuutta käyttäneitä henkilöitä oli 138. Etuudesta 60 % oli käytetty liikuntaan tai kulttuuriin ja 40 % hyvinvointipalveluihin. Tyky-toimintaan varatuista määrärahoista kustannetaan myös työnohjauspalvelut, työntekijöiden muistamiset- ja palkitsemiset sekä virkistystapahtumat.

Työkykyä ylläpitävänä toimintana henkilöstölle tarjotaan maksutonta liikuntavuoroa kerran viikossa liikuntahallista. Liikuntavuorolla liikkuminen on omaehtoista ryhmäliikuntaa. Osallistujia liikuntavuorolla on ollut 6–10 henkilöä. Vuorolle on voinut tulla liikkumaan myös mm. perheenjäsenet tai ystävät.

Työhyvinvoinnin yksi muoto ovat erilaiset virkistystapahtumat. Työaikaa näihin voi henkilöstösäännön mukaisesti yhden työpäivän verran / vuosi. Huhtikuussa jääkiekko-ottelu, joka oli osittainen omakustanteinen. Vuoden 2024 aikana toteutettiin koko henkilöstölle suunnattuna virkistys- ja tyky-tapahtumana pikkujoulumatka Jyväskylän Paviljonkiin. Lisäksi työyhteisöt järjestivät joitakin omia virkistystapahtumia.

5.3 TYÖNOHJAUS

Karstulan kunta kannustaa työntekijöitä sekä työyhteisöjä hyödyntämään työhyvinvoinnin tukena työnohjausta. Työnohjauspalvelut on kilpailutettu vuonna 2021 ja tämänhetkinen sopimus on voimassa kolmen palvelutuottajan kanssa 31.1.2026 asti. Työnohjauksesta sovitaan aina tapauskohtaisesti määräajaksi ja siitä laaditaan suunnitelma, joka tarkistetaan vuosittain.

Työnohjausta ovat käyttäneet koulun, varhaiskasvatuksen henkilöstö ja esihenkilöt. Vuonna 2024 työnohjausten kokonaiskustannus oli n. 7 502 euroa. Tässä on mukana työnohjausringin kustannukset, työterveyshuollon tekemät työnohjatukset ja etsivien nuorisotyöntekijöiden erillinen työnohjaus. Työnohjauksessa olleilta saadun palautteen mukaan työnohjausten on koettu vahvistaneen osallistujien ammattitaitoa sekä työssä jaksamista. Työnohjausten avulla on pystytty kehittämään toimintaa haluttuun suuntaan. on ollut hyödyllistä. Työnohjaussopimukset on uusittu 2023 sopimuksissa olleen option mukaisesti. Sopimukset ovat voimassa 31.1.2026 asti.

5.4 TYÖSUOJELU / TYÖSUOJELUTOIMINTA

Työsuojelutoimikunta kokoontui vuoden 2024 aikana neljä kertaa. Työsuojelussa keskeisimpiä käsiteltyjä asioita olivat työsuojelun toimintaohjelmaa, työhyvinvointisuunnitelmaa, työhyvinvointikyselyn tuloksia, läheltä piti-tilanne ilmoituksia ja perehdytyksen kehittämistä. Erityisesti työsuojelutoiminnassa kiinnitettiin huomioita työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Vuoden 2024 uudistettiin ohjeistus väkivalta- ja uhkatilanteisiin varautumisesta työpaikalla. Olennainen osa työsuojelutoimintaa on työhön liittyvien vaarojen- ja riskien arviointi. Vuonna 2024 otettiin käyttöön Työturvakeskuksen Työsuojelututka-ohjelmisto vaarojen- ja riskien arvioinnin työkaluksi.

5.5 YHTEISTYÖTOIMIKUNTA

Yhteistyötoimikunta kokoontui vuoden 2023 aikana kolme kertaa. Työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa säätelee yhteistoimintalaki. Yhteistoiminnalla vaikutetaan asioiden valmisteluun, toiminnan tuloksellisuuteen ja palvelujen laatuun. Yhteistoiminnassa käsiteltäviä asioita ovat olleet rutiiniluonteiset asiat, kuten henkilöstökertomus, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, henkilöstösääntö ja talousarvio 2024. Lisäksi yhteistyötoimikunnassa on käsitelty vuoden 2024 palkankorotuksiin liittyvien järjestelyvaraerien kohdentamista.

5.6 HENKILÖSTÖJAOSTO

Henkilöstöjaosto kokoontui vuoden 2024 aikana viisi kertaa. Käsittelyssä olivat henkilöstösääntö ja siihen tehdyt päivitykset, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma ja henkilöstökertomus, henkilöstön työtyytyväisyyskyselyt ja -kysely, työhyvinvoinnin kehittämistoimet, muutamia tehtävänimikkeiden muutoksia, työpajan esihenkilön valinta, virka- ja työehtosopimusten tulkinnat sekä paikallisten järjestelyvaraerien ja kehittämisohjelman mukaisten erien käyttö vuonna 2024.

5.7 TYÖHYVINVOINTI

Työhyvinvointisuunnitelmassa on asetettu tavoitteet sekä toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Työhyvinvointisuunnitelma päivitetään vuosittain. 2024 vuoden aikana olemme panostaneet eettisen toimintakulttuurin kehittämiseen sekä työyhteisöjen toimivuuden edistämiseen. Työhyvinvointikysely toteutettiin tammikuussa ja Työhyvinvoinnin tilaa seurattiin 2024 vuoden aikana Pulssi-kyselyllä toukokuussa ja marraskuussa. Vuoden 2024 työhyvinvointikyselyn vastausprosentti oli 78. Tulokset osoittivat, että työhyvinvointi on kehittynyt positiivisesti. Kysely on tehty kolmena vuotena samalla tavalla 2019, 2021 ja 2024. Kysyttäessä, kuinka todennäköisesti suosittelee Karstulan kuntaa työpaikkana, niiden henkilöiden määrä, jotka vastasivat kysymykseen negatiivisesti, väheni merkittävästi. Ns. NPS mittarin, joka kuvaa suhtautumista suositteeluun, arvo kasvoi ollen koko henkilöstöllä vuonna 2024, +16. Arvo vaihtelee -100:sta + 100:aan.

Vuosi	NPS arvo
2024	+16
2021	0
2019	-6

Työhyvinvointi palkinto jaettiin keväällä ja syksyllä. Palkinto annetaan työntekijälle tai työyhteisölle, joka kehittää tai ylläpitää omalla toiminnallaan ja esimerkillään hyvää työhyvinvointia. Keväällä palkinnon sai työntekijä, joka on omalla toiminnallaan edistänyt työntekijöiden ja työyhteisön hyvinvointia ja syksyllä palkinnon sai työntekijä, joka on esimerkillisesti huolehtinut omasta työkyvystään liikunnan avulla. Työhyvinvointipalkinnon arvo on työntekijälle 100 € E-passietuus tai työyhteisölle 500 € yhteiseen työ-toimintaan.

5.8 TYÖNTEKIJÖIDEN MUISTAMINEN

Työntekijöiden muistaminen on tärkeä osa yrityskulttuuria, ja se voi tapahtua monin eri tavoin, kuten merkkipäivien juhlistamisena, koulutusten ja kehitysmahdollisuuksien tarjoamisena sekä erilaisten palkitsemisjärjestelmien kautta.

Karstulan kunta muistaa kuntaan pitkäaikaisessa palvelussuhteessa olleita työntekijöitä 20, 30 tai 40 vuoden palvelusajan täytyttyä. Palveluvuosien perusteella annettavat korotukset henkilökuntaetuun on 20 vuoden palvelusajasta 50 euron korotus henkilöstöetuun, 30 vuoden palvelusajasta 100 euron korotus henkilöstöetuun ja 40 vuoden palvelusajasta 150 euron korotus henkilöstöetuun. Kuntaliiton ansiomerkkejä haetaan kolmen vuoden välein ja vuonna 2024 niitä myönnettiin kuudelle henkilölle. Lisäksi työnantaja muistaa vakituiseen henkilöstöön kuuluvia 50 ja 60 vuotta täyttäviä sekä eläkkeelle siirtyviä työntekijöitä vaihtoehtoisesti Block-lampulla tai Lantern- valaisimella.

Työntekijöiden muistamisiin käytettiin vuonna 2024 yhteensä 3 448,86 €.

5.9 TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Karstulan kunta on sitoutunut edistämään henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta työpaikalla. On tärkeää, että työnantaja huolehtii siitä, että kaikilla työntekijöillä on yhtäläiset mahdollisuudet edetä urallaan ja että heitä kohdellaan tasapuolisesti kaikissa työtilanteissa. Tämä voi sisältää esimerkiksi koulutuksien järjestämistä, säännöllisiä arviointeja ja työntekijöiden kuulemista. Karstulan kunnan tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelmassa vuosille 2023–2025 tavoitteeksi on asetettu henkilöstön tasapuolinen kohtelu, tasapuolinen, monimuotoinen ja tarkoituksen mukainen rekrytointi, henkilöstön kouluttautumisen sekä urakehitysmahdollisuuksien tukeminen, työn- ja vapa-ajanyhteensovittamisen kehittäminen sekä tasa-arvoisen ja avoimen päätöksenteon kehittäminen ja omaa työtä koskevaan päätöksentekoon vaikuttaminen.

Karstulan kunnassa on saavutettu merkittäviä onnistumisia henkilöstön tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämässä. Kunnassa on onnistuttu mm. monipuolistamaan henkilöstön sukupuoli- ja ikärakennetta rekrytoinnin avulla. Työntekijöille on tarjottu joustavia työaikajärjestelyjä, jotka ovat auttaneet heitä tasapainottamaan työ- ja perhe-elämän vaatimukset. Tämä on parantanut työhyvinvointia ja motivaatiota. Palkkausjärjestelmämme edistää palkkatasa-arvoa varmistamalla, että samasta tai samanarvoisesta työstä maksetaan sama palkka sukupuolesta riippumatta. Työnantaja on tarjonnut tasa-arvoisia mahdollisuuksia koulutukseen ja urakehitykseen, mikä on edistänyt henkilöstön ammatillista kasvua ja tyytyväisyyttä.

6.3. Väestöennuste 2024: Väestö 31.12.

	Yhteensä			
	Väestö 31.12. (ennuste 2024)			
	Yhteensä	0 - 14	15 - 64	65 -
Karstula				
2024	3 550	371	1 794	1 385
2025	3 481	358	1 733	1 390
2026	3 412	337	1 681	1 394
2027	3 347	318	1 638	1 391
2028	3 285	311	1 591	1 383
2029	3 227	293	1 552	1 382
2030	3 171	286	1 512	1 373
2031	3 120	271	1 475	1 374
2032	3 071	269	1 444	1 358
2033	3 024	269	1 407	1 348
2034	2 980	259	1 392	1 329
2035	2 939	258	1 369	1 312
2036	2 899	256	1 352	1 291
2037	2 864	252	1 341	1 271
2038	2 828	254	1 320	1 254
2039	2 796	253	1 310	1 233
2040	2 766	253	1 295	1 218
2041	2 737	252	1 286	1 199
2042	2 709	251	1 281	1 177
2043	2 683	251	1 273	1 159
2044	2 660	249	1 273	1 138
2045	2 637	249	1 264	1 124

Väestöennuste 2024: Väestö 31.12. muuttujina Ikä ja Vuosi. Karstula, Yhteensä, Väestö 31.12. (ennuste 2024).

